

(Rastafarianism) የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ ለመሆኑ ምንም ጥርጥር የለንም። ምክንያቱም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ «ከይሁዳ ነገድ የሆነው አገብላ» (ዮሐ.፩:፩) ተብሎ የተጠራው ኢየሱስ ክርስቶስ መሢሁ ብቻ ስለሆነ ይህን ስያሜ ለሌላ መስጠት ሕገወጥነት ብቻ ሳይሆን የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ አሠራር የሚገልጥበት እንደሆነ የሚያመለክት ጭምር ነው። በተጨማሪም ይህ የእምነት ክፍል ፍጹም ሥጋ ለባሽ የሆኑትን ራስ ተፈሪን «ጃህ» በማለት ሲጠራ ይስተዋላል። አንድን ሥጋ ለባሽ ፍጥረት የመለኮት ብቸኛ መጠሪያ በሆነ ስያሜ መጥራት መለኮትን መሳደብ ከመሆኑም በላይ ቀደም ብሰን ያነሳነውን ሐሳብ የሚያስምርልን ይሆናል። ጃህ ማለት በዕብራይስጥ ጀሆቫ የሚለው የእግዚአብሔር ስም በአጭሩ ሲጠራ ነው።

ወደ ግብጽ ስንመለስ ደግሞ ግብጻውያን በተጨማሪ አማልክቶቻቸውን በሦስትዮሽና²¹ (ሌላው ሦስትዮሽ፡- isis, osiris, horus) በዘጠኝዮሽ (enneads) ያመልክታቸው እንደ ነበር ከታሪክ የምንረዳው ጉዳይ ነው። ለመሆኑ የጥንት ግብጻውያን አማልክቶቻቸውን በተለይ በሦስትዮሽ ሲያመልኩ የሥላሴን ሚስጥር ከየት አገኙ የሚል ጥያቄ ቢነሳ መልሱ እጅግ ቀላል ነው። ወደ ምድር ከመጣሉ በፊት በሰማይ ውስጥ በታላቅ ክብር ይኖር የነበረው ሉሲፈር የተባለው ኪሩብ የተለመደ ውሽቱን ቀላቅሎበት ይህን ሚስጥር ለእነዚህ ሰዎች እንደገለጠላቸውና እንዳጭበረበራቸው የማያጠራጥር ጉዳይ ነው። አባቡ (ሰይጣን) እስከ አሁን ድረስ በሰማይ የተነፈገውን አምልኮና ስግደት እዚህ ምድር ላይ ለማግኘት በጽኑ ይቋምጣል ይህንንም ምኞቱን እውን ለማድረግና በሥላሴ መልክ አምልኮን ለመቀበል በመጨረሻው ዘመን በብዙ አሳቻ ሁኔታዎች እንደሚገለጥ መጽሐፍ ቅዱስ ሲያስተምረን፤ ይኸውም በተለይ «አውሬ» ተብሎ በተጠራው ሰው፤ በሐሰተኛው ነቢይና በገዛ ራሱ (ሰይጣን) ስም ጭምር ነው።

እንግዲህ አብርሃምን የተገዳደረውና በፍርሃት የጣለው ይህ በግብጽ ምድር የነበረውና ክርስቶስ ተቃዋሚው መንፈስ እንደሆነ ካረጋገጥን በሚቀጥለው ክፍል ይህን መናፍስታዊ አሠራር የሚመታውን ቅባትና ሥልጣን እንመሰክራለን።

²¹ የሮማውያን ትራያድ ጽፒተር፤ ጁኖና፤ ሚኒርቫ ነበሩ።

ክፍል-5

ሙሴ

(የአማልክት ሥልጣን)

የክርስቶስ ተቃዋሚን የሚመታው መለኮታዊ ቅባት

«እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ አለው፡-ልብ በል እኔ አንተን ለፈርአን ሕይወት ለምላክ አድርገሃለሁ» (ዘጸ.7:1 አ.መ.ት)

ይህን በፈርአን መንፈስ አሠራር እማካይነት የሚገለጠውን የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ የሚያዋርድና የሚመታ ሥልጣን መኖሩን በእግዚአብሔር ቃል እውነት ማየት በዚሁ የሥልጣን መንፈስ በኢትዮጵያ ላይ ስለሚነሳው ሠራዊት አገልግሎት በሚገባ ለመረዳት የሚጠቅመን ስለሆነ፤ ይህንን ሐሳብ ከሙሴ አገልግሎት እንጸር በሚቀጥለው ዝርዝር ሐሳብ በስፋት የምንጻብስው ይሆናል።

ከሰው ልጅ ውድቀት ታሪክ ማግስት ጀምሮ በምድር ላይ በጨለማና በብርሃን፤ በእውነትና በውሸት፤ በእባቡ ዘርና በሴቲቱ ዘር፤ በክርስቶስ ተቃዋሚና የክርስቶስ አካል በሆነችው በቤተ ክርስቲያን መካከል የማያቋርጥ ጠብና ጦርነት መኖሩ የማያጠያይቅ ነው። ታዲያ እግዚአብሔር በዚህ ጦርነት ውስጥ ተካፋዮች የሆኑትን የእርሱን ሠራዊት መቼም ቢሆን ያለ በቂ ትጥቅና ኃይል እንደማይልካቸው የተረጋገጠ ነው። ከዚህ እውነት እንጸር የማያቋርጥ የእምነት ጸሎት ፍለትና የቃሉ ሰይፍ ማለትም የእግዚአብሔር ቃል እውቀት ጠላት ሊቋቋመው የማይችለው ብርቱ የመንፈሳዊ ውጊያ መሣሪያ መሆኑ መዘንጋት የለበትም። ስለዚህም የጸሎትም ሆነ የቃሉ እውቀት ብርሃን እንዲጨምር ከተፈለገ ለይጣናዊ ለሆነ ተቃውሞ ወይም ተግዳሮት ምንም ዓይነት ስፍራ ባለመስጠት የእግዚአብሔር ስጦታ ለሆነውና እማራጭ ለሌለው ቅባቱ ማለትም የመንፈስ ቅዱስ መለኮታዊ ረድኤት ቀዳሚ ስፍራ መለጠት ይኖርበታል።

ዮሐንስ ራእይ II:4 አውሬውን (የክርስቶስን ተቃዋሚ) ለ1200 ቀናት በትንቢት መንፈስ ሊገዳደሩት የሚደፍሩትን ሁለቱን ምስክሮች ያሳየናል።

«እነዚህ በምድር ጌታ ፊት የሚቆሙ ሁለቱ ወይራዎችና ሁለቱ መቅረዞች ናቸው። ማንም ሊጎዳቸው ቢወድም እሳት ከአፋቸው ይወጣል ጠላቶቻቸውንም ይበላል ማንም ሊጎዳቸው ቢወድም እንዲሁ ሊገደል ይገባዋል። እነዚህ ትንቢት

በሚናገሩበት ወራት ዝናብ እንዳይዘንብ ሰማይን ሊዘጉ ሥልጣን አላቸው ውኃዎችንም ወደ ደም ሊለውጡ በሚፈልጉበትም ጊዜ ሁሉ በመቅሰፍት ሁሉ ምድርን ሊመቱ ሥልጣን አላቸው። ምስክራቸውን ከፈጸሙ በኋላ ከጥልቁ የሚወጣው አውሬ ይዋጋቸዋል ያሸንፋቸውማል ይገድላቸውማል።» ይላል።

እነዚህ ሁለቱ ምስክሮች ምስክርነታቸውን እስኪጨርሱ ድረስ ማንም ሊቋቋማቸው እንደማይችልና ሊቋቋማቸው የሚደፍር ቢኖር ግን እሳት ከአፋቸው ወጥቶ ጠላቶቻቸውን እንደሚበላ በክፍሉ ተገልጿል። የእነዚህ ነቢያቶች አገልግሎት ሙሴ በግብጽ ምድር እንዳደረገው ውኃን ወደ ደም የመለወጥና ምድርን እንደወደዱ ዘመቅሰፍት የመምታት ሥልጣን የሚታይበት እንደሆነ በግልጽ የሚታይ ነው። እነዚህ ነቢያቶች ሁለቱ ወይራዎችና ሁለቱ መቅረዞች በሚል ስያሜ ተጠርተዋል። ወይራ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የቅባት ምንጭ ምሳሌ ሲሆን፤ መቅረዝ ደግሞ መንፈሳዊ ብርሃን የሚገልጥበት የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ነው። መቅረዝ ዘይት ከሌለበት በምንም ዓይነት መንገድ ብርሃን ለመስጠት እንደማይችል ከማንም የተለወረ አይደለም በመሆኑም መቅረዙ ያለ ማቋረጥ ብርሃን መስጠት እንዲችል ከዘይቱ ምንጭ ጋር ፍጹም የሆነ መጣበቅ ማድረግ ይጠበቅበታል።

ከዚህ እውነት እንጻር ቤተ ክርስቲያን ከመንፈስ ቅዱስ የሚመጣውን መለኮታዊ ቅባት ለማግኘትና ኃይልን የተላበሰች እንድትሆን ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ፍጹም የሆነ መጣበቅ ማድረግ እንዳለባት ሊለመርዘት የሚገባ እውነት ነው። ምክንያቱም እነዚህ ነቢያት የመንፈስ ቅዱስ ቅባት ዘላቸው ያለና ከቤተ ክርስቲያን የሚነሱ መልእክተኞች ለመሆናቸው ከክፍሉ መረዳት ይቻላል። ምስክሮች ተብለው ዘመጠራት የተገለጡት ነቢያቱ አገልግሎታቸውን ከፈጸሙ በኋላ ከጥልቁ የሚወጣው አውሬ እንዲገድላቸው ፈቃድ እስከሚሰጠው ቀንና ሰዓት ድረስ አስደንጋጭ በሆነ መለኮታዊ ሥልጣን የሚገለጡ ሰዎች መሆናቸውን በማስረገጥ ዮሐንስ ዘራእዩ ውስጥ የተመሰከተውን አስፍሮታል። ነቢያቱ ግድያ ከተፈጸመባቸው ከሦስት ቀናት በኋላ ግን ሥጋ ለባሽ ሁሉ እያየ ወደ ሰማይ እንደሚደርጉ የተነገረላቸው ዘመዮኑ አገልግሎታቸው በታላቅ ከብርና ስነት እንደሚጠናቀቅ ከወዲሁ ማለብ ይቻላል።

እነዚህ በመጨረሻው ዘመን ይገለጣሉ የተባሉት ሰዎች ብርቱ የሆነ መለኮታዊ ሥልጣን እንደ ተሰጣቸው ይታያል። የነቢያቱ ሥልጣን ከሙሴና ከኤልያስ ሥልጣን ጋር ተመሳሳይነት ያለው በመሆኑ እንዳንዶች በመጨረሻው ቀን ይገለጣሉ የተባሉት እነዚህ

ነቢያት ሙሴና ኤልያስ ናቸው ብለው ይናገራሉ፤ ሌሎች ደግሞ አይደለም ከሥጋ ለባሽ ሞትን ያልቀመሱ ሄኖክና ኤልያስ ብቻ በመሆናቸው በዚህ ወቅት የሚገለጡትና ሞትን እንዲቀምሱ የሚደረጉት እነርሱ ናቸው ይላሉ። በዚህ ጽሑፍ ለማለት የተፈለገው ግን እነዚህ ሁለት ነቢያት እነማናቸው የሚለውን ሳይሆን የክርስቶስን ተቃዋሚ መንፈስ ለመገዳደር በመድፈራቸው ለየት ባለ ወይም በአማልክት ሥልጣን የሚገለጡ ሰዎች መሆናቸውን ማሳየት ብቻ ነው።

እነዚህ ነቢያቶች የተገለጡበት መንፈስ፤ ብቡሪ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን በነበሩ ሰዎች በምን መልክ እንደ ሠራባቸውና ምን ዓይነት ሚና እንደተጫወቱ ቀጥሎ የምንነጋገርበት ሐሳብ ይሆናል። በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን ለየት በእለ መልኩ የተገለጠውን መለኮታዊ ቅባት ማሳየት ያስፈለገበት ዋነኛ ምክንያት የክርስቶስን ተቃዋሚ መንፈስ የሚገዳደረውና የሚቋቋመው ሥልጣንና ቅባት በዚህ በፍጹሜ ዘመን በቤተ ክርስቲያን በተሰይ ደግሞ በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚቀሰቀሰው ታላቅ ተሃድሶ ጋር በተገናኘ መንገድ መገለጡ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከምናገኛቸው ትንቢቶች አንደኛው በመሆኑ ነው። እነዚህ ሁለት ነቢያቶች ይገለጣሉ የተባለው በፍጹሜ ዘመን ላይ ይሁን እንጂ አሁን በሚነሳው ታላቅ ሪቪየቫል ውስጥ የእነርሱን ተልእኮ በሚመስል ተልእኮ በታላቅ መለኮታዊ ቅባትና ሥልጣን ተሞልተው የሚነሱ ሰዎች መኖራቸው የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ጽኑ እምነት ነው። ይህን ሐሳብ በተመለከተ ስለ ኢትዮጵያ ከተነገረው ትንቢታዊ ቃል ጋር እንዴት እንደሚገናኝ በሌላ ክፍል ላይ የምናነሳው ጉዳይ ይሆናል።

ከላይ ወዳነሳነው ሐሳብ እንመሰስና የፈርኦንን መንፈስና አሠራር የመስበር ጉልበት እለው ያልነውን ይህን ቅባት የበለጠ ሰማወቅና ለመለየት ከተፈለገ የተገለጠባቸውን ሰዎች ማለትም እንደ ሙሴ ያሉትንና ሌሎቹንም አገልግሎታቸውን ጠጋ ብለን መመልከት ይኖርብናል። ሙሴን በዋነኝነት የመረጥንበት ምክንያት በመክፈቻው ላይ ባለው ጥቅስ መሰረት እግዚአብሔር በግልጽ ሙሴን «ለፈርኦን እንደ እምላክ እድርጌሃለሁ» በማለት ስለተናገረው ነው። ይህ እባባል የሚያስረግጥልን በርግጥም የአማልክት ሥልጣን የሚባል ሹመት መኖሩን ነው።

ታላቁን ነቢይ ሙሴን ስናነሳ ይህ ታላቅ መለኮታዊ ሥልጣን በላዩ ላይ የነበረ ቢሆንም እንኳ የንግግር ችሎታን በተመለከተ ግን ድክመት እንደነበረበት ማስታወስ፤ ምንም ዓይነት ተሰጥኦ የለኝም በማለት

ለምንጩነቅ ሰዎች ማበረታቻ ይሆናል ብዬ አስባለሁ። ስለ ሙሴ ይህን ሐሳብ ማስታወስ ያስፈልገዋል ዋነኛው ምክንያት የእግዚአብሔር እጅ በማንም ሰው ላይ ይምጣ እንጂ ማንኛውም ዓይነት ተፈጥሮአዊ ጉድለት ለእግዚአብሔር ችግር ሊሆን አለመቻሉን ለማሳየት ነው።

ከዚህ እውነት አንጻር በአባቶች ዘመናት በተሰይዘው የንግግር ችሎታን በተመሰከተ ዋቢ በማድረግ ልንጠቅሳቸው የምንችለው በ18ኛው ክፍለ ዘመን በእንግሊዝ ውስጥ ተነስተው የነበሩትን ጆን ዌስሊንግ ጆርጅ ሂውትፊልድን ነው። እነዚህ በእንግሊዝ ላይ ታላቅ የሪቫይቫል እሳት በመለኮት ስማቸው ገናና የነበረው ሁለቱ ጀግኖች ሲሆኑ ከሁለቱ አንደኛው ጆን ዌስሊ እምብዛም የንግግር ችሎታ ያልነበረውና ዓደኛው ጆርጅ ግን አስገራሚ የሆነ የንግግር ችሎታ እንደነበረው ይነገርበታል። የጆርጅ ሂውትፊልድን አገልግሎት በተመሰከተ ስለ እርሱ አገልግሎት አሜሪካ ሆነው በስፋት የሰሙ አንድ ባልና ሚስት እርሱ ሲያገለግል ለማየት ብቻ ከአሜሪካ ተነስተው ወደ እንግሊዝ እንደመጡ ሲነገር፤ ነገር ግን እርሱ በሚያገለግልበት ስፍራ የመገኘት ዕድል የገጠማቸው እነዚህ ባልና ሚስት በስፍራው ለመገኘት በብዙ ድካም ውቅያኖስ አቋርጠው መምጣታቸው ቆጭቷቸው እንደ ነበረ ተናግረዋል። ይህ የሆነበት ዋነኛው ምክንያት ስለ አገልግሎቱ የሰሙትና በቦታው ላይ ሲገኙ ግን ያዩት ባለመገናኘቱ ነበር። በወቅቱ ጆርጅ ሂውትፊልድ ከፍተኛ የሆነ ድካም ይነበብበት ነበር፤ ድንገት በስብከቱ መሀል ላይ ግን መንፈስ ቅዱስ በኃይል ወደ ጉባኤው በመምጣቱ እካባቢው ፍጹም መሰወጡንና ልክ መንግሥተ ሰማያት የገቡ ያህል እስኪሰማቸው ድረስ ሥፍራው በእግዚአብሔር ክብር መሞላቱን መስክረዋል። ይህ የሚያሳየን ሰው የንግግር ችሎታ ቢኖረውም ባይኖረውም ያለ መንፈስ ቅዱስ ቅባትና ሀልዎት ብቻውን ምንም ማድረግ እንደማይችል ነው።

ወደ ሙሴ ተመልስን በእርሱና በሌሎችም ላይ የተገለጠውን ይህንን የእማልክትን ሥልጣን በተመሰከተ ትኩረት የሚያሻቸውን መሰረታዊ እውነቶች በቅደም ተከል ከመመልከታችን በፊት ሁለት ማሳሰቢያዎችን መጨመር አስፈላጊ ነው ይኸውም፤ ቤተ ክርስቲያን በዚህ ልዩ ቅባት ዕውቅና መስጠትና እግዚአብሔር በዚህ ቅባት በተቀቡ ሰዎች እንዲባርካት መሰመን እንደሚጠበቅባት ሲሆን ከዚህ ሐሳብ ጋር ተያይዞ ይህን የእማልክት ሥልጣን ትምህርት በተመሰከተ በተሰጠውና በተሳሳተ መንገድ ከዚህ ቀደም ስለ ሰማነው በቃሉ ውስጥ እንደማይገኝ እውነት አድርገን መቁጠር የማይገባን መሆኑን ነው። ጠላት አንድን እውነት ለማጣጣል ሲፈልግ በአንድ አቅጣጫ ብቻ ያለ ልክ እንዲለጠጥ ያደርገውና ይህን የተሰጠውን እውነት ለመሸሽ

ለዎች ጥረት ሊያደርጉ ያለ ምንም ሚዛናዊ አስተሳሰብ ወደ ሌላኛው ጽንፍ እንዲደነበሩ በማድረግ ነው። በመሆኑም ከዚህ መሰሪ የጠላት አሠራር የተነሳ ባለፉት ዘመናት ዕንቁ የሆኑ እውነቶች ሲቃሰሱና ቸል ሲባሉ በተደጋጋሚ በቤተ ክርስቲያን ታይቷል፤ እየታየም ነው።

ይህ እውነት እንደ ተጠበቀ ሆኖ፤ ወደ ያዘነው ርዕስ ስንመለስ፤ ሙሴና እርሱን መሰል የእማልክት ሥልጣን የተሰጣቸው ሰዎች በመለኮታዊ ሥልጣን ክሌሎች ከተቀቡ ሰዎች ይልቅ እጅግ የበረቱ መሆናቸው ነው ለየት የሚያደርጋቸው። ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች እንደ ጻፈላቸው በአንዱ መንፈስ የተለያዩ ስጦታዎች እንደሚሰጡና እንዲሁም የሚገለጡበት የተለያዩ አሠራር መኖሩን ተናግሯል። ይህ የተለያዩ አሠራር እንዲከሰት የሚያደርገው የቅባት መጠን መሆኑን ልናስተውል ይገባል። (1ኛ.ቆሮ.12:4-7 ይመ.) የእማልክትን ሥልጣን በተመሰከተ ቅባቱን ለየት የሚያደርገው በሁሉም የጸጋ ስጦታዎች አማካይነት የሚገልጠው ኃይል በርኩሳን መኖሩን አሠራር በተሰይዘው ደግሞ የክርስቶስን ተቃዋሚ መንፈስ ጉልበት በማያዳግም ሁኔታ መምታት ማስቻሉ ነው። የቅባት መጠን ሊለያይ እንደሚችል ተጨማሪው ማስረጃ ኤልሳ በኤልያስ ላይ የነበረውን ዕጥፍ ቅባት ጠይቆ መቀበሉ ነው።

የእማልክትን ሥልጣን በተመሰከተ የበለጠ ማብራራት ይቻል ዘንድ ጌታ ኢየሱስ ይህን ሥልጣን አስመልክቶ ከመዝሙር መጽሐፍ በመጥቀስ ስለይሁድ ያነሳላቸውን ጥያቄ ስንመለከት «እኔ፡-አማልክት ናችሁ አልሁ ተብሎ በሕጋችሁ የተጻፈ አይደለምን? መጽሐፉ ሊሻር አይቻልምና እነዚያን የእግዚአብሔር ቃል የመጣቸውን አማልክት ካላቸው የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ሰልሁ እናንተ አብ የቀደሰውን ወደ ዓለም የላከውን፡- ትላይባለህ ትሉታላችሁን?» (ዮሐ.10:34-36) ይላል።

በዚህ ክፍል ውስጥ በጉልህ የምንረዳው ሐሳብ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለት ጌታ ኢየሱስ በድፍረት በመናገሩ የተሰናከሉትበትን የአይሁድ ሰዎች የእግዚአብሔር ቃል የመጣቸውን እንኳ አማልክት ብሎ ከጠራቸው እኔ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ በማለቱ ስምን ትገረማላችሁ? የሚል ነው። «መጽሐፉ ሊሻር አይቻልም» በማለት የጠቀሰላቸውን ክፍል የምናገኘው በመዝሙር 82:6 ላይ ሲሆን፤ ሙሉ ጥቅሱ «ሁላችሁ አማልክት ናችሁ የልዑልም ልጆች ናችሁ ነገር ግን ሁላችሁም እንደ ሰው ትሞታላችሁ» ይላል። ይህን ክፍል በሚገባ ለመረዳት ከተፈለገ የሚከተሉትን ጥያቄዎች ማንሳት የገደ ይሆናል። በዚህ መዝሙር ውስጥ ዘመራው አማልክት ናችሁ የሚል ቃል ሲናገር ምን ለማለት ፈልጎ ነው? እነዚህስ አማልክት ናችሁ የተባሉት

እነማናቸው? እንዴትስ የሰው ልጆች አማልክት ተብለው ሊጠሩ ቻሉ? ይህን ሐሳብ በተመለከተ የተለያዩ አስተያየቶች ቢኖሩም እኔ የማምንበትን በግልጽ ለማስቀመጥ አፈልጋለሁ።

ለአንዳንድ ወገኖች ሰዎች የአማልክት ሥልጣን በተባለ ሹመት ሊካኑ እንደሚችሉ ሲነገር ላይመቻቸው ይችላል፤ ሆኖም እዚህ ላይ ግልጽ ሆኖ መቀመጥ የሚገባው ጉዳይ ሰዎች የአማልክት ሥልጣን ሊሰጣቸው እንደሚችል መጽሐፍ ቅዱስ መናገሩን ነው። ሰዎች በአማልክት ሥልጣን ሊካኑ ይችላሉ ማለት ግን፤ አንዳንድ የተሳሳቱ አስተምህሮች እንደሚያስተምሩት ሰዎች ወደ መለኮትነት ይቀየራሉ ማለት በፍጹም አይደለም። ምክንያቱም ፍጡር የሆነው ሰው መቼም ቢሆን መለኮት ሆኖ ሊቀየር አይችልምና፤ በተጨማሪ እግዚአብሔር ሙሴን «ሰፈርአን እንደ አምላክ አድርጌሃለሁ» አለው እንጂ አምላክ ትሆናለህ አላለውም። ይሁን እንጂ የአማልክት ሥልጣን የሚሰጣቸው አንዳንድ ሰዎች እንዳሉና እንደሚኖሩ ግን መታወቅ ይኖርበታል። በዚህ ሐሳብ ላይ መነጋገር ያስፈለገውም ይህ እውነት በመሆኑ ነው።

እነዚህን ብርቱ ሰዎች በቃሉ ስንመረምራቸው በመዝሙር መጽሐፍ ላይ በግልጽ እንደ ተጻፈውና ጌታም ይህንን ክፍል እንደ አብራራው አማልክት (ኤሱሂም) ተብለው የተጠሩት ሰዎች በዋነኝነት የእግዚአብሔር ቃል የመጣላቸው ሰዎች ነበሩ፤ ወይም በሌላ አነጋገር ከመለኮት ሰትውልዳቸው ብርቱ የሆነ የንስሐ መልእክት እደራ የተሰጣቸው ሰዎች ናቸው ማለት እንችላለን። ስለዚህ እነዚህ ሰዎች አማልክት (ኤሱሂም) ተብለው የተጠሩበት ዋነኛው ምክንያት በምድር ላይ የመለኮት(የኤሱሂም) ልዩ ወኪሎች ስለሆኑ ነበር ማለት ይቻላል።

ከዚህ በተጨማሪ የአማልክት ሥልጣን የነበራቸውንና በዚህ ቅባት ለመቀባት ዕድል አግኝተው የነበሩትን ሰዎች ሕይወት ለናጠና የምናገኘው እውነት ሁሉም በዘመናቸው አንገብጋቢ ለነበረ ጉዳይ ተመርጠው እንደ ተላኩ ማስተዋል እንችላለን። በየትኛውም ዘመንና ትውልድ ቢሆን ደግሞ አንገብጋቢ የሆነው ጉዳይ ሰዎች እውነተኛውን ፈጣሪያቸውን በመተው ከማይረቡ የባዕድ አማልክት ጋር ማመንዘራቸውና በእርሱ ላይ ማመጸቸው ነው። ከዚህ እውነት አንጻር በዚህ በመጨረሻው የተሃድሶ ዘመን ውስጥ በመለኮታዊ ሥልጣን ተክነው የሚነሱት ሰዎች በዋናነት የሚሠሩት ሥራ የባዕድ ጣዖታትን አምልኮ አበክረው የሚቃወሙና በውስጣቸው ካለው ከሚንቀሳቀሰው መለኮታዊ እሳት የተነሳ ሌሎችን በዚሁ ተመሳሳይ እሳት የሚሰክሱ ሰዎች መሆናቸው ነው።

እነዚህ የአማልክት ሥልጣን አላቸው የምንላቸው ሰዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲጠቀሱ የምናገኛቸው፤ እንደ እኔ እምነት ከሆነ፤ በዘፍ.6:1-2 ላይ ነው፤ ምክንያቱም በዚህ ስፍራ ላይ የተጠቀሱትን ሰዎች እግዚአብሔር ከሰው ልጆች ይልቅ ለየት በአስ መንገድ እንደሚመለከታቸው በሌላ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ግልጽ ሆኖ በመጠቀሱ ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የእግዚአብሔር ልጆች የሚለው መጠሪያ አምስት ጊዜ ያህል የተጠቀሰ ሲሆን ይህም በአመዛኙ የሚያመለክተው ሰውን ነው። ከዚህ እውነት አንጻር በዚህ አስገራሚ ክፍል ውስጥ ሁለት ዓይነት የሰው መደብ እንደተጠቀሰ ይስተዋላል፤ ይኸውም የሰው ሴቶች ልጆች የሚል መጠሪያ የነበራቸውና የእግዚአብሔር ልጆች በሚል ለየሜ ልዩነትን የፈጠረ መጠሪያ ነው።

«እንዲሁም ሆነ ሰዎች በምድር ላይ መብዛት በጀመሩ ጊዜ ሴቶች ልጆች ተወለዱላቸው የእግዚአብሔር ልጆችም የሰውን ሴቶች ልጆች መልካሞች እንደሆኑ አዩ ከመረጡላቸውም ሁሉ ሚስቶችን ለራሳቸው ወሰዱ።» (ዘፍ. 6:1)

እነዚህ አስገራሚ ሰዎች ከጥፋት ውኃ በፊት ስማቸው የታወቀና ኃያላን ሰዎች እንደነበሩ ለማስብ የሚያስችለን በዚያው ክፍል ውስጥ ስለ ወለዱቸው ልጆች የተገለጸው ሐሳብ ነው። በዚህ ዘመን የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው ስለተጠሩት ሰዎች ማንነት በመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች መካከል የተለየ አመለካከትና አስተያየት ሲሰነዘር ይስተዋላል። ለምሳሌ አንዳንዶች እንደሚያምኑት ከሆነ እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔር ልጆች የሚል መጠሪያ ስላላቸው መላእክት ናቸው በማለት ዘርግጠኝነት ይናገራሉ። ሌሎች ደግሞ ከሌላ ዓለም የመጡ ልዩ ፍጡራን እንደሆኑ ያምናሉ። ይህን ክፍል ይዘን ወረድ ብለን ለናከው በተጨማሪ «ኔፍሴም» በዚያ ወራት በምድር ላይ ይኖሩ እንደ ነበር ለሰሚናገርና ኔፍሴሞቹም ከሰው ዘር ለየት ያሉ ግዙፍ ሰዎች በመሆናቸው የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው የተጠቀሱት የወደቁ መላእክት ናቸው ብለው ይናገራሉ። በሌላ አቅጣጫ ደግሞ አንዳንዶች «የሰው ሴቶች ልጆች» የተባሉት ከቃየን ዘር የተገኙ ናቸው እንዲሁም «የእግዚአብሔር ልጆች» ተብለው የተጠቀሱት ደግሞ ከሴት ዘር የተገኙ ናቸው ብለው ያምናሉ። ምናልባት ይህን የሚያምኑበት ዋነኛ ምክንያት «ሴት» «ሄናሽን» ከወለደ በኋላ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም መጥራት ስለ ጀመሩ ሊሆን ይችላል።

ከላይ ያነሳናቸውን አመለካከቶች ዘተመለከተ ዘመጽሐፍ ቅዱስ ለማረጋገጥ ብንሞክር ርግጠኛ ከመሆን ይልቅ እነራካሪ ወደሆኑ ነገሮች

ይዞን ይገባል። ለምሳሌ እነዚህ ሰዎች ቅዱስ መላእክት ይሁኑ ወይም የወደቁት ክለው ዘር ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት በመፈጸም ምንም ዓይነት ዘር መተካት እንደማይችሉ ጌታ ኢየሱስ ለሰሙታን ትንሣኤ ለሰዱቃውያን ተጠይቆ በሰጠው ምላሽ እንደ ገለጸው «መላእክት አያገዙም አይጋቡም» (ማር.12:25) በማለት አስረግጦልናል። እንዲሁም እግዚአብሔር ፍጥረትን ሲፈጥር ሁሉም በየወገኑ ብቻ እንዲራባ መፍቀዱ ይህን አስተሳሰብ ውድቅ ያደርገዋል፤ ምክንያቱም እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው የተጠሩት ሰዎች የለውን ሴቶች ልጆች እንደወደዱና እንዳገቡዋቸው ይናገራልና ነው። በተጨማሪ ክፍሉን ትኩር ብለን ስንመለከት እነዚህ ሰዎች ሥጋ ለባሽ እንጂ መላእክት ላለመሆናቸው የቀረበው ማስረጃ መንፈሴ ለዘላለም በሰው ላይ አይሆንም እርሱ ሥጋ ነውና የሚለው ቃል ነው።

በአጠቃላይ በዘፍ. 6 ውስጥ የምናገኛቸውና የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው የተጠሩት እነዚህ ሰዎች፤ እንደ እኔ እምነት ከሆነ፤ በመንፈስ ቅዱስ በተለየ መንገድ ተቀብተው የነበሩ፤ ለትውልዳቸው ተልእኮ የነበራቸው ሰማያዊ ልኩካን እንደ ነበሩና ነገር ግን ቸልተኛ በሆነ ኑሮ ሥልጣናቸውንና ሞገሳቸውን ያቃለሉ ሰዎች እንደሆኑ ብናስብ ዐውዱን የበለጠ ያብራራዋል የሚል እምነት አለኝ። ይህ ደግሞ ከሌሎችም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ጋር የሚያጋጨን አይሆንም። ምክንያቱም ቃሉን በቃሉ ስንፈታው በመዝሙር 82:6 ላይ «አናንተ አማልክት(ሌሎሂም) ናችሁ ሁላችሁም የልዑል ልጆች ናችሁ አልሁ» ሲል በተመሳሳይ ደግሞ በዘፍጥ.6 ላይ የሚገኙትም ሰዎች አስቀድመን እንዳነሳነው የእግዚአብሔር ልጆች በመባል ተጠርተዋል። ስለዚህ በዘፍጥረት 6:4 እና በመዝሙር 82:6 ላይ የተጠቀሱት ሰዎች የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው በመጠራታቸው ሁለቱም ተመሳሳይ ሰዎች መሆናቸውን ቃሉን፤ በቃሉ በመፍታት ማረጋገጥ ይቻላል።

እነዚህ ሰዎች በዘመናቸው በጽድቅ በመኖርና መለኮታዊ መልእክትን ለትውልዳቸው በማድረስ ትውልዳቸውን ለማዳን ወይም ደግሞ ለመኮነን ተጠርተው የነበሩና የአማልክት (የሌሎሂም) ሥልጣን የነበራቸው ሰዎች እንደነበሩ ማሰብ ይቻላል። እንደ እኔ እምነት በዚያ ዘመን የተለጠውን ተልእኮ በብቸኝነት የፈጸመው ኖሳ ከእነዚህ ሰዎች አንዱ እንደ ነበር ነው። ምክንያቱም የእነዚህ ሰዎች ልጆች የነበሩት ኔፍሊሞች ከጥፋት ውኃ በኋላም እንኳ በምድር ላይ ይኖሩ እንደ ነበር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው እውነት በመሆኑ የኔፍሊሞች ከጥፋት ውኃ በኋላ በምድር ላይ መገኘት ደግሞ በቀላሉ ሊያስረዳን የሚችለው ይህ ሐሳብ በመሆኑ ነው። ኔፍሊሞቹና ሌሎችም ግዙፋን

ዘሮች በአጠቃላይ በጥፋት ውኃ ጠፍተው ቢሆን ኖሮ እንዴት በምድር ላይ ዳግም ሊገኙ ቻሉ?

ከላይ ወደ አነሳነው ሐሳብ እንመለስና ሰሚኖርበት ትውልድ የሚሆነውን ልዩ መለኮታዊ መልእክት ከእግዚአብሔር በአደራ የሚቀበል ሁሉ የተጣለበትን ታላቅ አደራ መፈጸም ይችል ዘንድ የአማልክት ሥልጣን ይሰጠዋል እያልን ነው ያለነው። ኖሳ ራሱ በዘመኑ እግዚአብሔር እንዲሠራው አዝዞት የነበረውንና እጅግ በጣም ግዙፍ የሆነውን መርከብ በመሥራት ተተኪውን ትውልድ ማትረፍ የቻለው ከተራ ሰው አቅም በላይ በሆነው የአማልክት ሥልጣን ነበር ።

በዘፍጥ.6 ላይ የምናገኛቸው እነዚህ ሰዎች ቀደም ብለን እንዳነሳነው ጥሪያቸውን በማቃለል ከሰው ሴቶች ልጆች ጋር በጋብቻ ቃል ኪዳን በመጣመርና የእግዚአብሔርን መንፈስ በማሳዘን አስመርረውት ስለ ነበር እግዚአብሔር «...መንፈሴ እያዘነ ከአርሱ ጋር ለዘላለም አይኖርም ዕድሜው 120 ዓመት ይሆናል» (ዘፍ.6:3 አ.መ.ት) የሚል ብርቱ የፍርድ ቃል በመናገር መንፈሱን ከአነርሱ ላይ ማንሳት ግድ ሆኖበት እንደ ነበር እናያለን።

ከዚህ በተጨማሪ የእነዚህ ሰዎች በደል ያለከተለው መዘዝ የሰው ልጅ በምድር ላይ መኖር ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ለመጀመሪያ ጊዜ የዕድሜው ጣራ ተቆርጦ የመቶ ሃያ ዓመት ገደብ እንዲሰጠው ከመለከት ፍርድ ማምጣቱ ነው። በዚህ ክፍል የእግዚአብሔር መንፈስ ከእነዚህ ሰዎች ጋር በጽድቅ ጉዳይ መሟገት ፍጹም እንዳታከተውና ከሰው ልብ ክፋት የተነሳ ትዕግሉቱ እየተሟጠጠ መምጣቱ በግልጽ የሚታይ ነው። ስለዚህ የሰው ልጅ ዕድሜው ባጭሩ መቀጨቱም በእነዚህ የአማልክት ሥልጣን ተለጥቷቸው በነበሩና ነገር ግን ጥሪያቸውን በአቃለሉ ሰዎች ምክንያት መሆኑ በዚህ ዘመን ታላቅ መለኮታዊ አደራ የተጣለባቸው ሰዎች በአካሄዳቸው ምን ያህል ጥንቃቄ ማድረግ እንደሚጠበቅቸው የሚያሳስብ ነው።

እነዚህ ሰዎች ዋነኛ በደላቸው በሰው ሴት ልጆች ፍቅር መነደፋቸውና ከአነርሱ ጋር በማይመች አካሄድ መጠመዳቸው ነበር። ይህን ሐሳብ በተመለከተ ብርቱ ማስጠንቀቂያ መስጠት ያስፈልጋል ምክንያቱም በፊታችን ባለው ታላቅ ሪቫይቫል ውስጥ የሚነሱትና በእነዚህ ኃያላን ሰዎች የተመሰሉት የሪቫይቫሉን ዋነኛ ተዋናዮች ጣላት ለማጥመድ ከሚያዘጋጀው ወጥመድ እንደኛውና ዋናው በሌላ ጾታ ፍቅር አላግባብ እንዲጠመዱ ማድረግ በመሆኑ ነው። የወሲብ ስህበት እግዚአብሔር ከፈጠራቸው ስህበቶች አንደኛውና ጠንካራው ሲሆን

ጠላት በርካታ አገልጋዮችን ለመጣል ከሚጠቀምበት ዋነኛ መሣሪያው አንዱ እንደሆነ በቤተክርስቲያን ታሪክ በተደጋጋሚ ታይቷል። በመሆኑም የእነዚህን ሰዎች በደልና ርኩስት በመሰለ ጎጠኝነት አማካይነት የእግዚአብሔር መንፈስ ከሰው ልጆች ላይ ከተነሳ፤ የእግዚአብሔር ክብርና ሞገስ ከሰው ልጆች ላይ ስለሚርቅና በዚህ ዓይነት ርኩስት ውስጥ የወደቁ አገልጋዮች ህሊናቸው ያለማቋረጥ ስለሚካሰስ ሰዎች በቀላሉ በፍርሃት መንፈስ ጥቃት ሥር ለመውደቅ ይገደዳሉ፤ ይህም የህሊና ክስ እምነታቸውን በመሸርሸር ለውድቀትና ለፍርሀት መንፈስ ጥቃት ይዳርጋቸዋል። አስታውሱ ፍርሀት እያለ ድል በፍጹም ሊኖር አይችልም።

እምነት እግዚአብሔርን ለማስደሰት አማራጭ የሌለው መንገድ እንደመሆኑ መጠን በኃጢአት ላቢያ የሚከሰተውም የእለማመን በደል የእግዚአብሔርን መንፈስ ለማሳዘን ዓይነተኛው መንገድ ነው። ይህ ደግሞ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የቅድስና ጉድለትን በተመለከተ አልፎ አልፎ ብቻ የሚከሰት አሳፋሪ ወድቀት መሆኑ ይቀርና ዓመጹ እየተስፋፋ እንዲሄድ ከማድረጉም በላይ በዚህ በደል ምክንያት የእግዚአብሔር ሞገስ ከሕዝቡ ላይ እንዲነሳ ማድረጉ አይቀሬ ነው። የእግዚአብሔር ክብር ወይም «ከቦዱ» ከቤተ ክርስቲያን ከተነሳ ትውልድ ሁሉ ያስ ጥርጥር ሞገስ አልባ ይሆናል፤ ስለዚህ ይህን አጋጣሚ ያገኙ ርኩሳን መናፍስት ያስ ክልካይና ያለ ገደብ በአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አዲስ ነጻነትን በማግኘት መብረቅ ይጀምራሉ።

በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ታዲያ ይህን መሰል ውድቀት ከተንበራፋ ከቤተ ክርስቲያን ውጪ ባለው ኅብረተሰብ ላይም ሆነ በአገር ደረጃ መለኮታዊ ፍርድ መክሰቱ ብዙውን ጊዜ ሩቅ አይሆንም። ምክንያቱም አብዛኛውን ጊዜ በኅብረተሰቡ ውስጥ የሚንጸባረቀው ውድቀት ከቤተ ክርስቲያን ውድቀት ጋር የተቆራኘ በመሆኑ ነው። ስለዚህ ይህን ነገር ማስተዋል ጥበብ ነው። ስምሳሌ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጠብና ሽኩቻ ከተስፋፋ በኅብረተሰቡም ዘንድ ይህ መክሰቱ በተደጋጋሚ የሚስተዋል ጉዳይ ነው።

በዘፍጥረት መጽሐፍ ላይ እንደ ተመለከትነው በምድር ላይ የጥፋት ውኃ የመጣበት ዋነኛ ምክንያት የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው በተጠፋት ሰዎች በኩል የተገሰጠ ያፈጠጠ ክህደትና ርኩስት ነው። እነዚህ ሰዎች የተፈጠሩበትንና የተላኩበትን የከበረ ዓላማ የበነጉና የጣሉ ሰዎች ነበሩ፤ ይህን ሰማስት የሚያሰደፍረው ለዎቹ ስለ ሌላኝነታቸው ከተወቀሱ በኋላ ብዙም ሳይቆይ እጅግ ታላቅና ጽኑ የሆነ ፍርድ በምድር በሚኖሩት ሰዎች ሁሉ ላይ መምጣቱ ነው። ይህ

ደግሞ የሚያስተምረን ኅብረተሰቡን ከፍርድ መታደግን በተመለከተ በእግዚአብሔር ሰዎች ላይ የተጫነው ኃላፊነት እንዲህ በቀላሉ የሚገመት አለመሆኑን ነው!

«ቅጥርን የሚጠግን ምድሪቱንም እንዳላጠፋት በፈረሰበት በኩል በፊት የሚቆምላትን ሰው በመካከላቸው ፈለግሁ ነገር ግን እላገኘሁም። ስለዚህ ቁጣዬን አፈሰሰሁባቸው በመፃፉም እሳት አጠፋኋቸው መንገዳቸውንም በራሳቸው ላይ መለስኩ ይላል ጌታ እግዚአብሔር።» (ሕዝ.22:30-31)

በመዝሙር 82 ላይ ወደምናገኛቸውና እነርሱም የእግዚአብሔር ልጆች የሚል መጠሪያና ማዕረግ ወደ ተለጣቸው ሰዎች ስንመለስ፤ እግዚአብሔር እነዚህን ሰዎች በተመሳሳይ መልኩ የወቀሰበት ሁኔታ እንዳለ ከከፍሎ እንመለከታለን። እነዚህ ሰዎች የተወቀሱበት ዋና ዋና ነገሮች ፍትህዊ አድሎን በማድረጋቸው ወይም ለኃጢአተኞች ማዳላታቸው፤ ለድሆችና ለድህ አደጎች (አባት ለሌላቸው ልጆች) አለመፍረዳቸው፤ ለችግረኛውና ለምስኪኑ ጽድቅን ባለማድረጋቸው ወይም ባለመርዳታቸው፤ ብቸኛውንና ረዳት አልባውን ከጨቋኞች እጅ አለማስጣላቸው ማስተም ከኃጢአተኞች እጅ አለመታደጋቸው እንደሆነ ተዘርዘሯል። ይህም ቸልተኝነታቸውና የተጣለባቸውን ኃላፊነት በሙላት ለመወጣት አለመቻላቸው ከመለከት ዘንድ ለሞት ፍርድ ብያኔ እንዳበቃቸው የመዝሙሩ መደምደሚያ ሐሳብ በግልጽ ያሳያል።

እነዚህ ሰዎች የተወቀሱበት ምክንያት ይህ ብቻ አይደለም፤ እግዚአብሔርን ለማወቅ አለመፈሰጋቸው፤ አለማስተዋላቸውና በጨለማ መመላለሳቸው ፍርድን ካስከተሉባቸው መዘዞች መካከል ተጨማሪ ምክንያቶች ሆነው በዚያው ክፍል ተዘርዝረዋል። ይህ ደግሞ ብርሃን ተሰጥቷቸው እያለ በጨለማ ውስጥ ለመመላለስ መወለዳቸው በሕይወታቸውና ባካሄዳቸው ምን ያህል ዓመጽ እንደገነነ የመሰክታል። በተጨማሪም ከዚህ ሆነ ብሎ እውነትን ከመግፋት ጋር ተያይዞ የምድር መሰረቶች እስኪነቃነቁ ድረስ ፍርድ መሰጠቱ በእነዚህ ሰዎች ላይ ተቀምጦ የነበረው ኃላፊነት እንዴት ታላቅ እንደ ነበረ በርግጠኝነት የሚያመለክት ነው።

ስለዚህም በዘፍጥረት ውስጥ የተጠቀሱትና በመዝሙር መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት እነዚህ ሁለቱም ዓይነት ሰዎች የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው የመጠራት ክብር አግኝተው የነበሩና፤ ነገር ግን በዓመጸቸውና በደላቸው ምክንያት ክብራቸውን ያዋረዱ ሰዎች

እንደሆኑ ማየት ይቻላል። ታዲያ ከዚህ ቸልተኝነታቸውና ዓመጸቸው የተነሳ በጎብረተሰቡ ላይ ጽኑ ፍርድ መተላለፉና ብሉም ታላቅ ውድቀት ማምጣቱ በዚህ ዘመን በዚህ ቅባት ተቀብተው ለሚነሱት ሰዎች ሕይወታቸውን በጥንቃቄ እንዲመሩ ብርቱ ማስጠንቀቂያ የሚሆን ነው።

ወደ ዘፍጥረቱ ታሪክ ስንመለስ ታላቅ የሆነ መለኮታዊ ፍርድ የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው በተጠሩት በእነዚህ ሰዎች ለብብ በምድር ላይ ከመጣ በኋላ ይህ ጽኑ ፍርድ የሰውን ልጅ ዓመጽ አልገታውም እንደውም አዲስ መልክ ይዞ ናምሩድ በተባለው ሰው አማካይነት እንደገና እገረሽ እንጂ። ለዚህ አዲስ ዓመጽ መከሰት ምክንያት የሆነው ሰው ናምሩድ ዝርያው ቀደም ብለን ያነሳቸው ከኔፍሊሞቹ ወገን እንደ ነበረ ይገመታል። ከጥፋት ውኃ በኋላ በናምሩድ አማካይነት የተቀሰቀሰው አዲስ ዓመጽ እውነተኛውን አምልኮተ አምላክ ማለትም አንዱንና ብቸኛውን እንዲሁም እውነተኛውን አምላክ ከማምለክ ይልቅ አምልኮተ አማልክት (polytheism) ማለትም የሰው ከንቱ ሐሳብና ትዕቢት ውጤት የሆኑትን እንግዳ አማልክትን ማምለክ ተጀመረ። በቀጣይነትም ይህ መለኮትን የሚያስቀና ክፉ ተግባር በሰው ዘር መካከል እንደ ክፉ ወረርሽኝ በመዛመት የሰውን ልጅ እንደገና በጽኑ ሊበክለው ችሏል። ስለሆነም ከዚህ አዲስ የዓመጽ አሠራር የተነሳ መለኮት ከሰማይ ወርዶ የሰውን ልጆች ቋንቋ በባቤል መደበላለቅ ግድ ሆኖበት እንደ ነበር ዘፍ.11 ይነግረናል።

የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ እንደሚያምነው ከሆነ መጽሐፍ ቅዱስ «የዓመጽ ምስጢር» ብሎ የሚጠራው መናፍስታዊ አሠራር ሥራውን የጀመረው እንናምሩድ እንደገና በቀስቀሱት የዓመጽ አሠራር አማካይነት እንደሆነ ነው። የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ ከጥፋት ውኃ በኋላ በናምሩድ ላይ ራሱን በመግለጥ እስካሁን ያልተቋረጠውንና በዚህ ዘመን ደግሞ በክፍል ብቻ ላይሆን በሙላት ሊገለጥ መንገድ ላይ የሰውን የዓመጽ አሠራር እንቅስቃሴውን ጀመረ።

ከላይ በዝርዝር ለማየት እንደምከርነው «የአማልክት ሥልጣን» ተሰጥቷቸው ነገር ግን የተጣለባቸውን ኃላፊነት ለመወጣት ባለመቻላቸው በራሳቸው ላይ እና በሌሎች ላይ ውድቀትን ስላመጡ ሰዎች ታሪክ እንደተመለከትን ሁሉ፤ በእንጻሩ ደግሞ በጥሪያቸው ታማኝ ሆነው በተገኙት ሰዎች ሕይወት ይህ ሥልጣን እንዴት እንደተገለጠና ተልእኳቸውን ለማስፈጸም በታማኝነት የሠሩ በርከት

ያሉ ሰዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መልካም ታሪካቸው ተዘክሮ ይገኛል።

ከእነዚህ መልካም ታሪካቸው ተዘክሮ ከምናገኛቸው ሰዎች መካከል ቀደም ብለን ያነሳነውና በአማልክት ሥልጣን አሠራር ዋነኛ ወደ ሆነው ሰው ወደ ሙሴ መለስ እንበልና ጨምረን ስለ እርሱ እንመልከት። ሙሴ የስሙ ትርጉም «የወጣ» ማለት ነው (ከውኃ የወጣ ወይም የተገኘ)፤ በርግጥ የሙሴ ስሙ ከውኃ ስለ መውጣቱና ስለ መዳኑ የሚገልጽ ይሁን እንጂ አስቀድመን እንዳነሳነው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስም ሁሉ ከሰውየው ወይም ከሌትየዋ የወደፊት ማንነት ጋራ የተገናኘ በመሆኑ ይህንን ስም መንፈስ ቅዱስ ሊያወጣለት ሙሴ ወደፊት ሊያከናውነው ካለው ታላቅ ነጻ የማውጣት ሥራ ጋር የተቆራኘ እንደ ነበረ እምናለሁ።

ከውኃ ተገኝቶ በቤተ መንግሥት ውስጥ በቅንጦት የማደግ ዕድል አግኝቶ የነበረው ሰው ሙሴ እጅግ ትሁት እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ ይመለከርበታል። ይህ ደግሞ ትሁትና ኃይልነት አብረው የሚሄዱ የእንድ ሳንቲም ሁለት ገጽታዎች መሆን እንደሚችሉ ያስተምረናል።

ይህ ሙሴ በፈርዖን ላይ ሠልጥኖ ይሠራ የነበረውን የክርስቶስን ተቃዋሚ መንፈስ የሰበረና ያዋረደ ብርቱ ሰው ነበር። በላዩ ላይ የነበረው ብርቱ መለኮታዊ ሥልጣን በታላቅ ጉልበት የተሞላ መሆኑ እንዳለ ሆኖ ሙሴ ምድራዊ የሆነውንም ትምህርት በግብጽ እንዲቀስም እግዚአብሔር ሁኔታውን አመቻችቶለት ነበር። እግዚአብሔር ለዓላማውና ለክብሩ የተማረውንም ያልተማረውንም ሰው እንደወደደ መጠቀም እንደሚችል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኛቸው ኃይላት ምስክሮች ናቸው። ለምሳሌ ያህል ይኸው ሙሴ፤ ዳንኤልና ሐዋሪያው ጳውሎስ በተለየ መንገድ ትምህርትን መቀበላቸውና የተማሩትንም ትምህርት እግዚአብሔር ለገዛ ዓላማው መጠቀሙ የሚጠቀስ ነው። የተማረውን ሙሴን ስንመለከት በታችኛውም በላይኛውም ዕውቀት የበለጸገ ሆኖ ሳለ ትሁት ሆኖ መገኘቱ ተምረናል ብለን የምናስብ ሰዎች ከእርሱ ልንማረው የሚገባን ቁምነገር ነው። ሙሴ የተመሰከረበት ይህ ትሁትናው እግዚአብሔርን ከማየትና ከእምላኩም ጋር ረዘም ያለ ጊዜ በጸሎት ከማሳለፉ የመነጨ እንደሆነ ስለ እርሱ ከተጻፈው ታሪክ መረዳት ይቻላል።

ለሰው ሙሴ ትሁትና ካንሳን ላይቀር፡- መለኮታዊ ሥልጣንና ቅባት እያደገ በሄደ መጠን ትሁት በመሆን መጀመሪያ በተነሱበት ወይም ትናንት በነበሩበት መንፈሳዊ ትሁትና ልክ መቆየት ብዙ ጸ.ገን

የሚጠይቅ ብርቱ ፈተና መሆኑን ማስተዋል ይገባል። ተራራ መውጣት የሚያዘውትሩ ሰዎች ከፍ እያሉ በወጡ መጠን አደጋው ከታች ይልቅ እየጨመረ እንደሚሄድ ይናገራሉ። ይህም በሁለት አቅጣጫ ነው። አንደኛው ከፍ እየተባለ በተወጣ መጠን እየሩ እየሳሳና አክሲዲንም እያጠረ ከመሄዱ የተነሳ የሚከሰተው ድንዛዜ ሲሆን፤ ሌላው ደግሞ ከፍ እያሉ በሄዱ መጠን የሚከሰተው የሰውነት መዛል ነው ይላሉ። መቼም ተራራው ግርጌ ሆኖ ከመንከባሰል ይልቅ ወደ ጫፍ ከደረሱ በኋላ መንከባሰል በብዙ እጥፍ አደጃ መሆኑ እሙን ነው። ብዙ ጊዜ ታች እያሉ መውደቅ ምናልባት ከጥቂት መጋጋጥ ያሰፈ ሌላ የከፋ አደጋ ላይኖረው ይችላል። ጫፍ ላይ ከደረሱ በኋላ የሚፈጠር አደጋ ግን በአመዛኙ ሞት ሊሆን እንደሚችል አያጠራጥርም። ስለዚህ ይህ ልዩ ቅባት የሚገለጥባቸውና ወደ መንፈሳዊ ክፍታ የሚወጡ ሰዎች ሁሉ አብሮ ከሚገሰጠው ኃይል የተነሳ ወደ ቁልቁል ሊጥላቸው የሚፈታተናቸው የተዕቢት ሳንካ መኖሩን አውቀው ሁሉም ሊጠነቀቁበት የሚገባ ጉዳይ መሆኑ ሊሰመርበት ይገባል።

በሙሴ ላይ ወደ መጣው ቅባት ስንመለስ በአገልግሎቱ ውስጥ ይገሰጡ የነበሩት ምልክቶችና ድንቆች ሁሉ ሥልጣኑን (ቅባቱን) ከመስኮት ተቀብሎ እንደ ነበር የሚያረጋግጡ ስጦታዎች ነበሩ። ይህ ታላቅ ቅባት ለሙሴ የመሰጠቱ ዓላማ ደግሞ ያለ ሥፍራው በጭቆና ተቀምጦ ከባርነት ቀንበር በታች ይማቅቅ የነበረውን የእግዚአብሔርን ሠራዊት የፈርካንን እክርካሪ በመስበር አርነት ማውጣት ነበር።

ስለዚህ ከሙሴ ሕይወት የምንማረውና አጥብቀን ልንረዳው የሚያሻን እውነት ይህ ቅባት በአንድ ሰው ሕይወት ሲመጣ ንግግር ብቻ ሳይሆን በመስኮት አሠራር የሚከሰቱ ድንቆችና ምልክቶች መኖራቸውን ሊሆን የዚህም አሠራር ዓላማው የሰውን ስምና ዝነኝነት ከፍ ከፍ ማድረግ ሳይሆን ይልቁን እንግዳ አማልክትን ከምድር ላይ በመጥረግ በአንጻሩ ደግሞ የእግዚአብሔርን መንግሥት በመላት የሚያስፋፋውን መስኮታዊ ሠራዊት ለመቀስቀስና ለማስታጠቅ የሚሰጥ መሆኑን ነው።

ሙሴ ለዚህ አገልግሎት ከመስኮት ምርጫ በወደቀበት ጊዜ ግን ለሥራው በቂ አለመሆኑን ደጋግሞ በመናገር ከዚህ ታላቅ ኃላፊነት ለመሸሽ መከራ አድርጎ ነበር። ይሁን እንጂ ለማምለጥ ያደረገው ጥረት ሳይሳካለት በመቅረቱ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ታላቅ ሰሆነ መስኮታዊ ሠራዊት መንቀሳቀስ ምክንያት ሊሆን ችሏል።

ከሙሴ ሹመትን የመሸሽ ጥረት አንጻር በአሁኑ ዘመን ያለውን ነባራዊ ሁኔታ ስንታዘበው አልፎ አልፎ ሰገዛ ራሳቸው ሹመት የሚለግሱ ሰዎች መስተዋላቸው የሚያስገርም ትንግርት ሆኖ አግኝተዋል። እነዚህ እግዚአብሔር የልሾማቸውና በተለይ ዝናና ጥቅም ፈላጊዎች የሆኑ ሰዎች ለራሳቸው በሰጡት ሹመት ልክ መንፈሳዊውን ኃላፊነት ከመወጣት ይልቅ ለእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ምንም ደንታ የማይሰጣቸውና እናገለግላቸዋለን ለሚሏቸው ሰዎች ጥንቃቄ የማያደርጉ፤ ለጥቅማቸውና ለዝናቸው ብቻ ትኩረትን የሚሰጡ ናቸው። የሙሴን ልብ ከዚህ አንጻር ስንመሰክተው በአንድ ወቅት እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ በተቆጣና በአንድ ላይ እንደሚያጠፋቸው ለሙሴ በነገረው ጊዜ እርሱ ከሕይወት መጽሐፍ ተሰርቦ ሕዝቡ ከእግዚአብሔር ዘንድ ምህረት እንዲደረግለት ተማጽኖ አቅርቦ ነበር! ይህ ደግሞ የእውነተኛ አገልጋይ አንዱ መሰየው እንዲያገለግሉ ለተጠራው ሕዝብ የራሱን ጥቅም ወደ ጎን በመተው ሽንገላ በሌለበት እውነተኛ ፍቅር ራሱን እንደሚሰጥ የሚያሳየን ነው።

የአማልክት ሥልጣን የተሰጣቸው ሰዎች አንዱ መሰየቸው ልክ በሙሴ አገልግሎት እንደምንመሰክተው መስኮታዊ ሠራዊትን ማንቀሳቀስ የሚያስችል ቅባት በላያቸው መገሰጠ ነው። እነዚህን ሰዎች ተከትሎ የጽድቅ ሠራዊት የሚነሳበት አንደኛው ምክንያት የቅባታቸው ሥልጣን የሚሠራበት ክልል ከሌሎች ይልቅ የሰፊ ስለሆነ ነው። በመሆኑም በእነዚህ ሰዎች ላይ የሚገሰጠው ሥልጣን በተወሰኑ ክልሎች ላይ ብቻ የሚሠራ ሳይሆን በመንግሥታት ላይ ተጽዕኖን ማምጣት የሚችል ባለ ታላቅ ጉልበት ቅባት እንደሆነ ልብ ልንል ይገባል። ሙሴ የንቀሳቀሰው ሠራዊት ግብጽን ጨምሮ ሌሎችን መንግሥታት መርታት የቻለው ከዚህ እውነት የተነሳ ነው።

የአማልክት ሥልጣን ወደ ታየባቸው ሌሎች ሰዎች ስንመለስ ደግሞ ይህ የምንለው ቅባት በኃይል የተገሰጠበት ሌላው ሰው ቀደም ባለ ክፍል አንስተነው የነበረው ኤልያስ ነው። ኤልያስ ለማይን እንደወደደ ለሦስት ዓመት ተኩል የዘጋና የከፈተ፤ እሳትን ከሰማይ በተደጋጋሚ ጠርቶ ያወረደ፤ የሞተን ሬሳ ያስነሳና የአምላኩ የእግዚአብሔር ቃል በአፉ እውነት እንደ ነበር በማስረጃ ያሳየ በርግጥ የእግዚአብሔር ሰው ሊሆን፤ በዚህም በእርሱ ላይ ይገለጥ የነበረው ቅባት የአማልክት ሥልጣን እንደ ነበረ ያስመሰከረ ሰው ነው። በሚመጣው ሪቫይቫ ውስጥ በዚህ ሥልጣን የሚገሰጡት ሰዎችም በተመሳሳይ ሁኔታ በዚህ ቅባት ውስጥ የሚገሰጡት ታምራቶች በአገልግሎታቸው ይከሰታሉ፤ ከእነዚህም መካከል አንደኛው የሞተን

ሰው ማሰባት ነው። በመሆኑም በኋለኛው የሪቫይቫል ዘመን ላይ እነዚህ ሰዎች ብዙ መታገን በማሰባት ታላቅ ክብር ለእግዚአብሔር ያመጣሉ!

በዚህ ተመሳሳይ ቅባት ተቀብቶ የተነሳው ሌላው ነቢይ ደግሞ በኤልያስ እጅ ላይ ውኃ ያፈሰሰ እንደነበር የተነገረለትና በኤልያስ ላይ ከነበረው መንፈስ እጥፍ ቅባት ጠይቆ የተቀበለው ሰው ኤልሳ ነው። ኤልሳ በኤልያስ ላይ የነበረውን እጥፍ ቅባት መጠየቁና መቀበሉ የሚያሳየን ነገር ቢኖር የቅባት ደረጃ ሊሰያይ እንደሚችል ነው። ኤልሳ በእምነት ለምኖ የተቀበለው እጥፍ ቅባት በኤልያስ እጅ ከተከናወኑት ታምራቶች በእርሱ እጅ እጥፍ እንዲከናወን ረድቶታል። በኤልያስ እጅ የተደረጉት ታምራቶች 16 ሲሆኑ በኤልሳ እጅ ደግሞ 32 ናቸው። የኤልሳን ሕይወት ስናጠና እጅግ አስገራሚ የሆነውና ከሌሎቹ ለየት የሚያደርገው ታምር፤ ኤልሳ ከሞተ በኋላ እንኳ በላዩ ላይ የነበረው ቅባት እጅግ ብርቱ ከመሆኑ የተነሳ የአንድ ሰው ትኩስ ራሳ የኤልሳን አጥንት ነክቶ እንደገና ሕያው ሆኖ መቆሙ ነው! በብዙዎቻችን ሕይወት ምንም ነገር ሊከናወን አይታይም ኤልሳ ግን ከሞተ በኋላ እንኳ በድኑ ታምራት ይሠራል፤ ይገርማል!

ይህ ተመሳሳይ ቅባት በላዩ ላይ እንደነበረበት የማምነው ሌላው ሰው «የነቢያት ልዑል» በመባል የሚታወቀውና በእምነት ነገሥታት ዘመን ያገለገለው ታላቁ ነቢይ ኢሳያስ ነው። ይህ ሰው የጌታ ኢየሱስን ልደትና ሞት በሚያስገርምና እቅጭ በሆነ መንገድ ከ700 ዓመታት በፊት የተነበየ ታላቅ ነቢይ ነበር። ኢሳያስ በንጉሡ በሕዝቅያስ ዘመን የኖረና በቤተ መንግሥት ውስጥ ባለሟል እንደነበረ ሲነገር በተጨማሪም በሕዝቅያስ ዘመን በተነሳው ሪቫይቫል እጁ እንዳለበት የሚታመን ታላቅ ነቢይ ነው። ነቢዩ ኢሳያስ ንጉሡ ሕዝቅያስ ታም በነበረበት ወቅት የፈውሰን መልእክት ካመጣለት በኋላ የመልእክቱን ትክክለኛነት ለማስረገጥ በተፈጥሮ የጊዜ ሂደት ውስጥ ጣልቃ በመግባት ሰዓቱን አሥር ሰፍረ ጥላ ወደ ኋላ መመለስ የቻለ ሰው ነበር! በሳይንስ ይህ አይቻልም አይደረግም ይባል ይሆናል፤ እኛ ለምናምነው እምላክ ግን ይህ እጅግ ቀላል የሆነ ነገር ነው፤ ምክንያቱም ዓለማችን በሥልጣኑ ቃል ደግፎ ይዟልና። ነቢዩ ኢሳያስ ይህን የመስለ ታላቅ ታምራት ማከናወኑ በላዩ ላይ የነበረው ቅባትና ሥልጣን ቀላል እንዳልነበረ የሚያስረግጥ ነው። ይታያችሁ ለንጉሡ የተሰጠውን መልእክት የመሬትን ዙሪት በማዘግየት ማስረገጥ የሚችል ነቢይ!! ልክ በዚሁ መልክ ከኢሳያስ በፊት የነበረው ታላቁ መሪ ኢየሱ ጸሐይ አንድ ቀን ሙሉ እንድትዘገይ በማዘዝ እግዚአብሔር በፍጥረት ሁሉ ላይ ጌታ

እንደሆነና በወደደ ጊዜ የፈለገውን ታምራት መሥራት መብቱ እንደሆነ አስመስክሯል። ይህ ደግሞ የሚያሳየን የእምነት መንፈስ ሊመጣ የማይሠራ የታምራት ዓይነት አለመኖሩን ነው!

ከእነዚህ በተጨማሪ ደግሞ ተመሳሳይ በሆነ ቅባትና ሥልጣን ነገር ግን ለየት ባለ መንገድ ከተገለጡት መካከል ኤርሚያስ የሚገኝ ሲሆን፤ በዘመኑ በሠለጠኑትና ፈጽሞ ይወድቃሉ ተብለው በማይገመቱት ታላላቅ መንግሥታት ላይ የተናገረው ትንቢታዊ ቃል በሚያስደንቅ ሁኔታ ተፈጻሚነት ማግኘቱ ይህም ነቢይ የአማልክትን ሥልጣን እግዚአብሔር ሰጥቶት እንደ ነበር ያሳያል። ለአብነት ያህል መጥቀስ ቢያስፈልግ በተለይ በባቢሎን ሥርወ-መንግሥት ላይ የተናገረው ትንቢታዊ ቃል በሚያስገርም ትክክለኛነት መፈጸሙ ተጠቃሽ ነው።

በተመሳሳይ መንገድ ይህ አስገራሚ ሥልጣን በላዩ ይታይ የነበረው ነቢዩ ዳንኤል የነበረበት የጥበብ የዕውቀትና የማስተዋል መንፈስ በቀላሉ የሚገመት እንዳልነበር ማስተዋል ይቻላል። ይህም በላዩ ላይ የነበረው ጥበብ ለናቡከደነጾር ሕልሙን በፈታለት ጊዜ ይህን የመሰለ ትዕቢተኛ ንጉሥ በግምባሩ ተደፍቶ እንዲሰግድለት አስገድዶት ነበር! (ዳን.2:46)

ወደ አዲስ ኪዳን ስንመጣ ደግሞ በጴጥሮስና በጳውሎስ ሕይወት ይገለጥ የነበረውን ታላቅ ሥልጣን ዋቢ አድርገን መጥቀስ እንችላለን። ጴጥሮስ በሐናኒያና ለጴራ ላይ ያስተላለፈው የፍርድ ቃልና ቃሉንም በመከተል ወዲያው በበደለኞቹ ላይ የደርሰው የሞት ቅጣት ይህንኑ ሥልጣን የሚያሳይ ነው። ጴጥሮስ በሌላ የአገልግሎት ገጠመኙ ደግሞ ዶርቃን ከሞት ማሰባቱ ተጨማሪ የሥልጣኑ ማረጋገጫ ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

የክርስቲናን እምነት ቅርጽና መልክ በመስጠት ረገድ አውራ የሆነው ታላቁ ሐዋርያ ጳውሎስ፤ በአንድ ስፍራ ላይ፤ «በመላእክት ላይ እንኳን አንድንፈርድ አታውቅምን?» ብሎ በድፍረት ይጠይቃል። ይህ አባባሉ ያለ ጥርጥር እነጋጋሪና ለመረዳትም የሚያስቸግር ነው፤ ይሁን እንጂ የሐዋርያዊ ሥልጣኑን ታላቅነት የሚገልጥ ቃል እንደሆነ እምናለሁ። ደግሞም ጳውሎስ በአንድ ወቅት ለአንድ አገረ ገዢ ስለ ጌታ በመመስከር ላይ በነበረበት ጊዜ የጌታን መንገድ እየተቃወመና የሚናገረውን እያጣመመ ያስቸገረውን ሰው ኤልማስን በአውርነት ሲመታው የዚሁ ቅባት ጉልበት በላዩ ላይ ይሠራ፤ እንደ ነበር ያሳያል። በተጨማሪም በቆርንቶስ ቤተ ክርስቲያን በአሳፋሪ የገሙት ኃጢአት የወደቀውን ሰው ከቆርንቶስ ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ጋር በመንፈስ በመሆን ሥጋውን ለሰይጣን አላልፎ መስጠቱን ስንመለከት ሐዋርያዊ ሥልጣን

በርግጥ አስፈሪ ጉልበት የተሞላና ጥንቃቄን የሚጠይቅ ሲሆን፤ ከላይ በዝርዝር ስንመለከት የቆየነውን የእማልክት ሥልጣን በአዲስ ኪዳን ገልጦት የምናየው ይኸው የሐዋርያዊ ሥልጣን መሆኑን ልብ ይሏል።

እንግዲህ የዚህ ቅባት ባለቤቶች በዋናነት የአካባቢውን ገዢ መናፍስት የመገርሰስና የማሠር ሥልጣን ሲኖራቸው ሰዩት ያሰ የፈውሰ ኃይልም በላያቸው ይገለጣል፤ በጥላቸው ሳይቀር ስዎችን መፈወስ ይችላሉ።

ከላይ ባነሳነው ሐሳብ መሰረት እስካሁን ያየናቸው ሰዎች በብሉይ ኪዳን በእመዛኙ ነቢያት ተብለው ሲጠሩ በአዲስ ኪዳን ደግሞ ነቢያትም ሐዋርያትም ተብለው ተጠርተው ይገኛሉ። ይህ የመጠሪያ ስማቸው መሰያየት ምንም ችግር አይፈጥርም ምክንያቱም ሐዋርያ የሚሰው ቃል የተላከ ማለት በመሆኑ ሰዎቹ ነቢያት ተብለው ተጠሩም ሐዋርያት ተባሉም ከመለኮት መልእክት ተቀብለው የተላኩ ሰዎች ሁሉ በእማልክት ሥልጣን የተካኑ በመሆናቸው ነው። ይሁን እንጂ አስቀድሜ እንደጠቆምኩት በአዲስ ኪዳን ውስጥ ይህ የምንለው ቅባት በእመዛኙ ሲገለጥ የምናየው በሐዋርያዊ ቅባት አሠራር ውስጥ ነው። በተጨማሪ መጽሐፍ ቅዱስ «በነቢያትና በሐዋርያት መሰረት ላይ ታንጸችኋል» ብሎ ስለሚናገር ሁለቱ ቅባቶች ለመንፈሳዊ ሥራ ፋና ወጊዎች መሆናቸውን ማየት ይቻላል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በነቢያዊና በሐዋርያዊ ቅባት እንደተገለጠ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል፤ እርሱ ደግሞ ዋነኛው የደህንነታችን መሰረት ሲሆን ነቢያትና ሐዋርያት ግን ይህ መሰረት ባልተመሰረተበት ቦታ ሁሉ ቀዳሚዎቹ መሰረት ጣዮች ናቸው።

በዚህ የሐዋርያት ቅባት የሚገለጡት ሰዎች የአካባቢውን ገዢ መንፈስ ጉልበት መምታት ስለሚችሉ በሚሄዱበት አካባቢ ሁሉ ቤተ ክርስቲያንን በሥልጣን መትከል ይችላሉ። እነዚህን ገዢ መናፍስት ብለን የጠራናቸውን ጌታ ኢየሱስ፤ «ኃይለኛው» ብሎ ሲጠራቸው (ሉቃ. 11:21) ጳውሎስ ደግሞ አለቆችና ሥልጣናት ብሎ ጠርቷቸዋል።

እነዚህ ገዢ መናፍስት የምንላቸው በዋናነት ነቢያት እንዳይወለዱ አዋጅን የሚያወጡ ሲሆኑ፤ በተጨማሪም እግዚአብሔር ለክብሩ ያሠለጠነውን ሠራዊት በባርነት አስረው በማስቀመጥ የእግዚአብሔር መንግሥት ሥራ በምድር ላይ በተቀላጠፈ መንገድ እንዳይሠራ የሚከሰክሩ ናቸው፤ ማለትም ሪቫይቫል በምድር ላይ እንዳይነሳ ዘወትር ጥርሳቸውን ነክሰው እየሠሩ ጨሰማ የሚረጩ ናቸው።

ወደ እማልክት ሥልጣንና መለኮታዊ ቅባት ስንመለስ እስፈላጊነቱ ጎልቶ የሚታየን የምንገኘው መሰሪ ኃይላት በሰው ጥበብና ሰዎቹ ስልት ከቶውንም ልናሸነፋቸው እንደማንችል ስንረዳ ብቻ ነው። በገዛ

እእምሮው ስፋትና ስለት ደግሞም ሥጋዊ በሆኑ ልዩ ልዩ ዘዴዎች በመጠቀም ወደዚህ ውጊያ የሚገባ ማንም ሰው ስለጋንንቶች መሳቂያና መዘባበቻ ከመሆኑም ባሻገር በጽኑ መንገድ አይቀራ ነው! ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደምንረዳው ርኩሳን መናፍስት የራሳቸው የሆነና የሚሠሩበት የሥልጣን ተዋረድ ስላላቸው በዚህ ተዋረድ ውስጥ አለቆቹን ለመግጠም ይህ የእማልክት ሥልጣን ሰቤተ ክርስቲያን በእጅጉ አስፈላጊ እንደሆነ አምናለሁ።

ቤተ ክርስቲያን አካል እንደመሆኑ የዓመጽ ሚስጥርም እንዲሁ ሰዎቹና አጋንንታዊ ውህደት የአለበት አካል ነው። ይህም ማለት አጋንንቶችና ሰዎች በቅንጅት የሚሠሩበት አካል ነው ማለት ሲሆን፤ በእንጻሩ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ የክርስቶስና የሰው ውህደት ማለትም ሰዎችን የክርስቶስ አካል ብልቶች በማድረግና እግዚአብሔር በሰዎች ውስጥ ሆኖ የሚሠራባት እንደሆነች ከመጽሐፍ ቅዱስ አስተምህሮዎች ዋነኛው ነው።

ይህ የክርስቶስ አካል የፍጻሜ ዘመን እስከደርሰ ድረስ የዓመጽ ሚስጥር እንደልቡ ተገልጦ እንዳይሠራ በእማልክት ሥልጣን እማካይነት እንቅስቃሴውን የሚከሰክል ብርቱ ግድብ ሆኖ ባሪ በዓለማችን ላይ ቆሟል። በፍጻሜ ዘመን ግን ቤተ ክርስቲያን ከመንገድ ሲወገድ የዓመጽ ሚስጥር አካል በሙላት ያሰ ምንም ዘልካይ ይገለጣል፤ በዚያን ወቅት ዓለም ፈጽሞ አይታወቅም አስተናግዳው በማታወቀው ክፉትና ዓመጽ ትጥስቀሰቃለች። ጌታም ስለዚያ ዘመን ሲያስተምር ዓለም ከመፈጠሯ ጀምሮ ፈጽሞ ታይቶ የማይታወቅ መከራ ይሆናል በማለት በዘመኑ የሚገለጠውን የመከራ ጽናት በማስመልከት ተናግሯል። (ማቴ.24:21)

ክፍል-6

ኢያሱ

(መለኮታዊው ሠራዊት)

የፈርአንን መንፈስ መቃወምና መምታት ስለሚችለው ስለ አማልክት ሥልጣን ስንነጋገር መሴ የእስራኤልን ሕዝብ ከፈርዖን ባርነት አገዝ ነጻ ለማውጣት የቻለው በዚህ ቅባት ሥልጣንና ጉልበት በመታገዝ መሆኑን ተመልክተናል። ታላቁ የእግዚአብሔር ሰው መሴ እስራኤልን ከባርነት ቀንበር አገዝ ሥር ያላቀቀ ነጻ እውጪ ይሁን እንጂ የባርነትን አእምሮ ግን ከእስራኤል ልጆች አስተሳሰብ ውስጥ ማውጣት አልቻለም ነበር። መሴ ካወጣው ሕዝብ መካከል ካሌብና ኢያሱ ብቻ በእምነት ጸንተው በመቆም የርዳናስን ሊሻገሩ ሌሎች ግን ከእግዚአብሔር ዓላማ ውጭ በመሆንና በአለማመናቸው ምክንያት በድናቸው በበረሀ ወድቆ እንዲቀር ተፈርዶባቸዋል። እግዚአብሔር ሕዝቡን ከግብጽ ምድር ሊያወጣ በእምልኮት ጣዖታት የተበከለቸውን ምድር እንዲያጸዱና የተስፋይቱን ምድር እንዲወርሱ እንጂ በበረሀ ቀልጠው እንዲቀሩ አልነበረም። ከዚህ ጋር በተያያዘ ቀጥሎ የምናነሳው ሐሳብ ይህ ታላቅ ሠራዊት ከግብጽ ወጥቶ ቃል ወደ ተገባሰት ምድር ለምን መድረስ እንደተሳነው እናያለን፤ ይህ ደግሞ የዘመን ፍጻሜ ለደረሰብን ለእኛ ብርቱ ማስጠንቀቂያ ይሆናል ብዬ እምናሰሁ።

የእስራኤልን ሠራዊት ወደ ተባበሰት ግብ እንዳይደርስ የክስክለው ቀደም ብለን የጠቀስነው የባርነት አእምሮ ተብሎ የሚጠራው ሲሆን ይህም በውስጡ ስድስት ሐሳቦችን ያካተተ ነው፤ ይህም ስለ ሕዝብ እስራኤል ከተጻፈልን እንደምንረዳው ለፍርሀት መንፈስ መንበርከክ፣ አለማመን፣ ውሰታ ቢስነት፣ ዝንጉነት፣ መጎምጀት እና ተቀልባሽነት ወይም አፈግፋጊነት የሚለውን ሐሳብ የሚያጠቃልል ሆኖ እናገኘዋለን።

ለእነዚህ ከላይ ለተዘረዘሩት ጉድለቶች መነሻ ወይም ምክንያት የሆናቸው ደግሞ እስራኤላውያኑ በቀበኛው የፍርሀት መንፈስ መጠቃታቸው ነበር። ስዚህ ነው የፍርሀትን መንፈስ እጥብቀን መቃወም የሚገባን ምክንያቱም እንደ ፍርሀት መንፈስ ከዓላማችንና ከመድረሻችን የሚያሰናክለን ባላጋራ የለንምና።

ፍርሀትን በተመለከተ እንደ ነገር ልናስተውል ይገባናል ይኸውም እግዚአብሔርን አለመታዘዝና ኃጢአት ባሉበት ስፍራ ሁሉ ፍርሀት

በቀላሉ ወደ ሰው ሕይወት ለተት ብሎ የሚገባ ጠላት መሆኑን ነው። አዳም ከሚስቱ ሔዋን ጋር በማበር እግዚአብሔርን ከበደለ በኋላ «...በገነት ድምጽህን ለማሁ ዕራቁቴንም ስለሆንኩ ፈራሁ ተሸሽገሁም» (ዘፍ.3:10) ማለቱ አይዘነጋም። አዳም የእግዚአብሔርን ድምጽ ለምቶ መፍራቱ የሚያሳየን ሰው በእግዚአብሔር ላይ ከዓመጸ በኋላ በዚያው ቅጽበት በፍርሀት መንፈስ እንደሚመታ ነው። ዲያቢሎስ አባብሎና ሽንግሎ ከእግዚአብሔር መንገድ ካወጣን በኋላ ወዲያው ተገልብጦ ህሊናችንን በክስ ይቀጠቅጥና በፍርሀት ውስጥ ይጥለናል። ፍርሀት በነገሠበት ቦታ ሁሉ ደግሞ እምነት ሊገኝ አይችልም፤ በእንጻሩ እምነት ባለበት ፍርሀት ሊኖር አይችልም፤ ሁሉቱ አብረው በእንድ ቤት ውስጥ ሊኖሩ የሚችሉ ጓደኞች አይደሉም።

መሴ ከግብጽ ያወጣው ሕዝብ ዋነኛ ችግሩ እምነቱ እንደሚወደው አለማስተዋሉና ራስ ወዳድ መሆኑ ሲሆን ይህ ስህተቱ በፍርሀት መንፈስ ለመጠቃት በሩን በመክፈት በተደጋጋሚ አስመትቶታል። የፍርሀትን መንፈስ ካልተቃወመው ደግሞ ዝንጉነትን ማምጣቱ አይቀሬ ነው፤ በዝንጉነታችን ከቀጠልን ከተመረጥንበት ዓላማ ማፈግፈግን ያስከትላል። ማፈግፈግ የሚለውን ሐሳብ ከእስራኤላውያን እንደምንማረው በአካል ወደ ግብጽ መመለስን የሚያመለክት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ጋር የቆሙ እየመለሱ በልብና በሐሳብ ግን ጭልጥ ብሎ መለየትን የሚያሳይ ነው። በዚህ በአለንበትም ዘመን ቢሆን ይህ ችግር በለፋት ይለተዋላል፤ ምክንያቱም ብዙ ሰው በቤተ ክርስቲያን ያለ ይመስላል እንጂ ነገር ግን እኗኗሩ ሊጤን ፈጽሞ በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ እንደሌለ ይመስክርበታል።

ወደ አነሳነው ሐሳብ ስንመለስ በበረሀ የነበሩት እስራኤላውያን ሌላው ችግራቸው ዘወትር ይታይባቸው የነበረው የመጎምጀት ባህሪ ነው። መጎምጀት ማለት የክፉ ምኞት ውጤት ሲሆን ክፉ ምኞት የሚያሰኘው ክፉ ከሆነና እግዚአብሔርን ዘወትር ለማመን አሻፈረኝ ከሚል ልብ መመንጨቱ ነው። እዚህ ላይ ማስተዋል ያለብን እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ በበረሀ እንዲቆጣ ያደረገው መመኘታቸው ሳይሆን በክፉ ምኞት ተይዘው ልመናን ማቅረባቸው ነው። መጎምጀትን ክፉ ምኞት የሚያሰኘው እግዚአብሔር ለእኔና የእኔ ለሆነው ሁሉ መልካም ያስብልኛል ብሎ እምኖ ካለማረፍ የሚከሰት መጥፎ የልብ አዝማሚያ መሆኑ ነው። እስራኤላውያን እምነታቸው በተዘረጋና እጅግ ብርቱ በሆነ ክንዱ ቀይ ባሕርን በመክፈል እንዳሻገራቸውና ጠላቶቻቸውን በዚያው ባሕር ውስጥ እንዳሰጠሙ በዐይናቸው እየዩ መራራውን ውሃ ማጣፈጥ ይሳነዋል ብለው እንዲት

ተጠራጠሩ? ባሕርን የሚያህል ነገር በመክፈል ታምራት መሥራት የሚችል ሌላ ዓይነት ታምር መድገምና መለለስ ይሳነዋል ተብሎ ለምን ይታሰባል? አለማመን የተባለው ክፉ የልብ ዝንባሌ ግን እግዚአብሔር ቀድሞ የሠራቸውን ታምራቶች ላለማስታወስና ላለማሰብ መወሰንን ሲያመለክት ይህ ደግሞ በእግዚአብሔር ላይ ያለንን እምነትና ተደጋፊነት የሚሸረሸር ችግር ነው። ይህ ችግር እስራኤላውያንን በበረሀ እንዳስቀረ ሁሉ በዚህም ዘመን ቢሆን እግዚአብሔርን ለማመን የምንችገረውን ወገኖች እንዲሁ ተሃድሶ ውስጥ ከመግባት ያስቀረናል። መጽሐፍ ቅዱስ እስራኤላውያን «ታምራቶቹን ረቡ» በማለት ሕዝቡን ሲወቅሳቸው ይደመጣል፤ ይህም ከሚወዳቸው እምላካቸው ጋራ እንዲጋጩ ችግር ውስጥ የከተተቸው አብይ ምክንያት ዝንጉነታቸው መሆኑን እንድናስተውል ያደርገናል። መገመጃትን በተመለከተ ጳውሎስ እምልኮተ ጣዖት እንደሆነ ይናገራል «...እምልኮተ ጣዖት የሆነው መገምጃት ነው።» (ቆላ.3:5 ኢ.መ.ት)

ለሐዚህም እነዚህ ሰዎች ከአለማመናቸው የተነሳ በእግዚአብሔር የቁጣ ግለት ተመትተው በድናቸው በበረሀ ወድቆ እንዲቀር ለአደጋ ተጋልጠዋል። የእነርሱን ውድቀት ከዚህ ዘመን ጋር ስናነጻጽረው ምድረበዳው መንፈሳዊ መነቃቃት የሌለበትን ደረቅ ሕይወትና የእግዚአብሔር ሀልዎት የማይገለጥበትን ደረቅ እምልኮ ያመለክታል። ይህም «የእምልኮ መልክ አላቸው ኃይሉን ግን ከደዋል» የተባለበት የእምልኮ ሕይወት ልምምድ ነው። ለእስራኤላውያን እግዚአብሔር ታላቁን ነቢይ ሙሴን አስነስቶላቸው የፈርአንን ቀንበር ሰብሮ ነጻ አውጥቷቸው ሳለ፤ ነገር ግን ለተጠራበት የክበረና ታላቅ ዓላማ ሳይበቁ ደግሞም ወደ ታየላቸው ግብ ሳይደርሱ እንዲሁ እንደ ውሃ ላይ ኩበት ሲዋልሱ ኖረው በበረሀ አልቀዋል። በዚህም ዘመን ቢሆን ተሃድሶ የሌለበት ሕይወት ከዚህ የተሻለ ዕጣ ፈንታ የለውም። በእንጻሩ መንፈሳዊ መነቃቃት ውስጥ መግባት ማርና ወተት ወደምታፈሰው ምድር እንደ መግባትና ርስትን እንደ መውረስ አድርገን መቁጠር እንችላለን። ወደዚህ ዓይነት ሕይወት መግባት የጠራንን እምላክ አስከብረንና ለተጠራንበት ተክክለኛ ዓላማ ኖረን እንድናልፍ ይረዳናል።

ወደ ተነሳንበት ለው ወደ ኢየሱስ ስንመለስ ይህ ለው ታላቁን የእግዚአብሔር ለው ሙሴን የመለሰ ጄነራል ሊተካ የቻለ የጦር መሪ ሲሆን፤ የእምነትን ሰይፍ በመታጠቅና የእምነትን ጋሻ በማነገብ

እግዚአብሔር ያየለትን መውረስ የቻለ፤ ደግሞም ታላቅ መለኮታዊ ሠራዊት እየመራ ወደ ተስፋይቱ ምድር የገባ ትውልዱንም ለውርስ ያበቃ ሰው ነበር። ይህ በኢየሱስ የተመራው ሁለተኛ ትውልድ የሆነው የእስራኤል ሠራዊት ፈጽሞ የባርነት አእምሮ ያልሠለጠነበት፤ በእግዚአብሔር የሚታመንና በእርሱም የሚመራ ጦር ነበር። ኢየሱስ ይህንን ታላቅ ሠራዊት ይዞ ወደ ተስፋይቱ ምድር ለመግባት በመታደሱ በእስራኤል ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያውን ታላቅ ሪቪየቫል በማስነሳት የታወቀ መሪ ለመሆን በቅቷል። ኢየሱስ የተጠራበትን ዓላማ በትክክል ከግብ ያደረሰ ታላቅ የእምነት ሰው እንደ ነበረ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንረዳለን። ለዚህ ውጤታማነት ለመብቃት የቻለው ደግሞ በሙሴ እጅ መጫን የእማልክትን ሥልጣንና የጥበብን መንፈስ በመቀበሉ ነው።

ኢየሱስ ለሙ ከመለወጡ በፊት አውሴ (ሆሴዕ) ተብሎ ይጠራ የነበር ሲሆን አውሴ የሚለው መጠሪያ በዕብራይስጥ ድነት(ድህነት) ማለት ነው። ሙሴ ግን አውሴ በሚለው መጠሪያ ለሙ ላይ ጀሆኝ የተሰኘውን የእግዚአብሔርን ስም በመጨመር ኢየሱስ ወይም በግሪኩ ኢየሱስ (የሆሸጥ) የሚለው መጠሪያ እንዲኖረው አድርጓል። ለሐዚህ ኢየሱስ የሚለው ስም እግዚአብሔር ድነት ነው የሚለውን ትርጓሜ ሲስጠን በዚህ መሰረት ኢየሱስ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጥላ እንደ ነበረ አድርገን ማሰብ እንችላለን።

ኢየሱስ ለጌታችን ኢየሱስ ጥላ መሆኑን በሚገባ ለመረዳት በሁለቱ መካከል ያለውን ንጽጽር ማየት ከፍተኛ ጠቀሜታ ይኖረዋል። የመጀመሪያውና ዋናው መመሳል ሙሴ ከግብጽ ያወጣውንና ነገር ግን ለውርስ ማብቃት ያቃተውን ሕዝብ ኢየሱስ ለውርስ ማብቃት እንደቻለ ሁሉ፤ ጌታ ኢየሱስም እንዲሁ በሕግ አማካይነት መዳን ያልቻለውን የሰውን ልጅ በደሙ ዋጅቶ ለማያዊ ለሆነ ውርስ ያበቃ ባለውለታችን እንደሆነ ይህ ታላቅ እውነት የገባው ሁሉ የሚያውቀው ድንቅ ሥራ ነው። ይህ ድንቅ ሥራ ለማያዊ ውርስን ለተቀበሉት ሁሉ ኢየሱስን ለዘላለም እንዲያመለክትና በእርሱ እንዲደነቁ የእግራምት ምክንያት ሆኖላቸዋል። በእንጻሩ ደግሞ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ለማይጠፋና ዘላለማዊ ለሆነ ወራሽነት የታደሙ መሆናቸውን ያልተረዱ ወገኖች ከግብጽ ይዘውት የመጡት የባርነት መንፈስ የማይሰቃቸውና ሕይወታቸው ዘወትር በማጉረምም የተሞላ ሰዎች ሆነው ይታያሉ። አላዛኙ ነገር ደግሞ ይህን እውነት መረዳት የተሳናቸው ወገኖች ወደ መንፈሳዊ መነቃቃት ውስጥ በእምነት

... የዘመናችን ልዩ መለያ መገምጃት ወይም እግዚአብሔርን (consumerism, materialism) መሆኑን ማን ይከደዋል? በዚህ ከጌቱ ፋክከር ውስጥ እማኞችም ሊዘፈቁ ማየት ይቻላል።

መግባት ስለማይሆንላቸው ከበረሀ ሕይወት ላይወጡ እንደው ሲኳትኑ ሃረው መቃብራቸው እዚያው በረሀ መሆኑ ነው!

ኢየሱስ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጥላ የሆነበት ሌላኛው መንገድ የምንረዳው ደግሞ በኤርሚያስ 18:1 በተጻፈው ቃል ውስጥ የምናገኝ ውን እውነት በማስተዋል ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ እግዚአብሔር ነቢዩን ወደ ሸክላ ሠራ ቤት ሲልከው ይታያል፤ ኤርሚያስም ሸክላ ሠራው በመንኮራኩሩ ላይ የሚሠራውን ሥራ በእንክሮ በመመልከት ላይ በነበረበት ወቅት በሸክላ ሠራው እጅ የነበረው ጭቃ ይበላሽል፤ ኤርሚያስም እያየ ሸክላ ሠራው ያንን በእጁ ላይ የተበላሸውን ጭቃ እንደገና ሌላ ዕቃ አድርጎና አለውቦ ሲሠራው ይመለከታል። ለነቢዩ ይህንን ምሳሌ መሰረት በማድረግ እግዚአብሔር የሰጠው መልእክት፤ ልክ በሸክላ ሠራው እጅ እንደ ነበረውና ነገር ግን እንደ ተበላሸው የሸክላ ዕቃ እስራኤል በእግዚአብሔር እጅ እንደተበላሸችና እርሱም እንደወደደ ሌላ ዕቃ አደርጎ እንዳይሠራት የሚከለክለው ነገር እንደሌለ ነበር። ከላይ ባነሳነው ሐሳብ መሰረት በሙሴ እጅ ተበላሽቶ የነበረው የእስራኤል ሕዝብ በኢየሱስ መሪነት እንደገና ተሠርቶና ውብ ዕቃ ሆኖ በመውጣት ወደ ተጠራበት ዓላማና ግብ ለመድረስ እንደበቃ ለማለብ ይቻላል። ልክ በዚህ መስመር ጌታ ኢየሱስም ቀድሞ ታላቅ ሠራዊት ሆኖ ተነስቶ የነበረውን ነገር ግን ጌላ የተበላሸውን የእስራኤልን ሕዝብ እንደገና እዲስ ሠራዊት አድርጎ በመሥራት በመጀመሪያ እይሁድን በመቀጠልም ከነገድና ከቋንቋ ሁሉ ለክብሩና ለሰሙ የሚሆነውን ታላቅ «ዓላማ ይዞ እንደ ተሰለፈ ሠራዊት የሚያስፈራውን» ወገን እንዳስነሳ መረዳት እንችላለን።

ይህም ብቻ አይደለም ኢየሱስ የእስራኤል መሪዎች በእምስቱ ነገሥታት ላይ እግራቸውን እንዲያኖሩና እንዲረግጧቸው በእንደ ወቅት ግብዣን እንዳደረገላቸው ሁሉ ኢየሱስም የጠላትን ነገሥታት ማለትም አለቆችን፤ ሥልጣናትን፤ የዚህን የጨለማ ዓለም ገዢዎችና እንዲሁም በሰማያዊ ስፍራ ያሉትን የክፋት መንፈሳዊ ኃይላትን ቀንደኛ መሪያቸውን ሰይጣንን ጨምሮ ድል በመንሳት በእርሱ ያመኑት ሁሉ እንዲረገጡላቸው ታላቅ ሥልጣን እንደ ሰጣቸው ይታወቃል። «እነሆ አባቶችና ጌታችን ትረገጡ ዘንድ በጠላትም ኃይል ሁሉ ላይ ሥልጣን ሰጥቻችኋለሁ፤ የሚጎዳችሁም ምንም የለም።» (ሉቃ.10:19)

በሌላ መልኩ ኢየሱስ የሠራዊቱን ሸለፈት ጌልጋላ ላይ በመግረዝ የሠራዊቱን ነውር እንዳንከባለለና ያንን ትውልድ የኪዳን ማኅተም እንዲቀበል እንዳደረገው ሁሉ፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሰውና በእግዚአብሔር መካከል የነበረውን የኃጢአት ግድግዳ በማፈራረስ

ደግሞም የጥልን ግድግዳ በደሙ በመደርመስ ነውርን ሁሉ እንከባሉ ከእብ ጋር ለውን በማለታረቅ ታላቅ ሥራ ሠርቷል። «በእርሱ ሆኖችሁ በእጅ ባልተደረገ መገረዝ ተገረዛችሁ በክርስቶስም መገረዝ የሥጋን ኃጢአታዊ ባሕሪ አስወገዳችሁ...» (ቆላ.2:11 እ.መ.ት)

በሌላ መልኩ የኢየሱስን ሕይወት ለናጠና ሙሴን የተከተለው በፍጹም ልቡ ራሱን ለሙሴ በመስጠት፤ በታማኝነትና በትህትና እንደ ነበር ሁሉ ኢየሱስም እንዲሁ እብን በፍጹም ትህትናና ሙሉ በሙሉ ፈቃዱን በመስጠት መከተሉን ከወንጌል መረዳት ይቻላል።

ምንም እንኳን የኢየሱስን መጽሐፍ ለናጠና በፍርሀት ላይ ታላቅ ድል የተቀዳጀ ጀግና ሰው መሆኑ ባይካድም የመጀመሪያው ምዕራፍ እርሱንም የፍርሀት መንፈስ ይፈታተነው እንደ ነበር ይናገራል። ጌታንም ዚሆን ይህ ክፉ የፍርሀት መንፈስ የመስቀሉ ጣር እፋፍ ላይ በደረሰበት ወቅት እንዲሁ በጽኑ እንደ ተገዳደረው እናውቃለን፤ እንደውም የሚቻል ቢሆን ይህ ጽዋ እንዲቀርለት አባቱን ተማጽኖ ነበር። ዘዚያ ጽኑ ተግዳሮት ወቅት ከመከራው ጽናት የተነሳ ወዘተ እንደ ደም ነጠብጣብ ከግንባሩ ይፈልቅ እንደ ነበር ወንጌል ይመለከራል። ይሁን እንጂ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ያለ የሌለ ኃይላቸውን በማለታወቅ እንደ ንብ በመትመም የመጡበትን የፍርሀት ኃይላት ራሱን ለእባቱ ፈቃድ አሳልፎ በመስጠት ይህን ታላቅ ፍልሚያ በድል ለማጠናቀቅ ችሏል።

ኢየሱስ ሕዝቡ እስራኤልን ወደ ተለፋይቱ ምድር ከአስገባ በጌላ የሕዝቡን ፈጣን ተቀልባሽ ልብ ስለስተዋለ «እኔና ቤቴ እግዚአብሔርን እናመልካለን እናንተ የምታመልኩትን ዛሬ ምረጡ»(ኢየሱ 24:15) በማለት የሚያመልኩትን እምላክ የመምረጥ መብታቸውን ነግሯቸው እንደ ነበር እይዘነንም። እንደፈራው አልቀረም እርሱ ወደ አባቶቹ ከተሰበሰበ ከእጭር ጊዜ በጌላ ሕዝቡ እምላኩ ወደሚጠላው እምልኮተ ጣዖታት በመቀልበስ መለኮታዊ ቁጣ በራሱ ላይ ጋዘዟል። ጣዖታትን ለመጥረግ የሠለጠነው ሠራዊት ወደ እምልኮተ ጣዖታት እንዲህ በእጭር ጊዜ መቀልበሱ በወትር ወረተኛና ከዳተኛ የሆነውን የሰውን ልብ የሚያጋልጥ ነው።

ከእስራኤል ታሪክ እንደምንረዳው ረባይባል በወትር የሚከሰመው ሕዝብ እግዚአብሔር ጣዖታትን ማምለክ ሲጀምር ነው፤ ጣዖታቱም ከተቀረጸ ቅርጽ ቅርጾችና ምስሎች አንስቶ እስከ አፍቅሮተ ንዋይ ያለውን እምልኮ ሁሉ የሚያካትት ሲሆን በተጨማሪም እምልኮተ የሰው ወግና ሥርዓት ሁሉ ከዚህ ጋር የሚዳበል በሽታ ነው።

የገንዘብን ጉዳይ በተመለከተ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንደምንረዳው የዓለም እሴተ-ሥርዐት የተመሰረተው በገንዘብ ላይ ነው፤ ይህን ለማለት የሚያስደፍረው በመጨረሻው ዘመን የሚገለጠው የክርስቶስ ተቃዋሚ የሆነው ሰው ዓለምን ሁሉ የሚያንበረክከው በገንዘብ መሆኑ በዮሐንስ ራእይ ምዕ.13 ላይ በግልጽ የሰፈረ እውነት በመሆኑ ነው። በእንጻሩ ግን የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን የተመሰረተችው በዐለቱ በክርስቶስ (በሉጎስ) ላይ እንጂ ብዙዎች እንደሚያስቡት በገንዘብ ወይም በሌላ መሰረት ላይ አይደለም። በዮሐ. ራእይ ምዕ.3:14 ላይ የምናገኛት የሱዶቂያ ቤተ ክርስቲያን ትልቁ ስህተት ይህ እንደ ነበር ተነገሯታል። «ሀብታም ነኝ ባለጠጋ ነኝ አንዳችም አያስፈልገኝም ትላለህ ነገር ግን ጎሰኝ ምስኪን ድሃ ዕውርና የተራቆትህ መሆንህን አታውቅም።» (አ.መ.ት) በዚህ ዘመንም ቢሆን የብዙ አብያተ ክርስቲያናት ችግር ይህ ይመስለኛል፤ ከክርስቶስ ሌላ መሰረት ያላቸው አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ወደ አምልኮተ ጣዖታት መግባታቸው የማይታበል ሐቅ ነው፤ ይህ ሲባል ገንዘብ ለወንጌል ሥራ አያስፈልግም የሚል ጫፍ ረገጥ ሐሳብ ለማንጸባረቅ ሳይሆን ነገር ግን የቤተ ክርስቲያን መሰረት አስመሆኑን ለማሳየት ነው።

ይህ በእንዲህ እንዳለ እግዚአብሔር ሰአብርሃም ቃሉን ሰጥቶ በኢየሱ በኩል ያንን ቃል ኪዳንን እንደፈጸመበት ሁሉ ልክ እንደዚሁ በመሢሁ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ይኸንኑ በሌላ ክፍል የዘረዘርነውን የአብርሃምን ቃል ኪዳን በሙሉ ለሚያምኑት ሁሉ ተፈጻሚነትን እንዲያገኝ አድርጓል። በዚህ ዘመን የሚታየው ብልጽግናና ዕድገት ሁሉ ከአብርሃም ቃል ኪዳን ጋር የተያያዘና መሰረቱ ክርስትና ነው ቢባል ፈጽሞ ማጋነን አይሆንም።

ወደ ኢየሱስ ስንመለስ ሙሴ ያወጣውን ሠራዊት ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲያስገባ ተሰጥቶት የነበረው ዋነኛ ተልዕኮ በከነዓንና በዙሪያዋ ይመለከቱ የነበሩትን እንግዳ አማልክት መጥረግ ነበር፤ ከላይ እንደጠቀስኩት ግን ከኢየሱስ ቀጥሎ የተነሳው ትውልድ ተመልሶ በዚህ ክፉ ልምድም ተቀልብሶ ተጠምዶበታል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከመጣበት ዋነኛ ዓላማ አንዱ በተቀለበሰውና ተልእኮውን ሊወጣ ባልቻለው ሕዝብ ምትክ እግዚአብሔርን በመንፈስና በእውነት የሚያመልክና አምልኮተ ጣዖታትን ከምድረ ገጽ የሚጠርግ ሠራዊት ማስነሳት ነው። «በዚያ ቀን ይላል የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር የጣዖታትን ስም ከምድር አጠፋለሁ ከዚያም በኋላ አይታሰቡም...» (ዘካ.13:2) በርግጥ ይህ ክፍል የሚናገረው ስለ ሺህ ዓመት መንግሥት

ይሁን እንጂ ነገር ግን በዘመናት ሁሉ የእግዚአብሔር ዓላማ ይህ መሆኑ የማይካድ ነው።

ኢየሱስና ጌታ ኢየሱስን ማናጸር እዚህ ላይ እናቁምና ኢየሱስና ሠራዊቱ እንዲጠርጉቸው ከመለኮት ትእዛዝ ተቀብለው የነበረውንና በዚያን ዘመን ይመለከቱ የነበሩትን ደግሞም የሰው እጅ ሥራ የሆኑትን ጣዖታት ከዚህ በታች በከፊል እናያቸዋለን። እነዚህ ጣዖታት የግብጽን አማልክት በተመለከተን ጊዜ በከፊል የዳሰሰናቸው ሲሆን እነርሱም በየዘመናቱ በተለያዩ ስሞች ይጠሩ እንጂ ቀደም ብለን እንዳየነው ግንዳቸው ከአንድ ነበር። በመሆኑም እነዚህን ጣዖታት የምንቃኝበት ዋነኛ ምክንያት፤ አማልክቱ ቀድሞም የነበሩና መልካቸውን አየቀየሩ በዚህም ዘመን እንኳ የሚመለከቱ በመሆናቸው ነው።

ኢየሱስና ሠራዊቱ የደመሰሰባቸው ጣዖታት

«እግዚአብሔር እነዚህን ቃላት ሁሉ እንዲህ ብሎ ተናገረ ከግብጽ ከዛርነት ምድር ያወጣሁህ እኔ ነኝ። ከእኔ በቀር ሌላ አማልክት አይሁኑሩህ። በላይ በሰማይ በታች በምድር ካለው በውኃ ውስጥ ከሚኖሩት ነገሮች በማናቸውም ምስል ለራስህ ጣዖትን አታብጅ። እትሰገድላቸው እታምልካቸውም...» (ዘፀ.20:1-4 አ.መ.ት)

«በሰዚህ ምድራዊ ምኞቶቻችሁን ግደሉ እነዚህም ዝሙት፤ ርኩሰት፤ ፍትወት፤ ክፉ ምኞትና አምልኮተ ጣዖት የሆነው መገምጃት ነው።» (ቆላ.3:5 አ.መ.ት)

በከነዓንና በዙሪያዋ ባሉ አገሮች ይመለከቱ የነበሩት ጣዖታት ቀደም ብለን እንዳንሳነው ሁሉም ምንጫቸው ባቢሎን ነበረች። ስለ ባቢሎን በተመለከተን ጊዜ የሰሚ ትርጉም «የአምላክ በር» ማለት እንደሆነና ይህም የጣዖታት ሁሉ አምልኮ ምንጭ መሆኗን እንደሚያረጋግጥ ተመልክተናል።

ከዘዘ በጥቂቱ በግብጽ ይመለከቱ የነበሩት ጣዖታት ከዘዘሉን የተዘተኑት ሰዎች የየራሳቸውን ጣዖታት ወደ የፈለሱበት ስፍራ ይዘው እንደሄዱ እንጂ የግብጽ አማልክት በዚያች አገር የተወለዱ እንዳልነበሩ አይተናል። ልዩነቱ ግብጽ በወቅቱ ገናና አገር ስለነበረች ለእነዚህ አማልክት ዝነኝነትን ማጥናጸፍ መቻሏ ነው። ሰጥናታችን አመቺ

እንዲሆን በመቀጠል ከባቢሉን አብራክ የተወለዱትንና በመላው ዓለም ላይ የተሰራጨትን ጣዖታት በሦስት መድበን እናያቸዋለን።

1ኛ. በሜሶፖታሚያ (ባቢሉንና አሶር) ይመለከቱ የነበሩት

2ኛ. በከነዓን ይመለከቱ የነበሩት

3ኛ. በግሪክና በሮም ይመለከቱ የነበሩት ናቸው።

እነዚህ በመላው ዓለም ይመለከቱ የነበሩት ጣዖታት ሰግደትና መስዋእት ይቀርብላቸው የነበረው በቀጥታ የመለከትን ትእዛዝ በመጸረር ሲሆን ጣዖታቱም፡- ሰዎችና እንስሳቶችን፣ የሰማይን ኃይላት ማለትም ጸሐይን፣ ጨረቃና ከዋክብትን፣ የተፈጠሮ ኃይላትን ማለትም ባሕርና ዝናብን፣ በተጨማሪም የሕይወትን ኃይላት ማለትም ሞትና ሕይወትን በመወከል ይመለከቱ ነበር። እነዚህ የተለያዩ የተፈጥሮ ኃይላት ሁሉ የሚመለከት በተለያዩ ቅርጽና ቁስ በተቀረጹ ምስሎች ነበር።

ከላይ የጠቆምናቸውን ጣዖታት በዝርዝር ስንመለከታቸው፡-

አኑ፣ ኤንሊል፣ ኤንኪ ወይም አያ ከጥንት ጀምሮ ሲመለከቱ የነበሩት ሲሆኑ ኤንኪ የተባለው ጣዖት የጥበብ፣ የድግምትና የውቅያኖስ ጥልቀት አምላክ እንደሆነ ይታሰብ ነበር። የባቢሉኑ አስታሉሂ የኤንኪ ልጅ እንደሆነ ይገመት የነበረውና የፈውስና አርነት አምላክ እንደ ነበረ ይታመን የነበረው ሲሆን የግሪኩ የፈውስና የመድሃኒት አምላክ የነበረውም ኤስኩላፒዩስ ከዚሁ ጣዖት ጋር ተያያዥነት ያለው ነው። በግሪካዊውያን የፈውስ አምላክ እንደሆነ የሚታመነውና ኤስኩላፒዩስ በማለት የሚጠሩት አምላካቸው ምስል እስከዛሬም ድረስ ለአንዳንድ የመድሃኒትና የሕክምና ውጤቶች ማምረቻና ማከፋፈያ ተቋማት በአርማነት በማገልገል ላይ ይገኛል።²⁴ ማርዱክ (ቤል፣ብሉል) የአያ ልጅ እንደሆነ ይታሰብ ነበር፤ በመሆኑም አምልኮቱ ጣዖታት ከአንድ ምንጭ የወጣ እንደ ነበር ያረጋግጥልናል።

ከእንስሳት መካከል በተለይ እባብና ዘንዶ ማምለክን በተመለከተ ጥንታዊ ልምድ ከመሆኑም ባሻገር በተለይ የካም ዘር በሆኑት ሁሉ ለምሳሌ ያህል በቻይናውያን፣ በጃፓናውያን፣ በቀይ ሕንዶችና በኢትዮጵያውያን ዘንድ ተወዳጅ መሆኑ ይህ ነገድ ከሰይጣን ጋር

²⁴ ለመሆኑ በሁለት የተገመዱ እባቦች እፋቸውን ወደ ዋንጫው ውስጥ አድርገው የሚታዩበትን ምስል ወይም እርማ ልብ ብለዋል።

ያለውን መወዳጀት ይጠቁማል! ይህ ዘንዶ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሊሾታን፣ ረዓብና ቀዩ ዘንዶ በመባል ተጠርቷል።

ስለ አብርሃም በተመለከትን ጊዜ ያነሳነው ሲን (የጨረቃው ጣዖት) አብርሃም በአደገባት አገር ይመለከቱ የነበረው ነው። ሐዳድ (የማዕበል አምላክ) ይህ ጣዖት በዘካ. 12:11 ሐዳድ-ሬሞን ተብሎ የተጠራው ነው። እነዚህ ሁሉ በሜሶፖታሚያ ይመለከቱ የነበሩትና በከነዓንም የተመለከቱ ጣዖታት የሰማይ፣ የአየርና የምድር አማልክት በመሆን ይመደባሉ። ታዲያ እነዚህ አማልክት ውሎ ሲያድር የየራሳቸው ክክብ ሲለጣቸው አስትሮሎጂ ከዚሁ ጋር ተያይዞ የመጀመሪያው የክክብ ቆጠራ እምነት በባቢሉን ተጀመረ። አንዳንዶች የባቢል ሰዎች «ራሱ ሰማይ የሚደርስ ሕንጻ እንሥራ» በማለት ከጥፋት ውኃ በኋላ ስለተነሱት ሰዎች አስተያየት ሲሰጡ፡- ይህ ዕቅዳቸው የሚያመለክተው በዚያ ዘመን በገነቧቸውና እጅግ ታላላቅ በነበሩት የዛይጉራት ጫፍ ላይ በመቆም የሚያደርጉትን የክክብ ቆጠራ (አስትሮሎጂ) በማስመልከት እንደ ነበረ ይናገራሉ።

አድራሚሊክ (ሕፃናትን በማቃጠል ይደረግ የነበረ ጨካኝ አምልኮ ነው)፤ ሞሌክና ካሞሽ የሞአባውያንና የአሞናውያን አማልክት የነበሩ ሲሆን እነዚህም ጣዖታት በተመሳሳይ መንገድ ሕጻናትን በማቃጠልና ራሱን በሰለት በመተልተል የሚደረጉ ክፉ ልምዶች ነበሯቸው። እግዚአብሔርም በእስራኤላውያን ላይ ከተቆጣባቸው ዋነኛ አማልክቶች መካከል እነዚህ ይገኙበታል። አሞን (የግብጽን ጣዖት በተመለከትን ጊዜ ያየነውና ሰውሩ አምላክ በመባል የሚጠራው ነው)፤ አኑሜሊክ (አኑ ንጉሥ ማለት ነው)፤ ኢናና (የሰማይዋ ንግሥት)²⁵ ስትሆን ከዚህች እንስት ጣዖት ጋር የሚዛመዱት፡- አሽቶሬት (የሴማውያን) አሰታርቲ (የፊንቃውያን) ዲያና (የኤፌሶኗ አርጤሚስ)፤ ኢሲስ (የግብጽ)፤ ኢሽታር (እናታችን መሬት የባቢሉን)፤ እሼራ²⁵ (የባህሯ

²⁴ በኢትዮጵያ ለንደት ዓላማ ላይ የሚገኘው «ፔንታግራም» ለበርካታ እምነቶች ምልክት ሆኖ እንዳገለገለና እንደሚያሳግል ቢታወቅም በመጀመሪያ የሰማይዋ ንግሥት ምልክት እንደ ነበር ይነገራል። እንዲሁም ቀላማቱ፡- ሰማያዊው አየር፣ቢጫው መሬት፣አረንጓዴው ውሃ ቀዩ ደግሞ የአላት አስማታዊ ምልክቶች መሆናቸው ምንጫችንን ይጠቁማን ይሆን? በርግጥ ፔንታግራሙ የተገለበጠው የሰይጣኒያቶችና የፍሪ ሜሶኖች ምልክት አይደለም።

²⁵ እሼራ በእንስሳት በተባለች ጣዖታት በተሾሉ ግንዶች ወይም ድንጋዮች ምሳሌነት ይቀረጹ የነበረ ሲሆን እነዚህ ጣዖታት በብዛት ያመለክቱ የነበረው ወሲብና ፍሬያማነትን ነበር፤ ለአብነትም ያህል በአገራችን በሰሜን የሚገኘውን የአክሱምን ሐውልት በተጨማሪም በዋሺንግተን ዲሲ የሚገኘውን አብሊስክ መመልከት በቂ ነው፤ የአክሱም ሐውልት በወንድ ብልት አምላል መቀረጹ ግልጽ ነው። በተጨማሪ የአዲስ አበባ መስተዳድር ቢር(የቀድሞው ማዘጋጃ ቤት) አርኪቴክቱ ይህንኑ ጣዖት በማለብ እንደሠራው የሚታይ ነው። ይህ ሕንጻ ክላይ ስትመለከቱት በፔንታግራም ማለትም በለው ቅርጽ መሰራቱ የጣዖታትን አምልኮ ያስታውሳል!

አመቤት)፤ አፍሮዳይት (የግሪክዋ የፍቅር ጣዖት)፤ ኢናና (ከላይ ያነሳናት የሱሜራውያን ጣዖት ነች)፤ ቪኑስ (የንጋት ከክብ የሮማውያን)፤ አስታር (የኢትዮጵያውያን) እነዚህና ሌሎችም እንስት ጣዖታት በተለያዩ ስፍራ ተመልክዋል።

የሰማይዋን ንግሥት በተመለከተ ኤርሚያስ እንዲህ ይላል፡- «ሚስቶቻቸው ለሌሎች አማልክት ማጠናቸውን ያወቁ ሰዎች ሁሉ በዚያም የቆሙ ሴቶች ሁሉ በግብጽ ምድር በጳጥሮስ የተቀመጡ ሕዝብ ሁሉ ታላቅ ጉባኤ ሆነው ለኤርምያስ መለሱለት እንዲህም አሉ፡- እንተ በእግዚአብሔር ስም የነገርኸንን አንሰማህም። ነገር ግን እኛና አባቶቻችን ነገሥታቶቻችንም አለቆቻችንም በይሁዳ ከተሞች በኢየሩሳሌም አደባባይ እናደርገው እንደ ነበረ ለሰማይ ንግሥት እናጥን ዘንድ የመጠጥንም ቁርባን እናፈስላት ዘንድ ከአፋችን የወጣውን ቃል ሁሉ በእርግጥ እናደርጋለን በዚያን ጊዜም እንደራ እንጠግብ ነበር መልካምም ይሆናልን ከፋም እናይም ነበር። ለሰማይ ንግሥት ማጠንን ለእርስዋም የመጠጥን ቁርባን ማፍሰስን ከተውን ወዲህ ግን እኛ ተቸግረናል በሰይፍና በራብ አልቀናል።» (ኤር.44:15-18)

ስለዚህ በነቢዩ ኤርሚያስ ዘመን እግዚአብሔር በይሁዳ ላይ ከተቆጣጣቸው አንደኛው ምክንያት በአልን ማምለክን ጨምሮ በተለይ የሰማይዋ ንግሥት ተብላ በስፋት የምትታወቀዋን ጣዖት በግትርነት ማምለካቸው እንደ ነበር ከዚህ ክፍል መረዳት ይቻላል። የሰማይዋ ንግሥት አምልኮ በናምሩድ ዘመነ መንግሥት የተጀመረ አምልኮ እንደሆነ ይነገራል። የናምሩድ ንግሥት የነበረችው ሴሚራሚስ ሥጋ የሰበሰበችው መለኮት ተብላ ትታወቅ እንደ ነበር የታሪክ አዋቂዎች ይናገራሉ። ቀደም ብለን እንደጠቀስነው «እናትና ልጅ» በመባል የሚታወቀው አምልኮ የተጀመረውም በዚያን ዘመን እንደሆነ ይታመናል። የሰማይዋ ንግሥት የእናትና ልጅ አምልኮ እንደ መሆኑ መጠን በዚህ መሰረት ሴሚራሚስና ታሙዝ፣ኢሲስና ሆሩስ፣ ቪኑስና አዶኒስ እንዲሁም ሌሎች በተለያዩ ዘመንና ስፍራ እናትና ልጅ በሚል መጠሪያ አምልኮ የተቀበሉ ሲሆን ይህ አምልኮ በዚህም ዘመን እንኳ በስፋት የቀጠለ ክስተት ነው!

ከእንስት ጣዖታት መካከል አስታርቱ (አንዳንዶች አስታርቱ የመጀመሪያዋ የሰማይዋ ንግሥት እንደ ነበረች ይናገራሉ) በመባል የምትታወቀው ጣዖት ባንድ እጇ አበባ በሌላ እጇ ደግሞ አባብ ይዛ እንደ ተቀመጠች ትታሰብ የነበረችዋ ነች። የዚህች ጣዖት አምላኪዎች አዘባው ወሲብን ሲያመለክት አባቡ ደግሞ የፅንሰን ፍሬያማነት የመለክታል ብለው ያምኑ ነበር። በተጨማሪም ይህች እንስት ጣዖትና መለሱችዋ «ኪዲሺም» ተብለው ይጠሩ በነበሩ ወንዶቻችና

«ቀደሾም» ተብለው ይጠሩ በነበሩ ጋለሞታዎች በብዙ ርኩሰት ትመለክ እንደ ነበር ኤልያስንና ተገዳሮ ጥሎት የነበረውን የኤልሳቤልን መንፈስ አሠራር በተመለከተነበት ክፍል አይተናል።

በተጨማሪ አስታርቱ «ኩድሹ» ማለትም ቅድስቲቱ በመባል ትጠራ ነበር! ይህች በእንስት ስም የምትጠራው ጣዖት ራስዋ በብዙ ርኩሰት እየተመለከች ቅድስቲቱ ተብላ መጠራቷ የሚያስገርም ቢሆንም ሰዎች ደስ ያላቸውንና የመሰላቸውን ሁሉ ቅድስት ወይም ቅዱስ ብለው መጥራት መብቱ እንዳላቸው ማየት ይቻላል። በእገራችንም ቢሆን ሽፋናቸው «ቅድስና» የሚል ማስታወቂያ ያላቸው ውስጣቸው ግን በብዙ አጋንንታዊ ርኩሰት የተሞሉ አሠራሮች እንዳሉ ይታወቃል። እውነተኛ ቅድስናን በተመለከተ ግን ይህ ብጽዕና በኢየሱስ ክርስቶስ ደም በመታጠብና በመንፈስ ቅዱስ ረድኤት ብቻ የሚገኝ መታደል ሲሆን፤ አለያ ግን እግዚአብሔር የሚፈልገው ቅድስና ሊገኝ እንደማይችል ሁሉ ቅዱስ ተብሎ ስም የተሰጠው የትኛውም እምነት ብርሃን በሆነው በእግዚአብሔር ቃል ሲመረመር ርኩስ ሆኖ ሊገኝ ይችላል።

ከላይ እንዳየነው ከዚህች እንስት ጣዖት የአምልኮ ሥርዓት የምንረዳው ነገር ቢኖር ብዙ ርኩሰት በገንበት ቦታ «ቅድስና» እያሉ ርኩሰትን መሰማመድ ቀላል መሆኑን ነው! ስለሆነም ቅድስና በሕይወታቸው በማይታይ ነገር ግን ታምራቶችን በሚያደርጉ ሰዎች አላች ባህሪ እንዳንታለል ጌታ ስለ ሐሰተኛ ነቢያት «በፍሬያቸው ታውቋቸዋለችሁ» በማለት የሚያሳይዋቸው ታምራቶች ላይሆኑ ነገር ግን የሕይወታቸው ፍሬ ትክክለኛ መለያቸው መሆኑን አሳውቆናል። ቅድስና በጎደለው ሰው የሚገለጥ ምልክትና ድንቅ ሁሉ ወይ አጋንንታዊ ነው፤ ወይም ኃይል የሚገለጥበት ሰው በመንፈስ ጀምሮ ወደ ሥጋዊ አሠራር ገብቷል ማለት ነው። በመንፈስ ጀምሮ ቅዱስና ጨዋ ከሆነ ኑሮ የራቀ ሰው ሁሉ በሕይወቱ የሚገለጡት ታምራቶች ሊቀጥሉ የሚችሉት ለተወሰነ ጊዜ ብቻ ይሆናል። እግዚአብሔር ከርኩሰት ጋር ምንም ዓይነት ኅብረት እንደ ሌለው ቀደም ብለን ያነሳነው ጉዳይ ቢሆንም ነገር ግን ደጋግመን አጽንኦት በመስጠት ብናነሳውም መለልቸት የለበትም፤ ምክንያቱም አምላካችንን ያለ ቅድስና ልናመልከውም ልናገለገለውም ባለመቻላችን ነው። በተጨማሪም ያለ ቅድስና ልናየውም አንችልም። «...ትቀደሱም ዘንድ ፈልጉ ያለ እርሱ ጌታን ሊያይ የሚችል የለምና።» (ዕቢ.12:14)

ይህንን ሐሳብ ደጋግሞ ማንሳት አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት የፍጻሜ ዘመን ላይ እንደ ደረሰን ግልጽ ስለሆነና ብዙ ሐሰተኛ ነቢያት

የሚገለጡበት ዘመን እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ አበክሮ የሚያስጠነቅቀን አውነት በመሆኑ ነው። ይህን በተመሰከተ በእንደ ወቅት በኬንያ እንደ ትልቅ ስብሰባ ላይ ተገልጦ የነበረው ክርስቶስ ነኝ ባይ ብዙዎችን እንዳነጋገረ አይዘነጋም። ይህ ሰው በአሁኑ ወቅት ራሱን «ሉርድ ማያትሬያ» ብሎ በመጥራት ክርስቶስ ነኝ እያለ በተለያዩ ስፍራዎች ይገለጻል ይባላል። እኔ ቀላጤው ነኝ ባዩ ቤንጃሚን ክሬም በቅርቡ ዓለምን ለማዳን ይህ ሰው ሊገሰጥ ስለሆነ ተዘጋጁ እያለ በመሰፈፍ ላይ ነው።²⁶ ነገር ግን ቤንጃሚን ክሬም ሉሲፈርን በአደባባይ የሚያወድስ ሐሰተኛ ሰው መሆኑ ይታወቃል። በተለይ የሉሲስ ትረስት(የሉሲፈር ማተሚያ ቤት) መስራች የሆነውና ለዲያቢሎስ ያላትን ፍቅርና አክብሮት ያለማፈር የምትናገረዋ ሴት የአሊስ ቤይሊ እድናቂዋ መሆኑ የማን አፈ ቀላጤ መሆኑን በገሃድ የሚያሳይ ነው። በነገራችን ላይ አሊስ ቤይሊ እርስዋ ክርስቶስ በማለት የምትጠራው ሰው እ.ኤ.አ በ2025 እንደሚገለጥ ተንብያለች። ቤንጃሚን ግን አሁን በመገለጥ ላይ እንዳለ ይናገራል።

እንግዲህ በእንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት በዚህ መንገድ እንድ ሐሳዊ የሆነ ሰው ምልክቶችን እያሳየ በድንገት ቢገለጥ ስንቱ በመንፈስ ተመርቶ ሊነቃበት እንደሚችል አጠያያቂ የሆነበት ዘመን ላይ ደርሷል። ክርስቶስ ነኝ እያሉ የተገለጡና እየተገለጡ ያሉ ጥቂቶች አይደሉም። ጌታ ኢየሱስም እንዳስጠነቅቀው በመጨረሻው ዘመን እነዚህ አስመሳይ ክርስቶሶችና ነቢያት መገለጥ ብቻ ሳይሆን የተመረጡትንም እንኳ እስከሚያሳስቱ ድረስ እንደሚደርሱ ተናግሯል። «በዚያን ጊዜ ማንም እነሆ ክርስቶስ ከዚህ አለ ወይም ከዚያ አለ ቢሏቸው አትመኑ ሐሰተኞች ክርስቶሶችና ሐሰተኞች ነቢያት ይነሱና ቢቻላቸውስ የተመረጡትን እንኳ እስኪያስቱ ድረስ ታላላቅ ምልክትና ድንቅ ያሳያሉ»። (ማቴ.24:23-24)

ወደ ሐሰተኛ አማልክቱ እንመለስና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተለይ ከእስራኤል ውድቀት ጋር በተገናኘ መልኩ በብዛት የተጠቀሰው ጣዖት በእል የተባለው ነው። በእል ጌታ ማለት ሲሆን ይህ በከነዓን

²⁶ በክርስቶስ እምነት መሰረት የክርስቶስ ዓገም ምጽአት ከዋነኛ አስተምህሮቹ መካከል አንደኛው እንደሆነ ሁሉ በሌሎችም እምነት ተከታዮች በገደቡ እንደሆነ የሚጠበቅባቸው እሷቸው-በምሳሌ የእስልምና እምነት ተከታዮች በተለይ ሺያዎች «ሚሳዊውን» ወይም 12ኛውን እግም እንደሚጠበቁና መገኘታቸው ዘመን እንደ ደረሰ እንደሚያምኑ ይናገራሉ። ይህ በእምነት ዓመቱ በጉድጓድ ውስጥ ወደፊት ተባብሮ የሚታመነው ሰው ዓለም በጽኑ በምትረባረቡት ወቅት እንደሚገለጥና ዓለምን ሁሉ ወደ እስልምና እምነት እንደሚቀይር በተጨማሪም ከክርስቶስ ጋር ዓለምን እንደሚያስተዳድር ይጠበቃሉ። ይህን አጥብቀው ከሚያምኑትና ከሚጠበቁት መካከል የአራት ፕሬዚደንት እሳማኢኛድ አንዱ ናቸው። «ሉርድ ማያትሬያ» ደግሞ የቡዲሂስም እምነት ተከታዮች የሚጠበቁት ሲሆን «ክሪሽና» ደግሞ ሂንዱዎቹ የሚጠበቁት ነው።

በጣም ተወዳጅ የነበረው ጣዖት የባቢሎኑ ቤል ወይም ሜሮዳክ በተለያዩ ስሞች ተጠርቶ እንደሆነ ይታወቃል። (ጌታ ኢየሱስ በእንድ ስፍራ ላይ ለሁለት ጌቶች መገዛት አትችሉም በማለት ሲናገር ገንዘብ «ጌታ» ወይም «በእል» ለመሆን እንደሚችል በማስጠንቀቅ ነበር። በእል ከመጀመሪያው ናምሩድ አንደ ነበርና ማርስ (የጦርነት እምላክ) የተባለው ፕላኔትም ስያሜውን ከዚሁ ጣዖት እንዳገኘ ጨምሮ ይነገራል። በእልን ከተለያዩ ተቀጽላ ስሞች ጋር ሲጠራ ስለምናገኝ ይህ ጣዖት ምን ያህል በተለያዩ ሕዝቦች በስፋት ይመለከ እንደ ነበር እንገነዘባለን። ለምሳሌ በእል-ዘቡብ (የዝንቦች ጌታ) በእል-ፒኦር፣ በእል-ሂርሞን፣ በእል-ዚፎን (የጭለማው ወይም የባዶው ሰሜን ጌታ)፣ ሜራ-በእል (የዓመጽ ጌታ!) በመባል በተለያዩ ስሞች ይጠራ ስለ ነበር ስይጣን ምን ያህል ጌታ ተብሎ መጠራትን እንደሚወድ ያሳያል። ይህንን ጣዖት ግሪኮቹ ሄርኪውሰስ ወይም ሜልካርት ብለው በመጥራት ያመልኩት ነበር። ሜልካርት ሜሮዳክ (ቤል) ከሚለው ስም የመጣ እንደሆነ ይታመናል።

በጌታ ዘመን የነበረውን ዓለም ይዘቱ ወደ ነበሩት ወደ ሮማውያን ስንመጣ ካስተርና ፖሎክስ የጁፒተር ልጆች ናቸው የሚባሉት አማልክቶቻቸው ነበሩ። ለሮማውያኑ ጁፒተር²⁷ ዋነኛው ጣዖታቸው ነበር። ጁፒተር እጥረት መስ ማክሰመስ ከሁሉም ታላቁና በላጭ እንደሆነ ያምኑ የነበረው እምላካቸው ሲሆን፤ጁፒተር ፊዲያስ የሕግ ጠበቃ፣ የአውነት ተሟጋችና የፍትህ አስጠባቂ እንደሆነ ያምኑት የነበረው ነው።

ለላው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው ጣዖት ዳጎን ሲሆን ጭንቅላቱ የሰው ሆኖ ሰውነቱ ግን በዓላ እምላል የነበረው ነው። ይህም ጣዖት እስራኤላውያን በካህኑ በኤሊ ዘመን እግዚአብሔርን በርኩስታቸው በድለውት ስለ ነበር በእስራኤል ታላቅ ክብር ያለውን የቃል ኪዳን ታቦት በፍልስጤማውያን እንዲማረክ ፈቅዶ ነበር። ፍልስጤማውያኑ የማረኩትን የእግዚአብሔርን ታቦት ወስደው ከጣዖታቸው ከዳጎን ጋር በማስቀመጣቸው የዳጎን ጣዖት በእስራኤል እምላክ ታቦት ጎን ወድቆ መሰባሰብና መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። የዳጎን ወድቆ መሰባሰብ ስለ እስራኤል እምላክ ብርታት ትምህርት ያልሰጣቸው ፍልስጤማውያኑ ታቦቱን በየከተማቸው በማዞር የእግዚአብሔርን ጽኑ ቁጣ በየከተማቸው ካስተናገዱ በኋላ ታቦቱን በታላቅ ፍርሀትና አክብሮት መመለስ የግድ ሆኖባቸዋል። (1ኛ.ሳሙ.6)

²⁷ በዋሺንግተን ዲሲ ካፒቶል ሂል መግቢያው ላይ ያለው ሀውልት የጁፒተር እንደሆነ ይነገራል።

ኔቦ የባቢሎን-ኖውያን የዕውቀትና የትምሕርት ደግሞም የኪነ ጥበብ እምላክ ነበር፤ ቀደም ብለን እንዳነሳነው ኢሳያስ 46 ላይ ናባው ተብሎ ተጠርቷል። ኔርጋል የተባለው ጣዖት ደግሞ የባቢሎን-ኖውያን የጸሐይ እምላክ ሲሆን የግብጽ «ሪ» አቻው ነው። በነገራችን ላይ የጸሐይ እምልክ እንደ እናትና ልጅ እምልክ በስፋት የተሰራጨ ዓለም አቀፍ ክስተት ነው። ሜክሲኮ ይኖሩ የነበሩት አዝቴኮች ለጸሐይ ጣዖት በዓመት ህያ ሺ ሰዎች መስዋዕት ያደርጉ ነበር።

በሌላ መልኩ የባቢሎንና የአሰራውያን ጣዖታት በጣም ተወራራሽ ነበሩ፤ ይሁን እንጂ የአሰራውያን የነበረው ናሳራክ (ንስርኛ) ጭንቅላቱ የንስር አካሉ ደግሞ የሰው ቅርጽ የነበረ ጣዖታቸው ይገኛል።

ሌላው ጣዖት በአማርኛ በተለምዶ የገድ እምላክ ተብሎ የሚጠራውና በመጽሐፍ ቅዱስ ደግሞ ጉድ ተብሎ የተጠራው ገድ የተባለው ጣዖት የመልካም ዕድልና የብልጽግና ጣዖት ነበር።

ሌላኛው በሕዝቄል መጽሐፍ በምዕራፍ 8:14 ላይ የተጠቀሰውና ቀደም ብለን ከሰማይዋ ንግሥት ጋር እያይዘን ያነሳነው ታሙዝ (ዱሙዚ) ተብሎ የሚጠራው ጣዖት ሲሆን እርሱም በክረምት ይሞታል በበጋ ደግሞ ትንሳኤን ያገኛል ተብሎ የሚታሰበው እምላክ ነበር። ታሙዝን በተመለከተ በሕዝቄል 8:14 ላይ እግዚአብሔር ነቢዩን በመንፈስ ወደ ኢየሩሳሌም ብሎም ወደ ቤተ መቅደሱ እንደ ወሰደውና ሌሎች አጸያፊ እምልኮዎችን ጨምሮ ሌቶች ተቀምጠው ለታሙዝ ሲያለቅሱለት እንዳሳየው ጽፏል። በእርባ ዓመቱ በሚለቱ ኢሽታር ተገደለ ተብሎ በአፈ ታሪክ የሚነገርለት ታሙዝ ለኖረባቸው እርባ ዓመታት ለእርባ ቀን ዐሳ ብቻ እየተበላ ይጸምለትና ይለቀስለት እንደ ነበር ታሪክ ያስረዳል። በእኛ አገር የሚጸመው የ40 ቀን ጸም ኮዛ ጋር የተያያዘ ይሆን? ታሙዝ የኢሽታር ወንድም፤ ባልና ልጅም ጭምር እንደሆነ ይታሰብ ነበር። ታሙዝ ትንሳኤ ያገኛል ተብሎ በሚታሰበበት ወራት ይመለከ የነበረው በብዙ ርኩሳት ነበር፤ ምክንያቱም እርሱም የፍሬያማነት እምላክ እንደሆነ ይታሰብ ስለ ነበር ነው።

አስቀድሞ ያነሳነው ዜውስ (ዲያ) የሰማይ ንጉሥና የእማልክት ሁሉ አባት ነው ብለው ሮማውያንና ግሪኮቹ (ሮማውያኑ ጁፒተር ብለው ይጠሩታል) ያምኑት የነበረውና ግሪኮቹ ደግሞ የሰማይና የነገድጓድ እምላክ ብለው ያመልኩት የነበረው ነው። ምልክቶቹ

²⁸ ይህ ጣዖት ግሪኮቹ ትንዝረኛ ነው ብለው የሚያመልኩት የነበረ ሲሆን፤ ደግሞም በየአራት ዓመቱ ለከብሩ ሲባል የእሱምፒክስ ጨዋታ የሚደረግለት ጣዖት ነው። (ጁፒተር ኦሊምፒስ)

መብረቅ፤ ንግሥር፤ በሬና ዋርካ ነበሩ። ይህ ጣዖት የግብጽ እሞን አቻ ነው።

ደግሞም በሮማውያን ሔርሜን የጁፒተር ልጅ እንደሆነ የሚታመነውና በእማልክት መካከል ተላላኪና ዋነኛ ቃል አቀባይ ነው ብለው ያምኑ የነበረው ነው። ለሐዚህም ጳውሎስና በርናባስ በልሰጥራን ከተማ ወንጌልን እየለበኩ እንዱን ሽባ በጳውሎስ ቀጥተኛ ትዕዛዝ ተፈውሶ በመቆሙ እማልክት በለው ተመስለው በመካከላችን ተገልጠዋል ብለው የዚያ ከተማ ሰዎች ጳውሎስን ሔርሜን በርናባስን ደግሞ ዲያ (ዜውስ) ብለው እንደ ሰየሟቸው ተጽፎ እናገኛለን። (የሐዋርያት ሥራ 14:8-14 ይመ)።

በመጨረሻ የምናነሳው ጣዖት ሞት ተብሎ ይጠራ የነበረውና የሞት እምላክ እንደ ሆነ ይታመን የነበረው ሲሆን በአማርኛ ሞት የተሰኘው ቃል ከዚህ ጣዖት ስያሜ የተገኘ መሆኑ ግልጽ ነው።

እነዚህ ከላይ የተመለከትናቸው ጣዖታት ሁሉ አብዛኛዎቹ የሰውን በተለይም ደግሞ የሕጻናትን መስዋዕት የሚጠይቁና በተጨማሪም ደጋግመን እንዳነሳነው በብዙ ርኩሳት ይመለኩ እንደ ነበር ታሪክ ይመለከራል። እነዚህ እማልክት በለው መስዋዕትና በብዙ ርኩሳት መመለካቸው ከጀርባቸው የሚመለኩት አጋንንቶች ለመሆናቸው አስተማማኝ ማስረጃ ነው።

እንግዲህ ይህን ሁሉ መዘርዘር ያስፈለገበት ዋነኛ ምክንያት እነዚህ ጣዖታት ቀድሞ በሚመለከቡት መልክና ቅርጽ እይመለኩ እንጂ ቀድሞ ከጀርባቸው ይመለኩ የነበሩት አጋንንቶች በተለያዩ መልክ ዛሬም እንደሚመለኩ ለማሳየት ያህል ነው። ለምሳሌ ጋያ ማለትም «እናታችን መሬት» እየተባለች በዘመናዊ መልክ የምትጠራው ጣዖት ይህቹ «የሰማይዋ ንግሥት» በመባል የምትታወቀውና በእንስት ስም የምትጠራዋ ጣዖት አቻ ነች። ይህች ጋያ በመባል ዘላቂ ለምትመለከው ጣዖት ታቦት ተሠርቶላት በተባበሩት መንግሥታት ዋና ቢሮ መቀመጡ ይህ የጣዖት እምልክ አለመሞቱን ያስረዳል። ለሐዚህ በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ እነዚህ ጣዖታት መልካቸውን እየቀየሩ በዚህም ዘመን እንደሚመለኩ እውን ነው።

ከላይ እነዚህ ጣዖታቶች የሰውን መስዋዕት የሚጠይቁ የእምልክ ሥርዐት እንደ ነበራቸው እንደ ተመለከትን ሁሉ በዚህ በአለንበትና በዕውቀትና በሥልጣኔ መጥቀናል በምንልዘት በዚህ ዘመንም ቢሆን እንኳ ለአጋንንቶች የለው መስዋዕት በመላው ዓለም እንደሚደረግ የታወቀ ነው። ለምሳሌ ያህል በእሜሪካ ስምንት መቶ ሺህ ህፃናት

በየዓመቱ እንደሚጠፋ ሲነገር፤ በእንግሊዝ ደግሞ ሁለት መቶ ሺ ሰዎች የደረሱበት ሳይታወቅ ደብዛቸው መጥፋቱ ስለጋንንቶች መስዋእት እንደሚደረጉ እንደንጠረጥር አያስገድድም ትላላችሁ? አለያ ይህ ሁሉ ሰው ያለ ምንም ማስረጃ እንዴት ይጠፋል? ያውም በሠለጠነው ዓለም! እነዚህን ስለብነት ያነሳናቸው ስታቲስቲክስ ስለተያዘ እንጂ በመላው ዓለም በየቀኑ በእንዲህ ዓይነት እስቃቂ ሁኔታ የሰው መስዋእት ለእጋንንቶች እንደሚቀርብላቸው የታወቀ ነው። ሰይጣኒስቶች (የሰይጣን አምላኪዎች) ይህንን ልምምድ «በላክ ማስ» ብለው ይጠሩታል። በሠለጠነው ዓለም ይህ መስዋእት እንደሚካሄድ የታወቀ ቢሆንም ይህንን አለቃቂ ድርጊት እያወቁ እንዳላወቁ የሚሆኑበት ምክንያት ምናልባት ባለሥልጣናቸው ይህን በመሰለ ጨካኝና ዕኩይ ተግባር በስውር ስለሚላተፉ ሊሆን ይችላል ተብሎ ይገመታል።

ለማጠቃለል በዚህ ጽሑፍ ውስጥ ለማሳየት እየተሞከረ ያለው ቁምነገር እግዚአብሔር በመጀመሪያ አብርሃምን ቀጥሎ ሙሴን ከዚያም ኢየሱስን በማስነሳት በዚህ በፍጹሙ ዘመን ደግሞ ጌታችንና መድሃኒታችን የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ ምድር በመላክ ጣዖታትን ከምድረ ገጽ የሚጠርገውን ሠራዊት ማስነሳቱን ነው። በታላቁ ነቢይ በሙሴ ጌላም በኢየሱስ አመራር ሥር እግዚአብሔር አስነስቶት የነበረው ሠራዊት ወዲያውኑ በመቀልበስ እንዲያጠፋቸው ትእዛዝ ተቀብሎ የነበረውን ጣዖታት መልሶ በማምሰክና በእሽክላቸው በመጠመድ የአምላኩን ጽኑ ቁጣና ቅንዓት መቀስቀሱንና ለቅጣትም መዳረጉን ተመልክተናል። ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ አጀንዳ ሀዲዱን ሰቆ ከመስመር ስለማይወጣና እግዚአብሔር አምላክም ሽንፈትን ስለማያውቅ በፍጹሙ ዘመን በክርስቶስ ኢየሱስ በዋጃቸው ልጆቹ ይህንኑ ጣዖታትን የማፈራረስ ሥራውን ይቀጥላል።

በዚህ በአስንበት በፍጹሙ ዘመንም ቢሆን የእግዚአብሔር ሐሳብ አምልኮት ጣዖታትን ከምድረ ገጽ መጥረግ ነው። ይህም ዘላለማዊ ዕቅድ በዚህ በመጨረሻው ዘመን በሚነሳው ታላቅ ሠራዊት በከፊል ሲተገበር፤ በሺ ዓመት መንግሥት ወቅት ደግሞ በሙላት ይተገበርና ነቢዩ ዳንኤል የናቡከደነጾርን ሕልም በፈታበት ወቅት የተናገረው የትንቢት ቃል ተፈጻሚ ይሆናል።

«በነዚያም ነገሥታት ዘመን የሰማይ አምላክ ፈጽሞ የማይፈርስና ለሌላም ሕዝብ የማይለጥ መንግሥት ይመሠርታል፤ እነዚያን መንግሥታት ሁሉ ያደቃል፤ እስከ መጨረሻውም ያጠፋቸዋል፤ ይህ መንግሥት ራሱ ግን ጸንቶ ይኖራል።» (ዳን.2:44 አ.መ.ት)

«በነዚያ ነገሥታት ዘመን» ብሎ ዳንኤል ሲተነብይ፤ በየትኞቹ ነገሥታት ዘመን? በማለት ጥያቄ ማንሳት አግባብነት ያለው ነው። ምክንያቱም ይህ በኢትዮጵያ ይነሳል የምንለው ሪቫይቫል፤ ወደፊት እንደምናየው፤ የሚነሳው «በነዚያ ነገሥታት ዘመን» በመሆኑ ነው። እነዚያ ነገሥታት የተባሉት ከዐውዱ በትክክል መረዳት እንደምንችለው ሽክላና ብረትን ለመደባለቅ ጥረት የሚያደርጉ ነገሥታት በሚነሡበት ዘመን ነው። በዚህ ዘመን የተባበሩት መንግሥታት ለማድረግ እየሞከረ ያለውም ይህንኑ መሆኑ ከማንም የተሰወረ አይደለም። በመሆኑም ዳን.2 ስለዚህ ስላስንበት ዘመን እንደሚናገር ርግጠኞች መሆን እንችላለን ማለት ነው!

እነዚህን ከላይ የጠቀስናቸውን ጣዖታትንና ከጀርባቸው በመሰወር የሚሠሩትን መናፍስታዊ አሠራሮችን ስለሚገዳደርና ስለሚሰብረው ታላቅ መስከታዊ ሠራዊት ከመነጋገራችን በፊት እስቲ ኢየሱስና ሠራዊቱ በሰይፍ ስለት ስላንበረክኳት ከነዓንና ስለ ከነዓን ወንድም ስለ ኩሽ ጥቂት ጨምረን እንነጋር።

ከነዓንና ኩሽ

«ከነዓን የተረገመ ይሁን ለወንድሞቹ የባሪያ ባሪያ ይሁን» (ዘፍ.9:24)

ከነዓን እንደ ዘፍጥረት 10 ዘገባ መሰረት የኖሳ የልጅ ልጅ ማለትም የካም አራተኛው ልጁ እንደሆነ ይታወቃል። ካም አራት ልጆችን እንደ ወለደ ከዘፍጥረት መጽሐፍ መረዳት ሲቻል፤ እነርሱም የመጀመሪያው ኩሽ ሁለተኛው ምጽራይም ሦስተኛው ፋጥ አራተኛው ደግሞ ከነዓን ነው። እንዳንዶች ካም የስሙ ትርጉም «ሙቀት» ማለት ስለሆነ ምናልባት የቆዳውን መጠየም ሳያሳይ አይቀርም ይላሉ፤ በመሆኑም የካም ልጆች ሁሉ ቀለማቸው ከሌሎቹ ይልቅ ጠየም ያለ ሊሆን ይችላል።

በዘፍጥረት ምዕ.9:21-27 ላይ ስንመሰክት የኖሳ ሁለተኛው ልጅ ካም አባቱን በማቃለል የሠራውን ነውር ይተርካል። ካም አባቱ የወይን ጠጅ ጠጥቶ በመስከር በድንኳኑ ውስጥ እርቃኑን ተቶ በማየቱ ነገሩን በቀልድ መልክ ለወንድሞቹ ነገራቸው። ለሁለቱ ወንድሞቹ ማለትም ለያፌትና ለሴም ግን ጉዳዩ ለካም እንደታየው እስቂኛና እዝናኝ ሆኖ ስላልታያቸው በታላቅ እክብርት መሸፈኛን በመውሰድና የኋሊት በመሄድ የአባታቸውን እርቃን እንደ ሸፈኑ ይነግረናል። ኖሳ ከስካሩ ከነቃ በኋላ የሆነውን ነገር እንዳወቀ ሁለቱን ልጆቹን ሴምንና ያፌትን

ሲባርካቸው ምክንያቱ ግልጽ ባልሆነ ሁኔታ ግን ካምን ትቶ ትንሹን ልጁን ከነፃነን ለወንድሞቹ የባሪያዎች ባሪያ እንዲሆን እንደ ረገመው ተጽፏል። እንዳንዶች እንደሚሉት ምናልባት ርግማን በውስጡ ታዋቂ የተሰነዘረው ጥፋተኛ በነበረው በከነዓን አባት በካም ላይ እንደ ነበር ከታሰበ ርግማን በካም አራት ልጆች ላይ ይሠራል ማለት ይቻላል። እንዳንድ ሰዎች የኩሽን ዘር ጓላ ቀርነትና ድህነትን በመጥቀስ የዚያን ጊዜ ርግማን ውጤት እንደሆነ ያሰባሉ፤ ይናገራሉም። በመሰረቱ ርግማን በእዳም ምክንያት በሰው ዘር ሁሉ ላይ መጫኑ አይካድም። ነገር ግን በጥናታችን መሰረት ለመጀመሪያ ጊዜ እምልኮተ ጣዖታት በኩሽ ዘር እማካይነት መጀመሩና መስፋፋቱ የተለየ ርግማን በዚህ ዘር ላይ መጫኑን እንድናስብ ያስገድደናል።

የኖላ ርግማን ሰለባ ወደ ነበረው ወደ ከነዓንና ወደ ዘርቹ ስንመለስ እግዚአብሔር ለኢያሱና ለሠራዊቱ ያለ ምንም ርገራኝ ከነዓንናውያኑን ከምድረ ገጽ እንዲጠርጓቸው ትእዛዝን ሰጥቷቸው እንደ ነበር እናስታውሳለን። በከነዓን ሕጻናት፤ አረጋውያን፤ ሴቶችና ደካሞች እንደሚገኙ የታወቀ ቢሆንም፤ እነዚህን ሁሉ በጭካኔ እንዲገደሉ መለኮታዊ ፍርድ መሰጠቱ ምናልባት ለእንዳንዶች እእምሮ የከበደና መጠን ያለፈ ፍርድ ሊመስል ይችላል። ነገር ግን በእነዚህ ነገዶች ላይ በጽኑ ተስፋፍቶና ሥር ሰዶ የነበረውን እምልኮተ ጣዖታት፤ ደግሞም ጽኑ ርኩሰትና አጋንንታዊ ቁርኝት ከግንዛቤ ካስገባን ፍርዱ እማራጭ ያልነበረው መሆኑን መረዳት ይቻላል። እነዚህ ሰዎች ልጆቻቸውን ለጣዖታቱ መስዋእት አድርገው የማቅረብ አስከፊ ልምምድ የነበራቸው ከመሆኑም በላይ ልክ እንደ ሰዶምና ገሞራ ሰዎች በርኩሰት ሁሉ ፈጽሞ ሊመለሱ የማይችሉበት ርቀት እንደሄዱ ይታወቃል።

የከነዓንን መረገም በተመለከተ እንድናየው ወደምፈልገው ወደ ዋናው ሐሳባችን እንምጣና፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ከጥፋት ውኃ በጊላ ዋነኛውን ርግማን በሰው ዘር ሁሉ ላይ ያመጣው የኩሽ ዘር ነው። ይህ እንዴት ይሆናል? የሚል ጥያቄ ቢነሳ ምክንያቱ በእግዚአብሔር ላይ በኩሽ ዘር እማካይነት ታላቅ ዓመጽ²⁹ በመቀስቀሱ ነው። ከዚህ የተነሳ ዓመጽ የጀመረው በጥቁር ዘር መሪነት ነው ማለት ይቻላል። በርግጥ እሁን ዓመጹ እየተመራ ያለው በነጮች ዘር መሆኑ እያከራከርም ምክንያቱም በዚህ ዘመን ይህ በገሀድ የሚታይ በመሆኑ ነው፤ በተጨማሪም የሕዝቁልን ትንቢት 38 እና 39ኛውን ምዕራፍ ለናነብ

²⁹ ዓመጹ ስንል እምልኮተ ጣዖታትንና ከዚያም ጋር የተያያዙትን ርኩሰቶች፤ የመተትን፤ የጥንቁላን፤ የእስማትን ሁሉ ሥራና ከአጋንንቶች ጋር ያለውን ተራክቦ ሁሉ የሚያመለክት ነው።

የመጨረሻው ዘመን ዓመጽ የሚመራው በያፌት ዘር መሆኑን ማስተዋል ይቻላል።

በኩሽ ዘር እማካይነት ወደ ተጀመረው ታላቅ ዓመጽ ስንመለስ፤ ዓመጽ በኩሽ ዘር ማለትም በጥቁር ዘር እማካይነት እንደተጀመረ ከተረዳን ምናልባት የዚያን ጊዜ የተዘራው ክፉ ዘር ይሆን እስከ እሁን ድረስ የጥቁር ዘር እያጨደ ያለው? ወደሚለው ጥያቄ ይመራናል። በዓለም ላይ እለ የተባለ የመከራ፤ የጎላቀርነትና የድህነት እበላ ሁሉ የሚጨፍረው በጥቁር ዘር ላይ መሆኑ በገሀድ የሚታይ ነባራዊ ሁኔታ ስለሆነ ለዚህ ጥያቄ መልሱ ምናልባት ኩሽ የዘራውን እያጨደ ሊሆን ይችላል የሚል ነው። «አትላቱ እግዚአብሔር አይዘበትበትም ሰው የሚዘራውን ያንኑ ደግሞ መልሶ ያጭዳልና...» (ገላ. 6:7)

በርግጥ ከላይ ያነሳነውን ሐሳብ በሌላ መልኩ ስንመለከተው ደግሞ ከሌላው ዓለም ይልቅ በእፍሪካ የወንጌል ሥራ በስፋት መስፋፋቱ ለኩሽ ዘር የእግዚአብሔር ምህረት እንዴት እንደ በዛ ያመለክታል። በዚህም ሆነ በዚያ በዚህ ጽሑፍ ለማሳየት እየተሞከረ ያለው በካም ዘር ላይ ርግማን ተጭኗል አልተጫነም የሚለውን የመከራከሪያ ሐሳብ ለማንሳት ሳይሆን፤ በዋነኝነት የታቀደው እምልኮተ እማልክትን የመለለ ክፉ ዓመጽ በኩሽ ዘር እማካይነት እንደ ተጀመረ ሁሉ የመጨረሻውም ዘመን ረሻይቫል የሚነሳው ከዚህ ዘር እንደሆነ ለማሳየት ነው። ይህ ታላቅ ረሻይቫል በሙላት ባይገለጥም «የፊኛው ዝናብ» ግን በርግጥም እልፎ እልፎ እየዘነበ ነው።

ከዚህ ሐሳብ ሳንወጣ ዋነኛ የዓመጽ ቀስቃሽ ወደ ሆነውና በተደጋጋሚ ወዳነሳነው የኩሽ ልጅ ናምሩድ እንድንመጣ እፈልጋለሁ። ይህን ሰው በተመለከተ የታሪክ ተመራማሪዎቹ እገሌና እገሌ ነው በማለት በታሪክ ውስጥ ከሚገኙ ከእንዳንድ ሰዎች ጋር ሊያመሳስሉት ሞክረዋል በርግጠኝነት የተገኘለት እቻ ግን የለውም።

ክፍል-7

ታላቁ የዓመጽ ሰው ናምሩድ

(የኢትዮጵያዊው ዓመጽ)

«ኩሽም ናምሩድን ወለደ እርሱም በምድር ኃያል መሆንን ጀመረ።»
(1ኛ ዜና 1:10)

እምልከተ እማልከትን እንዳስጀመረ የሚታመነው ታላቁ የዓመጽ ሰው ናምሩድ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲጠቀስ የምናገኘው በዘፍጥረት 10 ላይ ነው። ቀደም ብለን ያነሳነውን ጥንታዊውን የባቢሎንንና የግብጽን ሚስጥር እናውቃለን የሚሉት የዘመኑ ዓመጾች የናምሩድ ደም እንዳለባቸው ያለ እፍረት የሚናገሩ አሉ በርግጥ በውስጡ የነበረ የዓመጽ መንፈስ እንደሚኖርባቸው አይጠረጠርም። ይሁን እንጂ የናምሩድ ዘር አለብን ብለው በትክክል መናገር የሚችሉት፤ እንደ ዘፍጥረት 10 ከሆነ፤ ኢትዮጵያውያን ብሎም አፍሪካውያን ናቸው። እንደውም እንዳንድ ሰዎች ናምሩድ በኢትዮጵያ ውስጥ እንደ ተወለደ ይናገራሉ፤ በርግጥ ለዚህ ምንም ማስረጃ የለም።

ናምሩድ የኩሽ ልጅ መሆኑንና የመጀመሪያውም እምባካንን መሪ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል፤ ይህንንም መጽሐፍ ቅዱስ በመጀመሪያ የተጻፈበትን የዕብራይስጡን ቃል በማጥናት መረዳት ይቻላል። የዘፍጥረት መጽሐፍ ናምሩድ በሰናዖር አገር ባቢሎንን፣ ኦሪክን፣ አርካድንና ካልኔን እንደቆረቀረ ይነግረናል። ደግሞም አሰርን፣ዋና ከተማዋን ነፃዎን፣ ሪሆቦትን፣ ካላህንና ራስን በተጨማሪ የቆረቆራቸው ይኸው ሰው እንደ ነበር ከዚሁ መጽሐፍ መረዳት ይቻላል። እነዚህን ሁሉ መንግሥታት መመስረቱና ገናና የሆኑትን ከተሞች መከተሉ ይህን ሰው ያለ ጥርጥር በሰውኛ ቀመር ከታላላቆች ጎራ ያስመድበዋል።

የመጽሐፍ ቅዱስ መጀመሪያ መጽሐፍ በሆነው በዘፍጥረት ውስጥ ናምሩድ ስለ ተባለው ሰው የተጻፈው ጥቂት ቁጥሮች ብቻ ይሁን እንጂ ነገር ግን በእነዚያ ጥቂት ቁጥሮች ከጥፋት ውኃ በኋላ ስለ ነበረው የሰው ልጆች መንግሥታዊ አወቃቀርና አደረጃጀት ደግሞም ስለ መጀመሪያዎቹ ታላላቅ ከተሞች አመሰራረት ብዙ ይነግረናል። እንደ መጽሐፍ ቅዱስ እገላለጽ ከሆነ የመጀመሪያውን የሰውን ልጆች ለባላዊ መንግሥታት ማዋቀር የጀመረና ታላላቅ ከተሞችንም መከተም

³⁰ እንዳንዶች አሰርን የመሰረተ «አሹር» ነው ብለው ያምናሉ።

የጀመረው ሰው ናምሩድ ነበር። ስለዚህ በዚህ ዘመን የምናየው መንግሥታዊ መዋቅሮችና ከተሞች ሁሉ በዚያን ወቅት በናምሩድ ፋና ወጊነት የተጀመሩ ነበሩ፤ በመሆኑም ናምሩድ በዘመኑ ምን ያህል የታወቀና ገናና ሰው እንደ ነበርና ሥርወ-መንግሥታትን በመመስረት፤ ታላላቅ ከተሞችን በመከተምና መንግሥታትንም በማዋቀር የተዋጣለት ሰው እንደ ነበር ማስተዋል ይቻላል። በአጠቃላይ ናምሩድ በዚህ ዘመን ለምናየው መዋቅሮች መሰረት ጣይና ፋና ወጊ የነበረ ሰው መሆኑ በግልጽ የሚታይ ነው፤

ናምሩድ ደጋግመን እንደ ጠቆምነው በእግዚአብሔር ላይ ዓመጽን በመቆስቆስ የታወቀ ሰው ነበር፤ በዘፍጥረት መጽሐፍ 10:9 ላይ «በእግዚአብሔር ፊት ኃያል አዳኝ እንደ ናምሩድ» የሚለውን ሐረግ በዕብራይስጡ እገላለጥ ቃል በቃል ስናየው አራዊት ማደንን የሚያሳይ ቢሆንም፤ ሰዎችን ለእምልከተ እማልከት የአደንና የሰውን ዘር ያሳመጸ ክፉ ሰው እንደሆነ እንዳንድ የታሪክ ጸሐፊዎችና የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ይስማማሉ። ለዚህም ማስረጃ በማድረግ የሚያቀርቡት የሰውን ትርጉም በመውሰድና በተጨማሪም ባቢሎንን የመሰለች ዓመጾች ከተማ በመቆርቆሩ ነው። ናምሩድ ከከተማቸው ከተሞች በተለይ ዋና የሆነችው ባቢሎን መጽሐፍ ቅዱስ ክፉ በሆነ አሉታዊ ገጽታዋ በተደጋጋሚ የሚያነሳት ከተማ ስትሆን ይህች ከተማ የዓመጽና የግልሙትና ሁሉ ምንጭ ነች፤ መተትና የጥንቁላ ሥራ ሁሉ እንዲሁም የኮከብ ቆጠራ ምንጭም ይህች ክፉዋ ባቢሎን መሆንዋን ቀደም ባለ ክፍል ውስጥ የተመለከትነው ጉዳይ ነው። ዮሐንስም በራእዩ «የጋለሞቶችና የርኩሰት ሁሉ እናት» በማለት የሚጠራትም በዚሁ ምክንያት እንደሆነ ይታመናል። የባቢሎን መሰራች ወደ ነበረው ናምሩድ እንመለስና እርሱን በተመለከተ የታሪክ ጸሐፊዎች የዘገቡትን እንመልከት።

ናምሩድ ማለት በዕብራውያን ቋንቋ «ማራድ» የተሰኘው ቃል ሲሆን ትርጓሜውም ማመጽ ወይም እናምጸለን ማለትን ያሳያል ይህም በእግዚአብሔር ላይ በኃይል ማመጽን ያመለክታል። ናምሩድ በምድር ላይ ኃያል መሆን የጀመረው ደፋርና ፊትለፊት በሆኑ ሥራዎቹ ነው። የናምሩድ ዓመጽ ከመሰረታቸው መንግሥታት ጋር የተቆራኘ ሲሆን አደን ማደኑ ደግሞ ሰዎችን በግፍና በጉልበት ከማደኑ ጋር የተያያዘ ይመስላል፤ ከዚህ ምልክታ አንጻር ናምሩድ የሚታወቁትንና የሚቋቋሙትን ሁሉ በጭካኔ የሚረግጥ ሰው ነበር። ይህን ምልክታ ያሳዩት ጆሴፊስና የታርፊንም የታሪክ ጸሐፊዎች ናቸው። ጆሴፊስ እንደሚያምነው ከሆነ ናምሩድ ሰዎች በእግዚአብሔር እንዳይደሰቱ ይልቁንም የደስታቸው ምክንያት እርሱ ራሱ መሆኑን እንዲያሰቡ

የሚያስገድዳቸው እንደ ነበረ ነው። በተጨማሪም ናምሩድ ማዕከላዊ አስተዳደርን ያስተዋወቀ ታላቅ መሪ ለመሆን የበቃ እንደ ነበር ይታወቃል። እግዚአብሔርን ራሱንም ቢሆን የምትችል ከሆነ ሌላ የጥፋት ውኃን ላክ በማለት ዓመጹን በመገለጥ የተገዳደረ ሰው መሆኑ ይታወቃል። ናምሩድ ከዚህ በተጨማሪ ለሰው ጸር የነበሩትን አራዊቶች ያድን የነበረና ለዎችም ለደህንነታቸው ይሆን ዘንድ በከተሞቻቸው ዙሪያ ግንብ መገንባትን ያስተማረ ሰው ነበረ። ስለ ናምሩድ «ኃያል አዳኝ» የሚለው ቃል በዕብራይስጥ እንስሳትን ማደንን ደግሞም ለዎችን ለባርነት ማደንንም ያጠቃልላል። ናምሩድ ለዎችንም እንስሳትንም የሚያድን አዳኝ ነበረ። በዕብራይስጥ ኃያል የተሰኘው ቃል «ጊቦር» ሲሆን ይህም ብርቱ ጦረኛ፣ ጨቋኝ፣ ግዙፍ ሽምፒዮን ወይም ጠንካራ ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። ይህ ቃል በዚያን ዘመን የነበሩትንና በክፉታቸው የታወቁትን ግዙፋን ለዎች ያመለክታል በተጨማሪም ሌሎች ክፉ ለዎችንም ያሳያል (መዝ 52:1-3)። ስለዚህ ይህ ቃል ከናምሩድ ጋር በመያያዝ መጠቀሱ በምድር ላይ ክፉና ጨቋኝ እንደ ነበር ያጋልጠዋል። ከጥፋት ውኃ በኋላ የመጀመሪያውን መንግሥታዊ አሠራርን ያዋቀረና የመጀመሪያውንም ጸረ-እግዚአብሔር ዓለም አቀፍ የሐሰት ሃይማኖትን የደነገገ ሰው ነበር። ታዲያ ይህን ሁሉ ዓመጽ የሠራው በሰውር ሳይሆን በግላዊና በድፍረት በእግዚአብሔር ፊት ነበር። ከዚህ የተነሳ በናምሩድ አቀናባሪነት በባሌል ላይ የተደረገውን የተባበረ የሰው ልጆች ዓመጽ እግዚአብሔር ወርዶ ቋንቋቸውን በመደባለቅ ማፈራረስ ግድ ሆኖበት ነበር።³¹

ከላይ ከዴክ ፊፈረንስ ባይብል በተመለከተነው ታሪካዊ ምልክታ መሰረት ናምሩድ ባቢሎንን በመመስረቱ በዋናነት በመሰከት ላይ ዓመጽን የጀመረና ያስጀመረ የዓመጽንም ሚስጥር በሰው ልጅ ታሪክ ሐዲድ ላይ ለመጀመሪያ ጊዜ ማንከባለል የጀመረ ሰው እንደሆነ መገመት ይቻላል። በዚህ መሰረት ዓመጻችሁ ባቢሎን የተቆረቆረችው በጥቁር ሰው መሆኑ ለእንዳንዶች አከራካሪ ሊሆን ቢችልም ይሁን እንጂ እንደ ዘፍ 10 ዘገባና እንደ ታሪክ አዋቂዎች ምስክርነት ከሆነ የባቢሎን ከተማ ቆርቋሪ የኩሽ ልጅ በመሆኑ ዓመጽን በምድር ላይ ያስጀመረ የጥቁር ዘር መሆኑን ያረጋግጣልናል።

እንግዲህ ናምሩድ የመጀመሪያዎቹን ታላላቅ ከተሞች በመከተምና ታላላቅ መንግሥታዊ መዋቅሮችን በመዘርጋት ጨቋኝ አምባገነን በመሆን በተጨማሪም ለዎች ጣዖታትን እንዲያመልኩ መንገድ በመጥረግ በርግጥም የዓመጽ ሰው እንደ ነበር ይታወቃል።

³¹ Dakes annotated reference bible p. 9

ከላይ ባነሳነው ሐሳብ መሰረት ከጥፋት ውኃ በኋላ በጥቁር ዘር መሪነት የሰው ዘር ሁሉ በእንደነት በማበር በመሰከት ላይ የተባበረ የዓመጽ ክንዳቸውን በማንሳታቸው ከዚህ የተነሳ እግዚአብሔር ወርዶ ቋንቋቸውን እንደ ደባለቀው እናያለን ።

ይህንን ተጨባጭ ሁኔታ አሁን ካለው ነባራዊ የፖለቲካ ሁኔታ ጋር ስናመሳክረው አሜሪካን ዋቢ አድርገን በመጥቀስ ተመሳሳይነቱን ልናስተውል እንችላለን። በነጮች³² መሪነት የሰው ዘር በየዓይነቱ በተደባለቀባት በዩናይትድ ስቴትስ አፍ አሜሪካ በአሁኑ ወቅት የዓመጽ ዓይነት ሁሉ በየፈርጁ የሚፈልቅባት አገር መሆኗ የታወቀ ሲሆን በዚህ ሳቢያ በአሜሪካ ላይ ፍርድ ቢመጣ ብዙም የሚያስደንቅ ጉዳይ አይሆንም። ፍርዱም የሚዘገዘው በውስጥ ከሚገኙት ብርቱና አውነተኛ የእግዚአብሔር ትሩፋን የተነሳ ነው ብዬ እምናስሁኝ።

ይህ በናምሩድ አማካይነት በምድር ላይ የተመሰረተው የዓመጽ አሠራርና ሥርወ-መንግሥት በዚህ በመጨረሻው ዘመን የሮማውያን ሥርወ-መንግሥት በነበረውና በዚህ ዘመን ደግሞ በአውሮፓ ኅብረት አማካይነት ያንበራራል ተብሎ በሚጠበቀው በኩል ወደ ፍጻሜ ይመጣል ብዬ እገምታለሁ። የአውሮፓ ኅብረት አሁን ባለበት ሁኔታ ሲታይ እዚህ የምንለው ደረጃ ላይ ይደርሳል ብሎ ለመናገር አሁን ባያስደፍርም ነገና ተነገ ወዲያ ምን ሊከለት እንደሚችል አናውቅም፤ ይሁን እንጂ እካሄዱ ወደ ሥርወ-መንግሥትነት እየተጓዘ እንደሆነ በጣም ያስጠረጥረዋል። ሆኖም ከላይ ባነሳነው ትንታኔ መሰረት ቃሉ በዚህም ሆነ በዚያ መንገድ የግድ መፈጸሙ ስለማይቀር የዓለምን መንግሥት ለመመስረት የሚደረገው ጥድፊያና ርብርብ በገቡዕና አልፎ አልፎም በገህድ ይቀጥላል። ነገር ግን ከሚታየውና ከሚሰማው ሁኔታ የተነሳ መጨረሻው እምብዛም ሩቅ አይመስልም።

ከዚህ በመቀጠል በአፍሪካ ውስጥ በሚነሳው ሪፖርት ውስጥ ቀዳሚ ፊት መሪና ዋናኛ ተዋናይ ትሆናለች ብዬ ወደማምነው ወደ ኢትዮጵያ እንመጣለን።

³² የነጮችን ዓምጽ በተመለከተ ስለ ባቢሎን ባጠናገበት ክፍል ያነሳቸው «ፍሪ ሜሰኖች» ምናልባት የዚህ ዓመጽ ዋናኛ መሪዎች እንደሆኑ መገመት ይቻላል።

ክፍል-8

ኢትዮጵያና የመጨረሻው ዘመን መለኮታዊ ጉብኝት

«የእስራኤል ልጆች ሆይ እናንተ ለእኔ እንደ ኢትዮጵያ ልጆች አይደላችሁምን?» (አሞጽ 9:7)

ናምናድ የኩሽ ልጅ እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስን ዋቢ በማድረግ ተነጋግረናል። «ኩሽ» ማለት የቃሉ ትርጉም ጥቁር ማለት እንደ ሆነም ተመልክተናል። በዕብራይስጡ ኩሽ የተሰኘው ቃል በግሪኩ አቻው ሁሉም «ኢትዮጵያ» ተብሎ ነው የሚተረጎመው ብለናል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ አገርን በተመለከተ ኩሽ በሚልበት ሥፍራ ሁሉ ያለ ምንም ክርክር ኢትዮጵያ ለማለት ተፈልጎ ነው ማለት ይቻላል። ስለዚህ አዳዲሶቹ የእንግሊዘኛው የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች ኢትዮጵያን ኩሽ ብለው መተርጎማቸው ስህተት የለበትም ማለት ነው። ኢትዮጵያ ኩሽ ተብላ ብትጠራም ምንም ለውጥ የለውም ምክንያቱም ቀደም ስንል እንዳነሳነው ኢትዮጵያ በግሪክ ቋንቋ «የተቃጠለ ፊት» ማለት ስለሆነ ሁለቱም ስያሜዎች በተለያዩ ቋንቋዎች ተመሳሳይ መጠሪያዎች እንደሆኑ እንመለከታለን።

ስለዚህ ዓመጽ ከጥፋት ውኃ በኋላ የተጀመረው በኢትዮጵያውን መሪነት እንደሆነ ከላይ በስፋት ካነሳናቸው መጽሐፍ ቅዱሳዊና ታሪካዊ ማስረጃዎች በመነሳት ድምዳሜ ላይ መድረስ ይቻላል።

በተጨማሪም ከላይ ከአሞጽ ትንቢት በመጥቀስ ያነሳነው ቃል ለብዙ ሰዎች ኢትዮጵያን የሚያምግስ ቃል ይመስላቸዋል፤ ነገር ግን ትክክለኛው የዐውዱ ትርጓሜ የኢትዮጵያውን ዓመጽ መለኮትን ምን ያህል እንዳማረረው የሚገልጽ ነው። እግዚአብሔር የእስራኤላውያንን ዓመጽ ለማማረር ከሌላው ሕዝብ ይልቅ ለምን ከኢትዮጵያውያን ዓመጽ ጋር ማናጸር አስፈለገው ትላላችሁ? በኢትዮጵያውያን መሪነት በመላው ዓለም ላይ የተሰራጨውን ዓመጽ ታሳቢ በማድረግ ይሆን በዚህ ክፍል ይህን ወቀሳ መለኮት የሚናገረው? በእንጻሩ በትንቢቱ ውስጥ የሚያስገርመው ሐሳብ ኢትዮጵያውያን ልክ ቃል ኪዳን እንዳላቸው እስራኤላውያን «ልጆች» ተብለው በእግዚአብሔር መጠራታቸው ነው። ልጆችን በተመለከተ የአማልክትን ሥልጣን በተመለከትንበት ወቅት ያነሳነው ሰፊ ሐሳብ መኖሩ ይታወሳል። ኢትዮጵያውያን (ኩሽ) ዓለም አቀፍ ዓመጽ ጀማሪዎች ቢሆኑም እንኳ እንደ ቃል ኪዳን ሕዝብ ሁሉ «ልጆች» የሚል የክብር መጠሪያ ስለ ተሰጣቸው እግዚአብሔር እንዳልጣለቸው ያስገንዝበናል። ምንም ያህል

ቢያምጽበትም ልጁን እውጥቶ የሚጥል ጥቂት ነው። በመሆኑም ልጆች ከሚለው ቃል የተነሳ ምንም ያህል ጽኑ መለኮታዊ ፍርድና ቅጣት ቢደርስባቸውም እስራኤልና ኢትዮጵያ በዚህ ክፍል መሰረት እንደማይጣሉ ርግጠኛ ሆኖ መናገር ይቻላል!

ከላይ እንዳነሳነው ክፍል እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ከይሁዳ ጋር ለማናጸር የተጠቀመበትን ሌላ ቃል ስንመለከት፡- «በውኑ ኢትዮጵያዊ መልኩን ነበር ዝንጉርጉርነቱን ይለውጥ ዘንድ ይችላል? በዚያን ጊዜ ክፋትን የለመዳችሁ እናንተ ደግሞ በጎ ለማድረግ ትችላላችሁ።» (ኤር.13:23)

ኢትዮጵያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሰችው ጥቂት ጊዜ አይደለም ይህም ያለ ምክንያት አለመሆኑን ልብ ልንል ይገባል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለ ምክንያት የተጻፈ ነገር የለም፤ በመጽሐፈ ውስጥ የሚገኘው ሁሉ የመለኮትን ዘላለማዊ ዕቅድ ዘማካተት የተጻፈ ነው። ታዲያ ዘተለይ ኢትዮጵያ ላይ በመጨረሻው ዘመን የሚነሳውን ረባይቫል አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያነሳቸውን ትንቢቶች ማጥናት ከዚህ እውነት አንጻር በጣም አስፈላጊ ይሆናል። ዓመጽ ዘዚህ ሕዝብ እንደ ጀመረ ሁሉ ጉብኝትም ዘዚህ ሕዝብ እንደሚጀምር መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት መሆኑን ክልብ እምናለሁኝ። ጳውሎስ እንደሚናገረው «ጋጢአት በዐባቡ... ጸጋ ከመጠን ይልቅ በለጠ» ይላልና የዓመጽ ምንጭ የሆነው ሕዝብ በእንጻሩ ደግሞ ለረባይቫል መነሻ ምክንያት ቢሆን ክብሩ ለእግዚአብሔር ብቻ ይሆናል። ከኤርሚያስ መጽሐፍ በጠቀሰው ቃል መሰረት ኢትዮጵያዊ በራሱ ጥረትና መውተርተር ለመለኮት ጠቃሚ መሆኑን ባይቻልም በእግዚአብሔር ጸጋ የመጨረሻውን ዘመን ረባይቫል ለማስተናገድ ተመርጧል።

መዝሙር 68 እና ኢትዮጵያ-1

ከላይ ዘርግጠኝነት የተገለጸውን እውነት የዘለጠ ማረጋገጥ እንችላለን ወደ መዝሙር 68 ሐሳብ እንሂድና ይህን ትንቢታዊ የረባይቫል መልእክት የያዘውን ክፍል በዝርዝር እንመለከተው።

መዝሙር 68 ባጠቃላይ ስለ ረባይቫል የሚቀኝ ትንቢታዊ ዝማራ ሲሆን የሚያነጣጥርባቸው የትኩረት አቅጣጫዎችም ረባይቫል እነማንንና ምን ዓይነት ከስተቶችን እንደሚያካትት፤ በተጨማሪም ይህ ረባይቫል የሚጀምረው የት ስፍራ እንደሚሆን የሚተነብይ ዝማራ

በመሆኑ መዝ.68 ትንቢታዊ ቅኔ ነው ማለት ይቻላል። በመሆኑም መዝሙሩ ትክክለኛ የሆነውን የሪቫይቫል ቅደም ተከተልና ሂደቱን ጭምር የሚጠቁም ነው።

ሪቫይቫል እንዳንዶች እንደሚገምቱት ግርግር እና ጨዝት ብቻ ሳይሆን ሪቫይቫል ሥርዓትና ውበት ያለው በተጨማሪም ልዩ የሆነ ግርማ ሞገስ የተላበሰና ሥጋዊ ያልሆነ፤ በአንጻሩ ግን መለኮታዊ ሥርዓትን የሚከተልና በመለኮት የሚመራ፤ ተናፋቂና እጅግ አስገራሚ እንቅስቃሴ ነው። ሪቫይቫል የሚለው የእንግሊዘኛው ቃል እንደሚያመለክተው ሕያው የነበረ ነገር ግን የሞተ ተመልሶ ነፍሰ የመዝራቱን አስደናቂ ሐሳብ የያዘ በመሆኑ ያለ ጥርጥር የመለኮትን እጅ የሚጠይቅ ክስተት መሆኑ ከማንም የተሰወረ አይሆንም። ቀደም ብለን እንዳነሳነው ተሃድሶ ግርግርና ሁከት አይደለም እንበል እንጂ ድምጽ-አልባ እንደሆነ ተደርጎም መታለብ የለበትም፤ ምክንያቱም እንደ ሪቫይቫል ወቅት ድምጽ ጎልቶ የሚለማበት ጊዜ ስለሌለ ነው፤ ይህም ድምጽ አንድም የለቅሶ ነው አንድም የላቅ፤

ያለ ምንም ጥርጥር የሪቫይቫል ጊዜ እግዚአብሔር በኃይልና በክብር የሚነሳበትና የሚገለጥበት እንዲሁም ምድር ዓቀፍ የሆነችውን ቤተ ክርስቲያኑን የመምራት፣ የማስተዳደርና የማገልገል ተግባሩን መንፈስ ቅዱስ የሚረከብበት ወቅት ነው። በዚህ መለረት አሁን ባለንበት ዘመን በእንዳንዶች ዘንድ ስህተት መሆኑ ወይም ፍጹም ከቃለ እግዚአብሔር ጋር እንደሚቃረን የተዘነጋው የእግዚአብሔርን ቤተ ክርስቲያን የሰው መብት መገለጫ አድርጎ መቁጠርና ማስብን የሚያሳየው «የእኔ ቤተ ክርስቲያን» የሚለው አስተሳሰብም ሆነ አነጋገር ከስፍራው ተወግዶ ቤቱን «የእኔ» ብሎ መጥራት የሚችለውና መብቱም የሆነው መንፈስ ቅዱስ ብቻውን በቤቱ ላይ ሲሠለጥን ነው። ከእርሱ ውጪ ቤተ ክርስቲያንን የእኔ ብሎ መጥራት መብቱም ሆነ ችሎታው ያለው አንድም ፍጥረት የለም፤ ሊኖርም አይችልም። ስለዚህ «የእገሌ ወይም የእነገሌ ቤተ ክርስቲያን» የሚለው የተለመደ አነጋገር ፍጹም የተላላተና መስተካከል የሚገባው ነው።

ይህን በዚህ ላቁምና የተነሳንበትን ትንቢታዊ ዝማሬ ዝርዝሩን ማየት ስንቀጥል በመዝሙሩ የመጀመሪያ ቁጥር ላይ እንደምናየው «እግዚአብሔር ይነሳ ጠላቶቼም ይበተኑ» በሚል ቅኔ ይጀምራል ። ስለዚህ የሪቫይቫል ወቅት እግዚአብሔር በጠላቶቹ ላይ የሚነሳበትና ጠላቶቹም ጢስ እንደሚበንን የሚበንኑበት ደግሞም ስም በእሳት ራት እንደሚቀልጥ የሚቀልጡበት ጊዜ መሆኑን ሲያመለክት፤ ደግሞም በቤቱ ውስጥ በመስግሉን ተቀይጠውና ተመላስለው በመቀመጥ ቤቱን

ሲያምሱ የነበሩ ጠላቶቹ ሰውር ሥራቸው እየተገለጠና ተነጥለው እየተመቱ የሚዋረዱበት ወቅት ይሆናል ማለት ነው። እንደ እግዚአብሔር ክብር መገለጥ የጠላትን ሰውር ሥራ የሚያጋልጥና የሚመታ እንዲሁም በምድር ላይ የተጀመሩ የዓመጽ እንቅስቃሴዎችን ማስቆም የሚችል ማንም የለም። ይህም የባቤልን ሰዎች ዓመጽ ለማስቆም ቋንቋቸውን የመደበላለቅ ርምጃ ወስዶ ኤልሻዳይነቱን እንዳሳየ ዓይነት ማለት ነው።

የቅኔውን ጅረት ይዘን ለንፈስ ጻድቃን ይህ ነው በማይባል ደስታና ሐሴት ሲዋኙ የደስታቸውም ምንጭ ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን ከዝማሬው መረዳት እንችላለን። እንደ እውነቱ ከሆነ ሪቫይቫል ተነስቶ ደስታ የማይኖርበት ምክንያት የለም፤ እግዚአብሔር በሙላት በቤቱ ተገልጦ ሲሠራ ለማየት ሲናፍቁ የነበሩ ሁሉ ላይደሉቱ አይችሉም፤ ይሁን እንጂ በእንጻሩ ግን በቤቱ ውስጥ ተቀምጠው እግዚአብሔርን ለማይፈልጉ ሰዎች የሐዘን ጊዜ መሆኑ የማያጠያይቅ ነው። ይህ ጊዜ ለጻድቃን እጅግ አስደሳች ወቅትና አስደናቂ የሆነ የዓመት በዓል ጊዜ ሲሆን፤ ዓመት በዓሉም በይዘቱ የደስታና የእረፍት ወቅት ይሆናል። በመሆኑም በዚህ የሪቫይቫል ጊዜ ሰው ሁሉ እግዚአብሔርን ለማገልገል መውተርተሩን ያቆምና መለኮት ተገልጦ በክብር ስለሚሠራ ከለው የሚጠበቀው በሙላት ለሚሠራው ጌታ መሰጠት ብቻ ይሆናል። ስለዚህ ከዚህ ዓይነቱ የመለኮት ሥራና ንጹህ ደስታ የተነሳ የዝማሬና የመቀኘት ጊዜ ይሆናል ማለት ነው «ደስ የሚለውም ማንም ቢኖር እርሱ ይዘምር»(ዶ.4+13) ይላልና በእምላካቸው ክብር መገለጥ የተደሰቱት ሁሉ ደስታቸውን በዝማሬያቸው ይገልጣሉ። ሀልዎተ-እግዚአብሔር ሲመጣ ከሚያጅበው አንዱ ንጹሕ የሆነ ደስታ ይሆናል፤ ምክንያቱም በእግዚአብሔር መገኘት ውስጥ ሐዘንና ለቅሶ ስለሚሸኩ ነው። እማኙ ቢያለቅስ እንኳ የሚያለቅሰው በውጭ ላሉትና ለጠፋት ይሆናል።

ይህ የሪቫይቫል ጊዜ ስለ ዳዊት በተመለከተንበት ክፍል «የዳዊት ቅባት» ብለን የጠራነው ቅባት ማለትም የምስጋናና የዝማሬ ቅባት እንደ ጅረት የሚንደለደልበት ጊዜ ይሆናል። ይሁን እንጂ በሚረዳው እንደ ልባቸው እየፍሩና እየፋኑ ደግሞም ጆሮ ጭው በሚያደርግ ርኩሳት እየዋኙ ከራሳቸው ልብ ቅኔን አውጥተው የሚቀኙበት ጊዜ አይሆንም፤ ይልቁን ውበት ከነገሡበት የቅድስና ሕይወትና ኑሮ የሚመነጭ የዝማሬ ፍንዳታ ይሆናል እንጂ። ይህንን ከመለሰ የተቀደሰ ሕይወትና ቅባት የሚገለጠውን የዝማሬ ጉልበት አጋንንቶች ሊቋቋሙት ካለመቻላቸውም በላይ አልፎ አልፎ እንደሚያደርጉት ሁሉ

ዝማሬዎቻችንን እንደ መዝናኛ ዘፈን ቆጥረው ማዳመጣቸውን በማቆም በምትኩ ዝማሬዎቻችንን እንደ ጦር የሚፈሯቸው ይሆናሉ ማለት ነው!

ቅኔው በመቀጠል በሪቫይቫሉ ውስጥ አባት ለሌላቸው ሰብዙዎች ማለትም ድሀ አደጎች ብሎ ሰጠራቸው እግዚአብሔር አባት በመሆን እነርሱን የሚያድንበት ጊዜ እና ለድሆች፣ ለዓቅመ ደካሞች እንዲሁም ፍትህ ለተጓደለባቸው የሚፈርድበት ጊዜ እንደሆነም ይጠቁማል³³። ከዚህ በተጨማሪም በተለያዩ የኑሮ ጫናዎችና ተጽዕኖች ወገኒ የወረዱትም በዚህ ወቅት አርነት ይታወቅላቸዋል። ወገኒ ሲባል እኛ ምናልባት በዓይነ ሕሊናችን የሚመጣው በአራት ግድግዳዎች የተከለሰና በአንድ በተወሰነ ስፍራ ያለ የሕግ ታራሚዎች መቆያ ቦታ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ስነ ልቦናዊና አጋንንታዊ በሆነ ተጽዕኖ ስር የወደቁና በአካል አይታሰሩ እንጂ በመንፈሳዊ እስራት ውስጥ የሚኖሩ ስፍር ቁጥር የሌላቸው የዘር ማንዘር ርግማን የሚጫወትባቸው ሰዎች በዙሪያችን ቁጥራቸው ቀላል እንዳይደለ መዘንጋት የለብንም፤ በተዋቡ ቤቶቻቸውና ቪላዎቻቸው በእርካታና በምቾት የሚኖሩ የሚመስሉ ሆኖም ግን ትዳራቸውና ኑሮአቸው ደስታ አልባ የሆነ የኑሮ ትርጉም የጠፋባቸው እጅግ በርካታ ሰዎች ዛሬ በዓለማችን ላይ የሚገኙ ሲሆን፤ እነዚህ ሰዎች ስወር በሆነ መንፈሳዊ እስር ቤት ውስጥ እየማቀቁ ያሉ ናቸው። እንዲህ ዓይነቶቹ ሰዎች ከተያዙበት እስር ቤት እግዚአብሔር በሙላት ነጻ እንደሚያወጣቸው ክፍሉ ያስረዳናል።

በአንጻሩ ደግሞ በዚህ ጊዜ ከአለማመን የተነሳና በዓመጸቸው ምክንያት በበረሀ ማለትም ሪቫይቫል አልባ በሆነ ሕይወት በድናቸው ወድቆና ደርቆ የሚቀር ብዙዎች ሲኖሩ ከዚህ የበረሀ ሕይወት ሊያመልጡ እንደማይችሉ ክፍሉ ያረጋግጣል። በነገራችን ላይ አስቀድሜ እንደ ጠቆምኩት የሪቫይቫል መነሳት ለሰው ሁሉ ደስታን ይሰጠዋል ብሎ ማሰብና መጠበቅ ተላላነት ነው፤ ምክንያቱም በቤቱ ውስጥ ነዋሪዎች የሆኑና ለእግዚአብሔር መንግሥት ተቀርቋል መሳዮች ነገር ግን አስመሰሩ የሆኑ አንዳንድ ግብዝ ሰዎች ጥቅማቸውና ሥልጣናቸው ስለሚነካባቸው ሪቫይቫሉን በተመለከተ አለመደሰታቸውና መቆጨታቸው የማይቀር ሲሆን ይህም ገንፍሎ ከውስጥ ወደ ደጅ ፊሶ ይታይባቸዋል።

³³ የእማልክትን ሥልጣን በተመለከተንበት ወቅት የፍትህ መጓደል የሪቫይቫልን መክበም እንደሚያመለክት እይተናል፤ በሪቫይቫል ወቅት ግን የዚህ ተቃራኒው ይሆናል።

እግዚአብሔር ለጉብኝት በሚነሳበት በዚህ አስደሳች ወቅት ምድር እንደምትናወጥና ምድረ በዳው በዝናብ እንደሚረሰርስ ይህ ትንቢታዊ ቅኔ ሲገልጥ፤ ሐጌም ይህን መሰል ትንቢት በሌላ ስፍራ በመናገር ትንቢታዊ አጽንኦት እንዲህ በማለት ይሰጠዋል «አንድ ጊዜ ደግሜ ለማይንና ምድርን አናውጣለሁ»። ይህም ማለት መንፈሳዊው ዓለም በተሃድሶ መንፈስ ሲናወጥ የዚህ ነውጥ ሞገድ ደግሞ በገህዱም ዓለም ነውጥን እንደሚያስከትል አመላካች ነው፤ በተጨማሪ በሕዝ. 37:7 «እንዳዘዘኝም ትንቢት ተናገርህ ስናገርም ድምፅ ሆነ እነሆም መናወጥ ሆኑ»። በማለት ሪቫይቫል ዘወትር ነውጥንና ሰውጥን እንደሚፈጥር ያረጋግጣልናል። በዚህ ሐሳብ በመመርኮዝ ሰውጥና ነውጥ የሌለበት ሪቫይቫል ጨርሶ ሊኖር እንደማይችል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከምናገኛቸውና በታሪክም ውስጥ ከተዘገቡት ታላላቅ ሪቫይቫሎች መማር ስንችል «ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል?» ብሎ ለሚጠይቅ ሁሉ መልሱ ሕይወት እስካለ ድረስ ብዙ ድምጽና እንቅስቃሴ መኖሩ ማንም የሚስማማበት ጉዳይ በመሆኑ ነው።

በአንጻሩ ባለማቋረጥ ድምጽ የሌለበትና ጸጥታ የሚሰፍንበት ስፍራ መቃብር ብቻ ስለሆነ ድምጽ-አልባ ሪቫይቫል የሚሹ ቢኖሩ ሊያገኙት እንደማይችሉ ማወቅ አለባቸው። ቢሆንም እንዲህ ሲባል ባዶ ጫጫታና ጨካኝነት ሁሉ ሪቫይቫል ነው ማለት ግን አለመሆኑን ሊሰመርበት ይገባል። ስለዚህ የመዝሙር 68 ባስቅኔ ከሚመጣው ሪቫይቫል አንጻር አጽንኦት የሰጠው እውነት እግዚአብሔር በሙላት ሲመጣ ምድር እንደምትናወጥና በተጨማሪም ምድረ በዳው ከስማይ በሚመጣ ዝናብ እንደሚረካ ነው። በቅኔው ውስጥ «ለማያት አንጠበጠቡ አቤቱ የምገሰን ዝናብ ሰርስትህ አዘነለሁ...»^{ቁ.8-9} የሚለው ሐረግ የሚያመለክተው በዚህ ጉብኝት ወቅት የሚዘንበውንና የሚያረሰርሰውን የመንፈስ ዝናብ ነው። ይህም በትንቢት ኢዮኤል 2:23 ላይ «...እንደ ቀድሞውም የፊተኛውንና የኋለኛውን ዝናብ አዝንባለችኋልና በእርሱ ደስ ይበላችሁ ለእርሱም አልል በሉ» የሚለውን የተስፋ ቃል ያሳስበናል። ስለዚህ እግዚአብሔር በክብሩ ሲመጣ ምድር ከመናወጧም በላይ በምገሰ ዝናብ የምትረሰርስ መሆኗን ቅኔው ያረጋግጣል። በመሆኑም የልዑል እግዚአብሔር እንቅስቃሴ ያለበት ሪቫይቫል ባዶ ድምጽ ብቻ ሳይሆን ተጨባጭ የሆነ ውጤት እንዳለው ያሳያል።

በዚህ ዝማሬ ውስጥ ጥናታችንን እየቀጠልን ስንሄድ ከምናገኛቸው ትንቢታዊ አብይ ጉዳዮች መካከል እግዚአብሔር ትክክለኛ ቃሉን የሚሰጥበት ወቅት መሆኑን ነው። ይህንን አባባል በትክክል ለመረዳት

ከተፈለገ ልክ ነብዩ ሳሙኤል ሊገለጥ በደጅ በነበረበት ወቅት በእስራኤል የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ ማየት ይጠቅማል። በኤሊና በልጆቹ ዘመን የእምልኮ መልክ የነበረበት ኃይሉ ግን የተካደበት ዘመን ስለነበር «በዚያም ዘመን የእግዚአብሔር ቃል ብርቅ ነበር ራእይም አይገለጥም ነበር» (1ኛ.ሳሙ.3:1) በማለት በወቅቱ የነበረውን ነባራዊ እውነት ግልጥ አድርጎ ሊያሳይ፤ ይህም የኤሊ ልጆች ምንም እንኳን የክህነት ሹመት ቢኖራቸውም የእግዚአብሔር ቃል ስላልነበራቸውና በእግዚአብሔር ሳይም ካላቸው ድፍረት የተነሳ በመገናኛው ድንኳን ከሚያገለግሉት ሴቶች ጋር እዚያው ቤተ መቅደሱ ደጃፍ ነውርን በመፈጸም ያፈጠጠ የግልሙትና በደልን የሚሠሩበት ወቅት እንደ ነበር ከምዕራፍ 2 እንረዳለን። ይህም በዘመኑ የነበረውን መንፈሳዊ ዝቅጠትና ራሻይቫል አልባ የእምልኮ ሥርዓትን ሲያመለክተን በዚያ ዘመን የእግዚአብሔር ቃል ብርቅ ነበር ወይም ራእይ አይገለጥም ነበር ሲል ቃል የሚያስተምር አልነበረም ወይም እግዚአብሔር ልክኛል የሚል አልነበረም ለማለት አይደለም፤ በርግጠኝነት የኤሊ ልጆች ቃሉን ያስተምሩ እንደነበር አስባለሁ ይሁን እንጂ ቃሉን ሲያስተምሩም ከሚያስተምሯቸው ጋር ያስተማሩትን ቃል በሚቃረን ተግባር በመመላለስ ቃሉን ኃይል ስላሳጡት ቃሉ እንደማይገለጥና እንዳልነበረ ሊያስቆጥረው ችሏል።

ከዚህ እውነት አንጻር ማንም በእግዚአብሔር ስም ቢናገርም እንኳ ለተናገረው ቃል መታዘዝን ካላሳየ እግዚአብሔር እርሱ ከሚናገረው ቃል ጀርባ ፈጽሞ የማይገኝ ስለሆነ ቃሉ ወይም ንግግሩ የተናጋሪው ሰው ብቻ ሆኖ ይቀራል። በእግዚአብሔር ጉብኝት ወቅት ግን ይህን በመለለ ውድቀትና አጉል መዳፈር ሳይሆን በፈሪህ እግዚአብሔር እንዲሁም በእግዚአብሔር ቃል በመታዘዝ የሚለቀቀው ትክክለኛ የሆነው የመለኮት ቃል በእውነተኛ መንፈስና ኃይል የሚለቀቅ ስለሚሆን አጋንንቶች ቃሉ በሚነገርበት በየትኛውም ስፍራ ሁሉ ጉልበታቸው እንደ ሰም ይቀልጣል።

ይህንን ከላይ ያነሳነውን ሐሳብ በተመለከተ አንዳንድ ሰዎች በእስተምህራቸው እንከን የማይወጣላቸው ቢሆኑም እንኳ ቃሉን ግን ኃይል ካሳጡት ያለ መንፈስ ቅዱስ ቃሉ ትርጉም ያጣል። በ2ኛ.ቆሮ. 3:6 ላይ እንደምናየው «...ፈደል ይገድላል መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል...» ይላል። በዚህ ቃል መሰረት ምንም እንኳ ትክክል የሆነ አስተምህሮ ቢኖረንም ነገር ግን የቃሉን መንፈስ በትክክል ካላገኘነው መሳሳታችን የማይቀር ይሆናል። ይህን በመለለ ስህተት ውስጥ ወድቀው የነበሩና ለአብነት በዚህ ስፍራ ላይ ልናነሳቸው የምንችለው

በርካታ ሰዎች ቢኖሩም ከነዚህ መካከል የበለጠ አስተማሪ የሆኑትን የኢዮብን እጽናኞች ትኩረት ሰጥተን ማየት እንችላለን። እነዚህ ሰዎች የሳቱበት ዋነኛ ምክንያት ከመለኮት ድምጽን ባለማቋረጥ ከመስማት ፈንታ ባህላዊ በሆነ የቃል እውቀት የጻድቁን ሰው እንቆቅልሽ ለመፍታት መምከራቸው ሲሆን፤ ኢዮብን እግዚአብሔር ባለበውና ምርከውንም በመለለበት ጊዜ ወቅታዊና ከመንፈስ የሆነ መገለጥ ያልነበራቸውን የኢዮብን እጽናኞች መገለጽ ግድ ሆኖበት እንደ ነበረ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንማራለን።

ስለዚህ በሪቫይቫል ወቅት ፊደል የሆነ ቃል ብቻ ሳይሆን የቃሉም ትክክለኛ መንፈስ በትኩሱ ስለሚገለጥ ይህም በተለምዶና በዘልማድ ይተረጎሙ የነበሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በእውነተኛው ደራሲ በመንፈስ ቅዱስ ተመልሰው ትርጉማቸውንና ይዘታቸውን ይጎናጸፋሉ። በተጨማሪም በዚያን ወቅት ሰዎች የከረመና ወቅታዊ ያልሆነ መልእክት ይዘው ዝንትዓለም ከማስደመጥም ሆነ ከማድመጥ ስለሚገባጉ ቃሉ በመንፈስና በኃይል በታጀበ ግርማ ሲገለጥ «ቃሉን ላክ ፈወሳቸውም» የሚለው እውነት በትክክል ይፈጸማል።

ታዲያ ከዚህ ብርቱ ቃል መለቀቅ ምክንያት በሐዋርያዊ ተልዕኮ የሚሰጠው መለኮታዊ አገልግሎት በተሃድሶ ዘመን ላይ ይነሳል ተብሎ ትንቢት የተነገረለት ታላቅ ሠራዊት ለመነሳቱ ምክንያት እንደሚሆን ከዝማሬው የምንረዳ ሲሆን፤ ይህም ከግብጽ ይመጣሉ በተባሉትና በሚቀጥለው ክፍል በምናነሳቸው ልዑካን ለማካይነት መነሳት የሚሆንለት ታላቁ ሠራዊት የምስራቹን ቃል በስፋት ለማስራጨት ይንቀሳቀሳል(ቁ.11)። ከዚህ ታላቅ ሠራዊት እንቅስቃሴ የተነሳ የጠላት ጦር በጽኑ ፍርሀት ተሞልቶ ስለሚያፈገፍግ በሕይወታቸው ደካማ የሆኑት እንኳ ሳይቀሩ ምርኮን እንደሚካፈሉ ዝማሬው በመቀጠል ይተነብያል፤ ይህም ማለት ኃይለኞቹ ጦረኞች ባለገኙት ድል ደካሞቹም ጭምር ይጋራሉ ማለት ነው። ሪቫይቫል ተነስቶ ሰዎች በብዛት የማይድኑና መከሩ የማይለበሉበት ከዞን ሪቫይቫሉ ስለ ትክክለኛ ነቱ ጥያቄ ውስጥ ይገባል።

ዝማሬው በመቀጠል በዚህ ሪቫይቫል ውስጥ የመላእክት አገልግሎት ገህዳዊ ከዞን መንገድ የሚኖረው ክስተት እንደሚበራከትና የወንጌልን ሥራ በተመለከተ መላእክት የሚታይ አገልግሎት እንደሚሰጠው ክፍሉ ይናገራል። ይህ ማለት መላእክት ከሪቫይቫሉ በፊት አገልግሎት አይለጡም ለማለት ሳይሆን ነገር ግን በወንጌል ስርጭት ሥራ ውስጥ ዘወትር ተሳታፊዎች ቢሆኑም እንኳ በዚህ ወቅት ግን በእካልም ጭምር የወንጌልን ስርጭት ይበልጥ ለመደገፍ በመንፈስ

ቅዱስ ትእዛዝ ለሰዎች መገለጥ ይጀምራል ማለት ነው። እንዳንዶች ይህን እውነት ለመቀበል ሊያስቸግራቸው ቢችልም እንኳ ነገር ግን ይህ እውነት በመጽሐፍ ቅዱስ ያልተደገፈ ጉድ የሚያሰኝ ሐሳብ አለመሆኑን የእግዚአብሔርን ቃል ለናጠና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መላእክት ለሰዎች በተለያየ ጊዜና በታ በተደጋጋሚ በመገለጥ መለኮታዊ ተልእኮን እንዳከናወኑ ይታወቃል። በመዝሙሩ ውስጥም በዚህ ሪቫይቫል ወቅት መላእክት በብዛት የሚለቀቁበት ጊዜ እንደሆነ ሲያመለክትን «የእግዚአብሔር ሰረገዎች የብዙ ሺ ናቸው» በማለት በዚህ ወቅት አገልግሎት ስለሚለጡት የእግዚአብሔር መላእክት ይቀኝልናል።

ሪቫይቫሉ እንደገና በሌላ ገጽታው ደግሞ የምርኮ ስጦታዎች ብለን የምንጠራቸውንና ቀደም ብለን ያነሳናቸው ስጦታዎች ማለትም በኤፌ. 4:7 ላይ የተጠቀሱት ሐዋርያት፣ ነቢያት፣ እረኞች፣ አስተማሪዎችና ወንጌል ለባዚዎች ተብለው የተጠሩት ሲሆኑ እነዚህ ስጦታዎች ከወትሮው ይልቅ በተለየ መጠን መለቀቃቸውንና መገለጣቸውን ያሳያል።

በኤፌሶን መልእክት ውስጥ ጳውሎስ ከዚህ ትንቢታዊ መዝሙር በቁ.18 ላይ የሚገኘውን «ወደ ላይ ዓረግህ ምርኮን ማረክህ ስጦታንም ለሰው ልጆች ሰጠህ» የሚለውን ቃል እንደጠቀስ ቀደም ብለን የተመለከትን ሲሆን፤ ሪቫይቫሉ የእነዚህን አገልግሎቶች መበራከት እውን ስለሚያደርገው በዚህ ወቅት የሚነሱት አስመሳዮቹና ለራሳቸው ማዕረግ ለጪዎቹ ከዚህ ቀደም እንደልባቸው ይሠሩና ያደርጉ የነበረውን ሐላተኛ ተግባራቸውን ማከናወን ጨርሶ ያቅታቸዋል። ይህ ክስተት ደግሞ አገልጋይነት የማዕረግ ጉዳይ ሳይሆን ነገር ግን የመጠራትና የመቀባት ውጤት መሆኑን ገህድ ያደርገዋል።

በመቀጠልም እግዚአብሔር የሕዝቡን ሽክም በየዕለቱ እንደሚቀበል ዝማሬው ሲያበስር እውነተኛ ክርስትና ከሽክም የጸዳ እንደሆነ «ሽክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ እኔም አሳርፋችኋለሁ» (ማቴ.11:28) በማለት በአዲስ ኪዳን ጌታ የተናገረውን ያመለክታል። ሪቫይቫል ሲጠፋ በውጭ ካሉት ሰዎች ይልቅ በውስጥ ያሉት ሽክም ከብደባቸው የጌታን ስም በእጅጉ የሚያስነቅፍና የሚያስተች ሕይወት ለመምራት ስለሚገደዱ «እርሱ ስለ እናንተ ያስባልና የሚያስጨንቃችሁን ሁሉ በእርሱ ላይ ጣሉት» (1ኛኢፕ.5:7) የሚለውን የመለኮት ምክር በመቃረን ሲመላለሱ ይስተዋላሉ። በሪቫይቫሉ ጊዜ ግን ይህ ዓይነቱ የሕይወት ሥርዓት ይለወጥና የእግዚአብሔር ሕዝብ ከሚድኑ ሰዎች ሽክምና ከዜታ ክርስቲያን ሽክም ውጭ ሌላ ሽክም ስለማያስተናግድ፤

እንዲሁም ሕዝቡ እግዚአብሔር መብትና ሥልጣኑን በሚገባ ስለሚያስተውል የኑሮ ጫናና ሽክም የትናትናና የተረሱ ክፉ ትዝታዎች ብቻ ይሆናሉ። ይህ ማለት የሚያስጨንቅ ጉዳይ ይጠፋል ማለት ሳይሆን ነገር ግን ቅዱሳን ቃሉን ስለሚያምኑት ጭንቀትን ለማስተናገድ እሻፈረኝ ይላሉ ማለት ነው።

ከዚህ ጋር በተያያዘ ሐሳብ በተለያየ ምክንያት የሞት አዋጅ ታዉጀባቸው በሰቀቀን የሚኖሩ እጅግ በርካታ ወገኖች በላያቸው የታወጀው ይህ የሞት አዋጅና ሰቀቀን ሁሉ የሚገልበጥበት ጊዜም እንደሆነ ዘሌላ ለንኙ ይቀኛል።

ይህ ትንቢታዊ ዝማሬ ወደ መጨረሻው አካባቢ ሲደርስ የዝማሬውን ከፍተኛና አለይላች ደረጃ ሲገልጥ ወይም በደስታ ሲያበስር የእግዚአብሔር ክብር በታላቅ አጀብና ሆታ ወደ መቅደሱ እንደሚመለስና ይህ ወደ መቅደሱ በታላቅ አጀብ የሚመለስው «ካቦዱ» ወይም ታቦቱ የቤቱን ክብር የሚያስጠብቅ መሆኑን ማለትም የሚከብደው መለኮታዊ ክብር ፈሪህ እግዚአብሔርን ጭኖ የሚመጣ መሆኑን በአጽንኦት ያስረግጣልናል፤ «ካቦድ» ካሰ ፈሪህ እግዚአብሔር ይኖራል።

«እምላኬ ሆይ የክብር አካሄድህ ታየ ይህም እምላኬና ንጉሤ ወደ ቤተ መቅደሱ የሚያደርገው የክብር አካሄድ ነው። መዘምራን ከፊት መሣሪያ የሚጫወቱት ከጎሳ ሆነው ሲሄዱ ከበሮ የሚመቱ ቆነጃጅትም ከመካከላቸው ነበሩ። እግዚአብሔርን በጉባኤ አመስግኑት ከእስራኤል ምንጭ የተገኙት እግዚአብሔርን አመስግኑ።» (መዝ.68-24:26 እ.መ.ት)

ይህ ክብር ሲመጣ ወይም ወደ ቤቱ ሲመለስ በምን መልክና ሁኔታ እንደሚመጣ ከፍ ብለን ያነሳነው የዚህ ትንቢታዊ መዝሙር ክፍል እንደሚያረጋግጠው፤ እውነተኛ የሆነና የከበረውን እምላክ ሀልዎት በጉባኤው እንዲመጣ የሚያደርግ መንፈሳዊ ቅኔ በመዘምራኑ እየቀረበለት ሲሆን፤ በዚህ ጊዜ ለዚህ አገልግሎት የተመረጡ የሙዚቃ መሣሪያዎች በዓይነት አገልግሎት ላይ ሲውሉ፤ በዚህ የዝማሬ አገልግሎት ውስጥ ደግሞ ወንድና ሴት የእግዚአብሔር ልጆች ተካፋዮች መሆናቸውን ይተነብይልናል። ስለዚህም በሚመጣው የሪቫይቫል ዘመን የዜማና የዝማሬ አገልግሎት ፕሮግራም ማሟያ ሳይሆን እጅግ የከበረ አገልግሎት መሆኑን ለዎች ያስተውላሉ፤ ምክንያቱም የዝማሬ አገልግሎት የእግዚአብሔርን ሀልዎት መጥራት የሚችል ብርቱና ጉልበታም መሣሪያ ስለሆነ ነው።

ዝማሬው በመቀጠል ሪቪይቫሉን እነማን እንደሚመሩት በአራቱ የአበራኤል ነገዶች ተምሳሌትነት ሲያመለክተን እነርሱም፡- የቢንያም ነገድ፣ የይሁዳ ነገድ፣ የብብሉን ነገድና የንፍታሌም ነገድ ናቸው። እነዚህ አራት ነገዶች በሪቪይቫሉ ውስጥ እነማንን የሚያመለክቱ እንደሆኑና ባህርያቸው እንዲሁም በሪቪይቫሉ ውስጥ የሚያከናውኗቸው ቁልፍ ተግባራት ምን እንደሆኑ ስለ እያንዳንዱ ነገድ በቃሉ ውስጥ የተሰጠውን ትንታኔ በጥልቀት በማጥናት ማንነታቸውን ለመረዳት በመቀጠል እናያለን።

የቢንያም ነገድ

«የሚመራቸው ተንሹ ቢንያም ነው።» (መዝ. 68:27)

ቢንያም ከያዕቆብ ልጆች የመጨረሻው ልጅ ሲሆን የሰሙ ትርጉም በእናቱ ስያሜ መሰረት «ቤንሕኒ» ነበር ይህም የጣሬ ልጅ ማለት ሲሆን እናቱ ራሔል እርሱን በመውለድ ላይ እያለች ሕይወቷ ለህልፈት ተዳርጓል፤ ጌላ ግን እባቱ ያወጣለት ስም ቢንያም ጸንቶ ቀረ።

ይህ ቢንያም የቤቱ የመጨረሻ ልጅ እንደመሆኑ መጠን ትንሽነቱ የሚለማው ይመስላል፤ ምክንያቱም በአበራኤል የመጀመሪያው ንጉሥ የነበረው ሳኦል ለንግሥና በተፈለገበት ጊዜ የተገባ እንዳልሆነ ሲናገር ከዚህ ታናሽ ወገን እንደመጣ ስለራሱ ይመስክራልና። ታዲያ ይህ ነገድ ምንም ታናሽ ቢሆን ደካማ ግን አልነበረም፤ በተጨማሪም የቢንያምን ነገድ ከሌሎቹ ነገዶች ለየት የሚያደርገው ከሰለሞን ሞት በኋላ የአበራኤል መንግሥት ለሁለት በተከፈለ ጊዜ ሌሎቹ አበሩ ነገዶች ከይሁዳ ወይም ከዳዊት ቤት ሲገነጠሉ የቢንያም ነገድ ግን ዕጣ ክፍሉን ከይሁዳ ቤት ጋር ማድረጉ ነው። የቢንያም ነገድ ብርቱ ቀስተኞችና ወንጫፊዎች ነበሩበት እነርሱም ቀኝና ግራ እጃቸው እኩል ብርታት የነበረውና ዘብዙ ለፍራ ላይም ብርቱ ጦረኞች እንደነበሩ የተመሰከረላቸው ነበሩ። ወደ አዲስ ኪዳን ስንመለስ ደግሞ ታላቁ ሐዋርያ ጳውሎስም ከዚሁ ነገድ እንደነበረ ስለራሱ በሰጠው ምስክርነት የምናስተውል ሲሆን እንደ አጋጣሚ ሆኖ ጳውሎስ የሰሙ ትርጉም ትንሽ ማለት ነው።

ሪቪይቫሉን በተመለከተ ስለ ቢንያም ነገድ መነሳት ምን ሊያመለክተን ይችላል? የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። ከላይ ከሰጠነው ትንታኔ እንጻር ይህንን ሪቪይቫል የሚመሩት ሰዎች ልክ እንደ ቢንያም

ነገድ ታናሹዎች የሆኑና በሰው ዓይን የማይሞሉ መሆናቸውን ሲያመለክተን፤ ከዚህ በተጨማሪ ቢንያም ለአባቱ እንደ ቀኝ እጅ እንደነበረ እንዲሁ እነዚህም ሰዎች ለእግዚአብሔርም እንደ ቀኝ እጅ የሚሆኑና እርሱ በሚሠራበት ቀን በሙላት የሚጠቀምባቸውና ለሚፈልገው ሥራ እርሱ በሚፈልገው ቦታ የሚመነዝራቸው ገንዘቡ የሚሆኑ ናቸው።

በአንጻሩ ደግሞ በዚህ የሪቪይቫል ወቅት በገዛ ራሳቸው ዓይን የገዘፉ ሰዎችን እግዚአብሔር ፈጽሞ ሲጠቀምባቸው ስለማይችል ሪቪይቫል ሲጀምር በሚለቀቀው ትንቢታዊ ቃል እንደ ተራሮች የተከመሩት ሁሉ በመጀመሪያ ይደለደላሉ ምክንያቱም ሰዎች የእግዚአብሔርን ክብር እንዳያዩ ከሚከለክሉት ዋነኞቹ ግርዶሾች እነዚህ በትዕቢት በቤቱ ተቆልለው የሚገኙት ተራሮች በመሆናቸው ነው። ማንም ሰው ከክርስቶስ ሌላ ትምክህት ካለው እግዚአብሔር ያንን ሰው እንዳይጠቀምበት ሊያልፈው ግድ እንደሚሆንበት መጽሐፍ ያስተምረናል። በመሆኑም በመንፈሳዊ ልምምዳቸው፤ በገዛ ዕውቀትና ማለቀላቸው፤ በቤተ እምነታቸው ወይም በሚያመልኩበት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ታሪካቸው የሚመኩ ሁሉ ዓላማቸውን የሳቱና የእግዚአብሔርን የልብ ስፋት ያልተረዱ ናቸው። የእግዚአብሔር ቃል እንደሚያስተምረን ከላይ በተዘረዘሩት ሰዎች ምክንያቶች እንዳንመካ ከማስጠንቀቁም በላይ ትምክህት ካስፈለገ ግን የተፈቀደው በራሱ በእግዚአብሔር ብቻ መሆኑን አስረግጦ ያስተምረናል። መጽሐፉ «...የሚመካ በእግዚአብሔር ይመካ...» (1ኛቆሮ. 1:30) ይላልና።

እነዚህ በቢንያም ነገድ ተምሳሌትነት ውስጥ የምናያቸው ሰዎች በጌታ ብቻ የሚተማመኑ ሌላ መተማመኛ የሌላቸውና በትክክል መካከል ተማምነው የሚያድሩ በመሆናቸው ስለዚህም ምድራዊ መመሪያ የማያስፈልጋቸው፤ ለሰው ትምክህት የሚሆንለትን ነገር ሁሉ እነርሱ ግን ረብ እንደሌለው ጉድፍ የሚቆጥሩ፤ ከዚህ የተነሳ በዚህ ባህርያቸው በእግዚአብሔር የተወደዱና ቀኑን ሁሉ ባለማቋረጥ በመለኩት ጥበቃ ውስጥ በዋሳትና የሚኖሩ ናቸው። ለዚህ ደግሞ ዋነኛው ምክንያት እግዚአብሔር ዘዚህ ሪቪይቫል ውስጥ በአመራር ተግባር ላይ የሚያስተምሩባቸው ሰዎች ሁሉ ለየት ያለና የማያቋርጥ አጋንንታዊ ፍላጻዎች ስለሚወረወሩባቸው ይህ የመለከት ጥበቃ መኖሩ ወሳኝ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ ደግሞ በቢንያም ነገድ ላይ ጥናታችንን እየቀጠልን ስንጻድ በቃሉ ውስጥ እንዲህ ተብሎ የተጻፈውን ቃል እናገኛለን፡-

«ቢንያም ነጣቂ ተኩላ ነው የበዘበዘውን በጥዋት ይበልል የሚረከውን በማታ ይካፈላል።» (ዘፍ. 49:27)

ከዚህ የእግዚአብሔር ቃል የምንመለከተው የቢንያም ባህሪ በራሱ ሳይሆን በእግዚአብሔር መታመኑ ሆኖ ከዚህ ጽኑ መታመኑ ጋር በተጓዳኝነት የምንመለከተው ዋነኛ መለያው በጠላቶቹ ላይ ያለው ጭካኔና አይበገሬነት ነው። ከላይ ባነሳነው ጥቅስ መሰረት ነጣቂ ተኩላ ነው፤ ይዘዘዘዛል፤ የሚረከውን ይካፈላል ብሎ ሲናገር ቢንያም አጥቂ እንጂ ተጠቂ አለመሆኑን ገላጭ ሲሆን በተጨማሪም የሚረከውንም ተካፍሎ መብላቱ ለፍቅርና ለነብረት እንዲሁም ለማካፈል ሕይወት ትኩረት የሚሰጥ መሆኑን ያስገነዝበናል። በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ለብቻ መኖር ወይም ራስ ተኮር ብቻ የሆነ የሕይወት ሥርዓት ጨርሶ ተቀባይነት እንደሌለው ከቃሉ የምንማረውን እውነት ተግባራዊነቱን ያለየናል። በመሆኑም ቀደም ብለን እንዳነሳነው በእነዚህ ብርቱ መሪዎች የሚገኘው ድል ሁሉ የጋራ ነው የሚሆነው።

ቢንያም ስለትን አያውቅም፤ ማካፈል ልማዱ ነው፤ በተጨማሪም በጥዋት የበዘበዘውን ይበላል የሚለው ክፍል ሌላ የሚያስተምረን እውነት አለ፤ ይህንንም ለመረዳት የክፍሉን የእንግሊዘኛ ትርጉም ለንመለከት «ይበላል» ተብሎ በአማርኛችን የተተረጎመው ቃል «ይውጣል» የሚል ትርጉም እንዳለው የሚያሳይ ሲሆን ይህም ቢንያም ጠላቱን ይውጣል የሚል የበላይነቱን የሚገልጥ አንድምታ ይሰጠናል። ይህም እውነት ኢያሱና ካሌብ «ጠላቶቻችን እንደ እንጀራ ይሆኑልናል» በማለት ከተናገሩት የእምነት ቃል ጋር በትክክል የሚስማማ ሆኖ እናገኘዋለን። ኢያሱና ካሌብ በእምነት ተምልተው ጠላቶቻችንን እንበላለን ሲሉ በእንጻሩ ደግሞ ከእነርሱ ጋር የነበሩት አስሩ ሰላዮች ግን «ምድሪቱ የሚኖሩባትን የምትበላ ናት» ብለው አለማመናቸውን በመግለጽ እግዚአብሔርን አስቆጥተዋል።

እንግዲህ ከላይ በዝርዝር ለማየት እንደምከርነው ቢንያም በእምነት ጠላቶቹን የሚውጥ፤ የበዘበዘውን የሚያካፍል፤ እንዲሁም ትምክህቱ በአምላኩ ብቻ የሆነ፤ በተጨማሪም በመስኮት ጥበቃ ውስጥ የሚኖር መሆኑን አይተናል። ይህ ደግሞ ሪቫይቫሉን ለመምራት እግዚአብሔር የሚያስነሳቸው የዘመኑ ቢንያማውያን መታወቂያ ወይም መሰያቸው እንደሆነ ከላይ በተሰጠው ትንተና ለማሳየት ተሞክሯል።

ከዚህ ጋር በተያያዘ ደግሞ ምድሪቱን ይሰልሉ ዘንድ ሙሉ ልኳቸው የነበሩትን ከሕዝቡ መካከል የተመረጡ እስራ ሁለት የነገድ

አለቆች ከማመንና ከአለማመን አንጻር በእግዚአብሔር ዘንድ የነበራቸውን ተቀባይነት ማግኘትና ማጣትን፤ በተለይም ደግሞ አስሩ ሰላዮች በአለማመናቸው ምክንያት አምላካቸውን ከማስቆጣታቸውም በላይ በወቅቱ ይመሩት የነበረውን ሕዝብ በአለማመናቸው በለጡት አመራር ምን ያህል ጫና ፈጥረውበት እንደ ነበር በጥናታችን ለማየት ሞክረናል። ይህም የሚያስተምረን አንድ ሕዝብ የሚከተላቸውን መሪዎችን እንደሚመስል በመሆኑ የሕዝብ መሪዎች ሁልጊዜ ራሳቸውን ሞዴል አድርገው ለሕዝቡ ማቅረብ እንደሚጠበቅባቸው ነው። እንግዲህ ከዚህ እውነት አንጻር ሪቫይቫሉን የሚመሩት ቢንያማች ጠላቶቻቸውን የሚውጡ፤ ጨካኞች፤ አይበገሬዎችና የፍቅር ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ነገር ግን እንደ ኢያሱና ካሌብ አለማመንን በመቃወምና እምነትን በማላየት ለሚመሩት ሕዝብ ምላሌዎች የሚሆኑ ናቸው። ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ በዋናነት ግን የቢንያም ሰዎች ለራሳቸው በለጡት ግምት ትንሽነታቸው ዋነኛ መለያቸው ነው። በዚህ መሰረት በቢንያም ነገድ ተምሳሌት የተጠቀሱት ዎች ጌታ «...ከእናንተ ታላቅ መሆን የሚወድ የእናንተ አገልጋይ ይሁን ከእናንተም ማንም ፊተኛ ሊሆን የሚወድ የሁሉ ባሪያ ይሁን...» (ማር.10:43) በማለት የተናገረውን ቃል በቃል የሚተረጎሙና በኑሯቸውም የሚያሳዩ ናቸው ማለት ነው። ይህም ሪቫይቫሉን በዋነኝነት ለመምራት እግዚአብሔር የሚያስነሳቸው ሰዎች እዩን እዩን በማለት አምላካቸውን ከመሸፈን ይልቅ ማንነታቸውን ባለመርሳት ዘወትር ራሳቸውን ዝቅ በማድረግ የሚጓዙና መነሻቸውን ፈጽሞ የማይረሱ ሰዎች መሆናቸው ዋነኛ መታወቂያቸው ይሆናል።

ይሁዳ

«ይሁዳ ወንድሞችህ ሁሉ ያመለግኩሃል።»

«ይሁዳ» የሚለው ቃል ትርጓሜው ምስጋና ማለት ነው። ይሁዳ ከእስራ ሁለቱ የያዕቆብ ልጆች አራተኛው ሲሆን እርሱም ለይሁዳ ነገድ አባት እንደሆነ መጽሐፍ ያስተምረናል። ከዚህ ከይሁዳ ነገድ ታላላቅ ሰዎች ወጥተዋል ከእነዚህም ውስጥ በክፍል-3 ላይ ያነሳነው ሰው ዳዊት የመጀመሪያው ተጠቃሽ ሲሆን እርሱም በምስጋናና በዝማሬ ቅባት ተቀብቶ የተነሳ መሪ እንደ ነበርና ተቀብቶ የተነሳበት የዝማሬና ምስጋና ቅባት በመንፈሳዊው ዓለም እጅግ የበረታ መሣሪያ እንደሆነ ለማየት ሞክረናል።

በተጨማሪ ስለ ዳዊት ባደረገው ጥናት ውስጥ ያየነው ሌላ እውነት ደግሞ ዳዊት ከሰዎች ክፋትና ከራሱ የግል ድካም በቀር ሊጥለው የቻለ ምንም ጉልበት እንዳልነበረ ነው። ከዚህ እውነት እንጻር በሪቪይቫሉ ውስጥ የሚነሱትንና በይሁዳ ነገድ የተመሰሉትን የሪቪይቫሉን መሪዎች ማንኛውም ዓይነት መናፍስታዊ አሠራር ሊጥላቸው እንደማይችል እንገነዘባለን። ምክንያቱም እነዚህ ሰዎች እንቅስቃሴያቸው በምስጋና ጉልበት የተሞላ ስለሆነና በዚህ ጉልበት የሚንቀሳቀሱትን መጣል የማይቻል በመሆኑ ነው። ምስጋና በወትር እምነትን የማሳሳትና የማንቀሳቀስ እንዲሁም የማሳደግ ኃይል አለው። እምነት ደግሞ ደጋግመን እንደገለጥነው በእግዚአብሔር ዘንድ ከፍተኛ ዋጋ ያለው የሕይወት ልምምድ ነው፤ እዲስ ኪዳንም ይህንን በተመሰከተ በጽሑፋችን መግቢያ ላይ እንደ ተመለከትነው በዕብ 11:6 «...ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ እግዚአብሔር አንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲለጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና።» በግልጽ የእምነትን አስፈላጊነትና ከእግዚአብሔር ዘንድ ሽልማት እንደሚያስገኝ በማሳሰብ በእጽንሕት ይገልጣል።

ይሁን እንጂ እነዚህን መሪዎች ጠላት ለማጥመድ በላያቸው ላይ የሚዘረጋው ኃይለኛ ወጥመድ መኖሩ መረሳት የማይገባው አብይ ቁምነገር ሊሆን ይህም ወጥመድ አብዛኛውን ጊዜ በተዕቢት መንፈስ መያዝ ነው። በዚህ መንፈስ ወጥመድ ውስጥ መውደቅ ሲጀምሩ በእግዚአብሔር ፊት የሚያቀርቡት ምስጋናና ዝማራ ተቀባይነት ስለማይኖረው አገልግሎታቸው የእምነትን ኃይል የማይገልጥ ይሆናል። በመሆኑም ዝማራ ስለእግዚአብሔር እንጂ ለሰው እይደለምና እነዚህ የሪቪይቫሉ መሪዎች ራሳቸውን ከዚህ ወጥመድ ለማስመለጥ ካልቻሉ ዘማሪዎችና መሪዎች መሆናቸው ይቀርና ስም ብቻ ይሆናሉ። በጽድቅ ላይኖሩ ሊያገለግሉት የሚጻፉትን ሰዎች እግዚአብሔር አገልግሎታችሁን ተጻይፈዋለሁ እንደሚላቸው በትንቢተ ሊሳያስ 1:10-17 ላይ የምናገኘው ተግላጽ ነው። ይህንን ዘንግተን ከሁኔታዎች የተነሳ ማለትም ጊዜያዊ ስኬቶችን በማግኘት፤ በሰዎች ዘንድ ተደናቂነትን ስላገኘን እግዚአብሔር ስለ እኛ የሕይወት መለኪያውን ዝቅ የሚያደርግ እንዳይመስለን ልጠንቀቅ ይገባል።

የይሁዳን ነገድ በተመለከተ ሌላው በዋናነት የሚታየን ይህ ነገድ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የዘር ሐረግ ግንድ መሆኑ ነው፤ ከዚህ የተነሳ ይህ ነገድ በጣም ታላቅ መሆኑን እናስተውላለን። ሆኖም ግን በጣም አላዛኙ ነገር እርሱን ለስቅላት አላልፈው የሰጡት የዚሁ ነገድ

ሰዎች መሆናቸው መረላት የለበትም። በርግጥም ይህ ወንጀላቸው የዚህን ነገድ የትዕቢት ጽናት የሚያመለክት ነው።

ከይሁዳ ነገድ ስለሆነው ስለ ጌታችን ግን «አታልቅስ እነሆ ከይሁዳ ነገድ የሆነው ልግሳ አርሱም የዳዊት ስር መጽሐፉን ይዘረጋ ዘንድ ሰባቱንም ማገተም ይፈታ ዘንድ ድል ነስቶላል አለኝ።» (ዮሐ.፩.አይ.5:5 ተብሎለታል።

በያዕቆብ ባርኮት መሰረት ደግሞ ይሁዳ እንዲህ ተብሎለታል።

«ይሁዳ ወንድሞችህ ሁሉ ያመለገጉሃል። እኔህ በጠላቶችህ አንገት ላይ ነው። የአባቶችህ ልጆች ይለግዱልህል። ይሁዳ ሆይ አንተ የእግዚአብሔር ደብዳቤ ነህ። ልጅ ሆይ ከአደን ትመለሳለህ። እንደ እንበሳ ተሽምቃለህ እንደ ሴት እንበሳ ታደባለህ ማን ሊያስነሳው ይችላል? ባለቤቱ እስኪመጣ ድረስ መንግሥታት ሁሉ የሚዘከሩት በትራመንግሥት ከይሁዳ ልይርቅም የገዢው በትር ከሕገሮቹ መሀል። አሁያውን ከወይን ግንድ ጋራ ያስራል ውርንጫውንም በተመረጠው ቅርንጫፍ ። ልብሱን በወይን ጠጅ ያጥባል መጥናጸፊያውንም በወይን ደም።» (ዘፍ. 49:8-10)

ይህ ክፍል ከይሁዳ ነገድ ለሆነው ለኢየሱስ ክርስቶስ ለመሢሁ የተነገረ በጣም አስደናቂ የሆነ ትንቢታዊ የባርኮት ቃል ሲሆን፤ የመሢሁ የዘር ሐረግ ግንድ በትክክል ከዚህ ነገድ እንደሚሆን በዚህ ክፍል ተዘርዝሯል፤ ሆኖም ይህን አስደናቂ የትንቢት ዝርዝር ማሳየት የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ዓላማ ባይሆንም ነገር ግን በኢትዮጵያ ውስጥ ይነሳል የምንለውን ይህን ታላቅ ሠራዊት የሚመራው ከዚሁ ነገድ የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ ምንም ክርክር የሌለበት ጉዳይ እንደሆነ እጽንሕት መስጠት አፈልጋለሁ። በመሆኑም ይህ ታላቅ ሠራዊት እንዴት አስፈሪ እንደሚሆን መገመት እያዳግትም። እንደ እውነቱ ከሆነ ቀደም ብለን ስለ ኢየሱስ ያጠናገበት ዋነኛ ምክንያት ይህንኑ እውነት ለማሳየት ነው።

በዚህ ሪቪይቫል ውስጥ በይሁዳ ነገድ ተመለከው የሚነሱት ሰዎች በተለይ በዝማራና በምስጋና ቅባት የተቀቡ ሰዎች ስለሆኑ የዝማራ እምልክ መሪዎች ናቸው። ለይጣን በዝማራ የሚደረገውን የእምልክ አገልግሎት በጽኑ ይጠላዋል ምክንያቱም በሌሎች የአገልግሎት ዓይነቶች ሊገለጥ ያልቻለውን መለኮታዊ ህልውና የመገለጥና ጠንካራ የሆነውን የዲያቢሎስን ምሽግ ሁሉ መደርመስ ስለሚችል ነው።

ስለዚህ ዝማራና አምልኮ በማናቸውም ሪቫይቫል ውስጥ አብይ የሆነውን ስፍራን መያዙ አጠያያቂ ሲሆን አይገባም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር በሕዝቡ ምስጋና ላይ ዙፋኑን ስለሚዘረጋ፤ እውነተኛ ምስጋና ደግሞ የእግዚአብሔርን ህልዎት የመጥራት ኃይል ስላለው፤ መለኮታዊው ህልዎት በሚገለጥበት ስፍራ ሁሉ አጋንንታዊው አሠራር የተገለጠውን ህልዎት እግዚአብሔር መቁቁም ስለማይችል ሕዝቡ እግዚአብሔር በእውነትና በመንፈስ የሆነውን አምልኮ ማቅረብ ስለሚችል ነው። ለሰሆንም ይህን መለሱን የዝማራ አገልግሎት ለመምራት እነዚህ በይሁዳ ነገድ የተመለሱት መሪዎች በዋናነት የሚጠቀሱ ይሆናሉ።

በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከሚሠሩት ከፍተኛ ጥፋቶች አንደኛው ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ህልዎት እንዲናፍቅ አለማስተማር ሲሆን፤ ከዚህ በተጨማሪ ደግሞ በመንፈስ የማይነዱና የሕይወት ቅድስና የሌላቸው የዝማራ አምልኮ መሪዎች የሚፈለገውን የመለኮት ህልዎት ከማምጣት ይልቅ ለዋዊ በሆነ ዘዴ ስሜትን ብቻ በማነሳሳት ያሟሟሙቃሉ እንጂ ወደ እግዚአብሔር መገኘት ውስጥ ሕዝቡን ማስገባት ችሎታውም ፍላጎቱም የላቸውም፤ ምክንያቱም አምልኮ ሁለንተናን መስጠትን የሚጠይቅ ጉዳይ በመሆኑ ነው።

በዝማራ የሚቀርብ የምስጋና መስዋዕት የመለኮትን ህልዎት በሕዝቡ መካከል እንዲሆን ሲያደርገው ይህም የመለኮት ህልዎት ደግሞ ለሕዝቡ የደለታና የፍስሐ ምንጭና ምክንያት እንደሆነ ቃሉ ያስተምረናል። ሕዝቡ እግዚአብሔር በማያቋርጥ ደስታ ውስጥ ገብቶ መኖር እንዳለበት በእግዚአብሔር ቃል እናያለን፤ ወደዚህ የደለታ ባሕር ውስጥ ለመግባት ደግሞ የበሩ መክፈቻ ቁልፍ ምስጋና ብቻ መሆኑን ቃሉ ጨምሮ ያስተምረናል። ከዚህ እውነት አንጻር አንድ ልብ ልንለው የሚገባ ነገር የማያመለግኑ ሰዎች ይህንን የማያቋርጥ የደለታ ፍስት ሊለማመዱት አለመቻላቸውን ነው። ሪቫይቫል ያለ ጥርጥር የደለታና የፌሽታ ወቅት ነው፤ ስዚህም ምክንያቱ በይሁዳ ተመሰለው የተጠቀሱት ሰዎች አገልግሎት የመለኮትን ህልዎት በሕዝቡ መካከል እንዲገለጥ ስለሚያደርግ ነው። ይህ ደግሞ እነዚህ ሰዎች የደለታና የፌሽታ ወቅት ዋነኛ አለተናጋጆች መሆናቸውን ያረጋግጣልናል።

ዛብሉን

«ዛብሉን በባሕር ዳር ይቀመጣል አርሱም ለመርከቦች ወደብ ይሆናል።» (ዘፍ.49:13)

ዛብሉን ያዕቆብ ከሊያ የወለደው አስረኛ ልጁ ነው። ይህ ዛብሉን አስራኤል በበረሃ በነበረበት ወቅት ከይሁዳ ጋር በምስራቅ በኩል የሚለፍር ነገድ ሲሆን በተጨማሪም የአስራኤል ሕዝብ በሰልፍ ሲወጣ ከይሁዳ ነገድ ጋር በሰልፋ ፊት ቀዳሚ ሆኖ የሚወጣ ነገድ ነበር። በትንቢተ ኢሳያስ መጽሐፍ ውስጥ ስለዚህ ነገድ የተነገረ ታላቅ ትንቢታዊ ቃል ይገኛል።

«ነገር ግን ተጨነቃ ሰነበረች ጨለማ አይሆንም። በመጀመሪያው ዘመን የዛብሉንና የንፍታሊምን ምድር አቃለለ በጎረቤት ዘመን ግን በዮርዳኖስ ማዶ በባሕር መንገድ ያለውን የአሕዛብን ገሊላ ያከብራል። በጨለማ የሄደ ሕዝብ ብርሃን አየ በሞት ጥላ አገርም ሰኖሩ ብርሃን ወጣላቸው።» (ኢላ. 9:1)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አገልግሎቱን የጀመረውና እርሱ የጀመረውን አገልግሎት በቀጣይነት ተረክበው የሚያገለግሉትን ሰዎች፤ ከአለቆርቱ ይሁዳ በቀር፤ የመረጠው ከዚህ ነገድ ግዛት ከነበረው ከገሊላ መሆኑ ስለ ነገዱ ቆም ብለን አንድናስብ ያደርገናል።

ኢሳያስ ስለዚህ ነገድ በትንቢቱ የሚናገረው ትንቢታዊ ቃል የሚዋረድበትና የሚከብርበት ዘመን እንዳለው ሲሆን ይህም የዛብሉን ነገድ ከውርደት ወደ ክብር ያሻገረውን ምስጢር ስናጤን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አገልግሎቱን በዚህ ስፍራ ከመጀመሩ ባሻገር አብዛኛውንም ታምራቶች ያከናወነበት ስፍራ በመሆኑ እንደሆነ እንረዳለን። በመሆኑም በጨለማ ይሄድ የነበረው ሕዝብ ታላቅ ብርሃን እንደሚያይዝ በሞት ጥላ አገር ለሚኖሩትም ብርሃን እንደሚወጣቸው ኢሳያስ ይህንን ነገድ በተመለከተ አስደናቂ ራዕይን አይቷል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ የዛብሉንን ነገድ የበለጠ ለመረዳት ስለ እነርሱ በያዕቆብና በሙሴ የተነገረውን ትንቢታዊ ቃልም ጨምሮ መመልከት ያሻል።

«ዛብሉን በባሕር ዳር ይቀመጣል አርሱም ለመርከቦች ወደብ ይሆናል።» (ዘፍ.49:13)

«ዛብሉን ሆይ በመውጣትህ ይላከር ሆይ በድንኳንህ ውስጥ ደስ ይበላችሁ። የተሰወረውን የአሸዋውን መዝገብ የባሕሩንም

ባለጠገነት ይጠባሉ። አሕዛብንም ወደ ተራራው ይጠራሉ በዚያ የጽድቅ መስዋዕት ይሰዋሉ። (ዘፈ.33:18-19)

ዛብሉን በእነዚህ ተጨማሪ ትንቢታዊ ቃላት መሰረት በባሕር ዳር የሚቀመጥና ሰመርከቦችም መናኸሪያ በመሆን እንዲሁም የአሸዋውንና የባሕሩን ብልጥግና እንደሚጠባ የበረከትን ተስፋ የተቀበለ እንደሆነ ክፍሉ ያረጋግጥልናል። በተጨማሪም እነዚህ ሰዎች አሕዛብን ወደ ተራራው መጥራት እንደሚችሉና የጽድቅንም መስዋዕት እንደሚሰው ይናገራል። ከዚህ የተነሳ የነዚህ ሰዎች የሕይወት ምስክርነት እጅግ ብርቱ እንደሆነ ማስተዋል ይቻላል።

ከላይ ያየነው ትንቢታዊ የበረከት ቃል የተቀበለው ዛብሉን ከያዘው የትንቢት ቃል በተጨማሪ የሰሙን ትርጉም ጨምሮ ማየት ቀጥሎን ለምናነሳው ሐሳብ የበሰጠ ገላጭ ሆኖ እናገኘዋለን።

ዛብሉን ማለት ትርጓሜው «ማደሪያ» ማለት ሲሆን ይህም የሚያሳየን የአንድ ነገር ቋሚ መገኛ ወይም ማረፊያ መሆኑን ነው። ስለዚህ ይህ ነገድ ከላይ ባነሳነው የእግዚአብሔር ቃል መሰረት የበረከት ቋሚ መገኛ እንደሆነ እንመሰክራለን። ይህ ደግሞ በሚመጣው የሪቫይቫል ዘመን ውስጥ በዛብሉን ነገድ ተምሳሌትነት የሚነሱትን የሪቫይቫሉን መሪዎች ምን ዓይነት መልክ እንደሚኖራቸው ከወዲሁ የሚያመለክተን ይሆናል።

በዚህ ነገድ ተምሳሌትነት የሚነሱት ሰዎች ለየት ያለ የአመራር ስፍራ ከተሰጣቸው ሰዎች መሀል መገኘታቸው በሪቫይቫሉ ወቅት በእግዚአብሔር ቤት ውስጥ የሚታዩትን የአመራር አካል የተለየ መልክና ውበት ሲሰጠው እንደሚችል የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ጽኑ እምነት ነው።

ይህን ጽኑ እምነት ለመግለጥ የሚያስደፍረን እግዚአብሔር ለዚህ ነገድ የሰጠውን ትንቢታዊ የበረከት ቃል ክልብ ዘማመን ሲሆን ይህም ትንቢታዊ ቃል በቀጥታ የሚያመለክተው ደግሞ በሪቫይቫሉ ውስጥ በዚህ ነገድ ተምሳሌትነት የሚነሱት ሰዎች የገንዘብ አቅርቦትን በተመሰከተ ከፍተኛውን ሚና የሚጫወቱ የአመራር አካል መሆናቸውን ነው።

ይህን በዚህ እናቁምና ከዛብሉን የሰም ትርጓሜ እንጻር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ማደሪያ ወይም ቤተ መቅደስ በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን የተሰጠውን ትምህርት ከመጨረሻ ዘመን ሪቫይቫል ጋር በተያያዘ መልኩ ቀጥሎን ለማየት እንሞክራለን።

ስለ ማደሪያ ድንኳን ሐሳብ በመጀመሪያ የምናገኘው በዘፀ.25:8 ላይ ሲሆን ይህም ሕዝብ እስራኤል ከግብጽ ምድር ወጥቶ ወደ ተስፋይቱ ምድር ለመድረስ በበረሃ በሚቆዩበት ወቅት እግዚአብሔር ለሙሴ የማደሪያን ስፍራ በተመሰከተ ትእዛዝና መመሪያ እንደሰጠው እንመሰክራለን።

እግዚአብሔር ሙሴን መቅደሱን እንዲሠራሰት ሲያዘው «በተራራው ላይ ባሳየሁ ምሳሌ መሰረት ትሠራ ዘንድ ተጠንቀቅ» ከሚል ብርቱ ማስጠንቀቂያ ጋር እንደ ነበር የዕብራውያኑ ጸሐፊ ያሳስበናል። ይህም ማስጠንቀቂያ ያለ ምክንያት የተሰጠ አልነበረም ምክንያቱም ይህ እንዲሠራ የተፈለገው ቤተ መቅደስ በአዲስ ኪዳን ትምህርት መሰረት በምድር ላይ ሊገሰጥ ላለና በብዙ እጥፍ ለሚከፈር ቤተ መቅደስ ጥላ ሆኖ ማገልገል ስለ ነበረበት ነው።

ስለዚህ ስለ ሁለተኛው ቤተ መቅደስ ነብዩ ሐጌ በትንቢታዊ ዕይታ ሲናገር በሐጌ.2:9 «ከፊተኛው ይልቅ የዚህ የሁለተኛው ቤት ክብር ይበልጣል» ይለናል። ይህ ሁለተኛው ቤት በሚል መጠሪያ የተለየመው ታላቁ ቤተ መቅደስ የክርስቶስ አካል ወይም ቤተ ክርስቲያን ሲሆን የመጀመሪያው ቤት ግን ቀደም ብለን ያነሳነው በእግዚአብሔር ትእዛዝ ሙሴ ሠርቶት የነበረው ማደሪያና፤ ጌላም የሰሰሞን ቤተ መቅደስ በመባል የሚታወቀው፤ በቀጣይነት ዘሩባቤል ከባቢሉን ስደት መልስ እንደገና ሠርቶት የነበረውና በመጨረሻም ታላቁ ሄሮድስ ያስፋፋው ነው።

በአንድ ወቅት ጌታ ስለዚሁ ቤተ መቅደስ «ይህንን ቤተ መቅደስ አፍርሱት እኔም መልሼ በሦስት ቀን አነሳዋለሁ» (ዮሐ.2:19) በማለት ሲናገር በዚያ ቆመው የነበሩ ሰዎች «ይህንን ቤተ መቅደስ ለመሥራት አርባ ስድስት ዓመት ፈጅቷል ታዲያ አንተ እንዴት በሦስት ቀን መልሱህ ታነሳዋለህ?» የሚል ጥያቄ በመሰንዘር ቅሬታቸውን እንደገለጡ ዮሐንስ ይነግረናል። ጌታ ግን በዚያን ጊዜ ሲናገር የነበረው ስለ ገዛ ሰውነቱ እንጂ በሰው ብልጎት ስሰተገነባው ሕንጻ እንዳልነበረ በዛው ክፍል ውስጥ ተተርጉሞ እናገኛለን።

በመሆኑም ከዚህ ክፍል የምንረዳው ሐሳብ በጌታ አካል መፍረስና በትንሣኤውም ኃይል ከሞት በመነሳቱ የተመሰረተ ሌላ ቤተ መቅደስ እንዳለ መሆኑን ሲሆን፤ ይህም ቤተ መቅደስ በሚልበጥ ክብር ይሞላል ተብሎ ትንቢታዊ እዋጅ የተነገረለትና በአዲስ ኪዳን ውስጥ በግልጽ ይህ ሁለተኛውና በክብር የሚበልጠው ቤተ መቅደስ የክርስቶስ አካል የሆነችው ቤተ ክርስቲያን እንደሆነች ይታወቃል።

ይህ የክርስቶስ አካል (ቤ/ክ) ያለጥርጥር ከመጀመሪያው ቤት ክብር በሚበልጥ ክብር የተሞላች መሆኗ ባያከራክርም! እንዴት የሚበልጥ ክብር የተሞላች እንደሆነች በዝርዝር አንስቶ ማየት ግን የዚህ ጽሑፍ ዓላማ ባለመሆኑ ይህን በዚህ እናቁምና ይህ በክብር በላጭ ይሆናል የተባለውን ቤተ መቅደስ በተመለከተ ጳውሎስ ሰቆሮንቶስ ሰዎች አሳስቧቸው የነበረውን አስደናቂ ቃል እንደገና በማንሳት በዝርዝር እንመለከተዋለን።

«እናንተ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደሆናችሁ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንዲኖርባችሁ አታውቁምን?» (1ኛ.ቆሮ.3-15:16) በማለት ጳውሎስ ሰቆሮንቶስ ቅዱሳን የረሱትን እጅግ በጣም ታላቅ የሆነውን እውነት ያስታውሳቸዋል። ምክንያቱም በወቅቱ በመካከላቸው ተፈጥሮ የነበረው የሕይወት ሥርዓት መበላሸት ሊከሰት የቻለው ይህን የቤተ መቅደስነት ማንነት በመርሳታቸው ምክንያት የመጣ ስለነበረ ነው።

ከዚህ እውነት አንጻር አሁን በቤተ ክርስቲያን እየታየ ያለው ምግባረ ብልሹነት ከሥሩ ተነቅሎ ከሕዝቡ መካከል መወገድ እንዲችል በሚመጣው ሪቪይቫል አማካይነት የሚለቀቀው የቃሉ እውነት የተፈጠረውን የማንነት ቀውስ በማስተካከል አማኞች እውነተኛ ማንነታቸውን ማወቅና ማግኘት እንዲችሉ የሚረዳቸው ይሆናል።

ይህን እናንተ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ናችሁ የተባለውን ታላቅ እውነት በመጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ ሠፍሮ ባናገኘው ኖሮ ጨርሶ ለማመንና ለመቀበል የሚያዳግት ይሆን ነበር፤ ምክንያቱም ሥጋ ለባሽ የሆነው ሰው «ሰማይ ዙፋኔ ነው ምድርም የእግራ መረገጫ ናት የምትሠራልኝ ቤት ምን ዓይነት ነው?» (ኢሳ.66:1) በማለት ጥያቄ ላቀረበው አምላክ ማደሪያ እንዲሆን መመረጡ በርግጥ ልክ የማይገኝለት ዕጽብ ድንቅ የሚያለኝ እውነት በመሆኑ ነው።

በሰው እጅ ያልተሠራውና ደግሞም ቅንጣት የሥጋ ለባሽ አስተዋጽኦ የሌበት ይህ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ የተገነባው ቤተ መቅደስ ያለ ጥርጥር እጅግ ታላቅና ብርቱ ነው። ይህ ቤተ መቅደስ በምድር ላይ ያለውን አጋንንታዊ ሥራ ሁሉ ገደብና ክልክሎ የያዘ ብርቱ አካል ነው። ቀደም ብለን እንዳነሳነው ሁሉ የዓመጽ ሚስጥር አጋንንታዊና ምድራዊ አካል በሆነም እንኳ በዚህ ሰማያዊና ምድራዊ በሆነው አካል ተገድቦ እንደተያዘ የተረጋገጠ ነው።

ጌታ ስለ ሁለተኛው ቤተ መቅደስ (የኋለኛው ቤት) ተብሎ በሐጌ ትንቢት ላይ ስለተገለጠው አካል ሲናገር፡- «እንተ ጸጥሮስ ነህ በዚህችም»

ዓለት ላይ ቤተ ክርስቲያኔን፣ እሠራለሁ የገሃነም ደጃችም እይችላለሁ።» (ማቴ.16:18) በማለት ሲናገር በራሱ በክርስቶስ ላይ የተመሰረተችውና በሞቱና በትንሳኤውም ኃይል የተሠራችው ቤተ ክርስቲያን በውስጧ የተሞላችውን ክብርና ኃይል መረዳት እንዴት ብርቱ የሆነ ታላቅ እውነት እንደሆነ ማስተዋል ይቻላል።

አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች በክርስቶስ ማን መሆናቸውንና ምን እንደተደረገላቸው ካለመረዳታቸው የተነሳ በቀላሉ ለአጋንንታዊ ጥቃት ሲጋለጡ ይስተዋሉ። ነገር ግን ሪቪይቫልን የማንቀሳቀስ አቅሙ ያላቸውና የገሃነምንም ደጃች እየገረሰሱ በመጣል ለብዙ ሰዎች መዳን መሆን የሚችሉት ሰዎች ቤተ መቅደስ መሆናቸውን የተረዱና ይህንን አስገራሚ መገለጥ በእምነት የተቀበሉት ሰዎች ብቻ መሆናቸው ሊሰመርበት የሚገባ ነው።

እውነቱ ይህ ሆኖ እያለ በቃሉ መረጃ ብቻ አእምሮአቸው የተሞላ ነገር ግን በመንፈሳቸው ውስጥ ምንም ዓይነት መለኮታዊ መገለጥ የሌላቸው ብዙ አገልጋዮች በመኖራቸው አሁን በምድር ላይ እየታየች ያለችው ቤተ ክርስቲያን በአብዛኛው ክርስትና በትክክል ያልገባቸውና ማንንታቸውን ያልተረዱ እንዲሁም መንፈሳዊ አቅም የሌላቸው ሰዎችን በውስጧ ለማቀፍ ተገዳለች። ነገር ግን ይህንን ሁኔታ የሚለውጡና መንፈሳዊ አመራርና ሥልጣን በሚገባ የገባቸው እንዲሁም እውነተኛ ማንነታቸውን በእምነት ያስተዋሉ በዛብሉን ነገድ ተምሳሌትነት የተመለሱ በመዝሙሩ ውስጥ የተገለጡት ዋና ሰዎች ናቸው። ስለዚህ እነዚህ ሰዎች በንግግራቸውና በኑሯቸው ሁሉ አስተማሪዎች ናቸው።

በአጠቃላይ በዛብሉን ነገድ ተምሳሌትነት የተጠቀሱት እነዚህ መሪዎች በተቀዳሚነት የእግዚአብሔር ማደሪያዎች መሆናቸውን በመገንዘብ በውስጣቸው ለአደረው መንፈስ እጅግ ታላቅ የሆነ አክብሮት ያላቸውና ከሰማይም ሰሚመጣው የሪቪይቫል ጭነት እንደ መርከብና ወደብ በመሆን የሚያገለግሉ የተባረኩ የእንቅስቃሴው መሪዎች ናቸው።

³⁴ ቤተ ክርስቲያኔን እንጂ ቤተ ክርስቲያንን እንዳለው አስተውለዋል? ከጌታ በስተቀር ቤተ ክርስቲያንን «የእኔ» ማለት የሚችል ከቶ የለም ምክንያቱም በግሪ ደሙ ገዢ ታላቅና።

ንፍታሌም

«ንፍታሌም በሞገስ ጠግቧል የእግዚአብሔርንም በረከት ተሞልቷል»
(ዘፋ.33:23)

ንፍታሌም የያዕቆብ እምስተኛው ልጅና የራሔል ባሪያ ከነበረችው ከባላ የተወለደ ሲሆን፤ ለዚህም ምክንያቱ ራሔል በወቅቱ መካን ስለ ነበረች ከእህቷ ከሊያ ጋር በነበራት ብርቱ ፋክክርና ለነልቦናዊ ትግል የተነሳ ባሪያዋ ባላ በእርስዋ ስም የወለደችላትና፤ ራሔልም ከእግዚአብሔር ጋር ታግላ ማሸነፏን ለመግለጽ ንፍታሌም በማለት ስም ያወጣችለት ልጅ ነበር። ለለዚህ ንፍታሌም የሰሙ ትርጉም «ብርቱ ትግል» ማለት ነው።

የንፍታሌም ነገድ ከተቀመጠበት የመልክዓ-ምድር እቀማመጥ የተነሳ ዘወትር የመጀመሪያውን የጥቃት ገፈት ቀማሽ የነበረ ሲሆን እስራኤልም በምርኮ ሊጋዝ የመጀመሪያ ምርኮኛ የሚሆነው ይኸው የንፍታሌም ነገድ ነበር።

ይህ ሚስጥር በሪቫይቫው ውስጥ ዋነኛ በመሆን ስለሚነሱትና ትክክለኛ የሆነ የጸሎት ሕይወት እንዲሁም አገልግሎት ስለሚኖራቸው ሰዎች እንድ እውነት ያሳየናል፤ ይህም ዲያቢሎስ ቤተ ክርስቲያንን ማጥቃት ሲፈልግ መጀመሪያ ላይ የሚያነጣጥረውና የሚተናከለው እነዚህን የጸሎት ሰዎች መሆኑን ነው። ዲያቢሎስ የጸሎት ሰዎችን አስቀድሞ ካልማረከ በቀር የቀረውን ለመበዝበዝ ክፍተትን ማግኘት እይታልም፤ ስለዚህ የጸሎት ሰዎች በድፍረት ለቤተ ክርስቲያን እንደ አጥር ናቸው ማለት ይቻላል፤ እነዚህ የጸሎት ተጋዳዮች በለው ዘንድ እምብዛም ታዋቂነት አይኑራቸው እንጂ በውጊያው ወቅት ፊታውራሪ በመሆናቸው አጋንንታዊ የሆነው ጥቃት በመጀመሪያ የሚወድቀውና ለዚህም ጥቃት ዒላማና ሰለባ የሚሆኑት እነርሱው ናቸው። ስለዚህ ከዚህ የሥራ ድርሻቸው የተነሳ እነዚህ ሰዎች እጥቂዎች ሲሆኑ በእንጻሩ ደግሞ ተጠቂዎችም ናቸው ማለት ይቻላል።

በዚህ መዝሙር ውስጥ በንፍታሌም ነገድ ተምሳሌትነት የተጠቀሱት እነዚህ መሪዎች የተነሱበት ዋነኛ ምክንያት በሪቫይቫው ውስጥ የጸሎት ሰዎች የሚጫወቱትን ወሳኝ ሚና ለማሳየት ነው። የትኛውም ሪቫይቫል ቢሆን ያለ ጸሎት ተቀስቅሶና ብሎም ቀጣይነት ኖሮት እያውቅም።

እግዚአብሔር ሱዐላዊ የሆነና ያለ ምንም ድጋፍና ተሳትፎ መሥራት የሚችል እምላክ እንደሆነ ባይካድም፤ ነገር ግን በቃሉ

ውስጥ እንደምንመለከተው ራሱ እግዚአብሔር በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ሰዎች በጸሎት ፊቱን እንዲፈልጉና እንዲማልዱ ደግሞም መንፈሳዊ ውጊያን እንዲያደርጉ ብዙ የተስፋ ቃሎችንና ትእዛዛትን እንደሰጠ መዘንጋት የሌለበት እውነት ነው። ይህ እውነት ደግሞ እግዚአብሔር ምንም እንኳ ያለረዳት ሁሉን ማድረግ ቢችልም ነገር ግን እርሱ በችሎቱ የሚሠራውን ሥራ ሰዎች በጸሎት አማካይነት እንዲጠይቁት መፍቀዱንና መፈለጉን በግልጽ ያሳየናል። መጽሐፍ ቅዱስን ሰናጠና እና ታሪክንም ለንመረምር በየጊዜያቱ እግዚአብሔር ባስነሳቸው ኃያላኖቹ ሰዎች ሕይወት ውስጥ የሠራውን ታላላቅ ሥራዎች ለንመለከት ከጸሎት ጋር ተያያዥነት እንደነበራቸው እናስተውላለን። ይህ ደግሞ እግዚአብሔር በምድር ላይ የሚሠራውን ሥራ ከሰዎች ጋር አብሮ ለመሥራት የሚጠቀምበት መንገድ የሰዎች ብርቱ የሆነ የጸሎት ተጋድሎና መለኮታዊ ምላሽ መሆኑን አጠንክሮ ያስረግጥናል።

ጸሎትን በተመለከተ ከላይ ባነሳነው ሐሳብ መሰረት «እምኑ ይሰጣችኋል ፈልጉ ታገኙማላችሁ በርን አንኳኩ ይከፈትላችሁማል» (ማቴ.7:7) የሚለው የጌታ ግብዣ፤ ከምር ለሚወሰደው ለው፤ በርግጥም ጉልበትን የተሞላ የተስፋ ቃል ሲሆን፤ ከዚህ ቃል በመነሳት እግዚአብሔር ሥራውን በሰዎች ጸሎት አማካይነት ለመሥራት ወስኗል ቢባል ማጋነን አይሆንም። ከዚህ እውነት እንጻር በመጸለይና ባለመጸለይ መካከል ታላቅ ልዩነት መኖሩን እማኝ ሁሉ ሊያስተውለው የሚገባ እጅግ አስፈላጊ እውነት ነው። ለመጸለይ ፈቃደኛ ባልሆንን መጠን እግዚአብሔር ከመሥራት የሚቆጠብ መሆኑን ነገር ግን በጸሎት ፊቱን በፈለግን መጠን የሚሠራውም ሥራ እንደሚኖር ግልጽ ነው።

በምድር ላይ በእምነት የሚደረግውን ጸሎት የሚያህል ታላቅና ብርቱ ጉልበት ጨርሶ የለም። እንድ የእግዚአብሔር ለው በእንድ ወቅት ሲናገር «ጸሎት ዓለማትን የሚያንቀሳቅሰውን እጅ ያንቀሳቅሳል» በማለት የጸሎትን ታላቅነት ገልጾት ነበር። ስለዚህ የእምነት ጸሎት በርግጥም የሚገርም መለኮታዊ ኃይልን ለማምጣት የሚያስችል እምሳዊ ትእዛዝና መታደል ነው።

ከዚህ እውነት እንጻር በሪቫይቫው ውስጥ ወሳኝ የሆነውን ሚና የሚጫወቱት በንፍታሌም ነገድ የተመለሱት የጸሎት ተጋዳዮች ሊሆኑ እነዚህ ሰዎች አስፈላጊነታቸው በሪቫይቫሉ መለኮአ ጊዜ ብቻ ላይሆን ቀጣይነቱንም በተመለከተ ከሌላው ይልቅ የጎላ ድርሻ ይኖራቸዋል።

በምድር ላይ ተነስተው የነበሩትን የመንፈሳዊ ተሳታፊዎች ታሪክ ለንመረምር በተለያዩ ስፍራና ጊዜ በተነሳ ሪቫይቫል ውስጥ ጸሎት የነበረው ድርሻ ከፍተኛ እንደሆነ እንመለከታለን፤ በመሆኑም የጸሎት ጉልበት ተዳክመ ማለት ሪቫይቫሉ ለመክሰም ያለ ጥርጥር መንገድ ላይ መሆኑን የሚያመለክት ነው። እንዳንድ ሪቫይቫሎች የተነሱት ታመው የእልጋ ቁራኛ በሆኑ ሰዎች ጸሎት ነበር!

ስለዚህ ያለ ጸሎት የተኛውም ሪቫይቫል እንደማይቀሰቀስ ሁሉ ቀጣይነቱም ያለ ጸሎት የሚታለብ ጉዳይ አይደለም። ከዚህ እውነት ጋር በተጓዳኝነት መታለብ ያለበት ጉዳይ ለሪቫይቫሉ መቀስቀስና መቀጠል አስፈላጊ የሆነውን ጸሎት በዋናነት የሚመሩትና የሚያገለግሉት ሰዎች ጉዳይ ሲሆን እነዚህም የጸሎት ሰዎች ከላይ የጠቀስናቸው በንፍታሌም ነገድ የተመሰሉት ናቸው። ከሪቫይቫሉ እንቅስቃሴ እንጻር የሚገኘው ውጤት ከእነዚህ ሰዎች መነሳትና መውደቅ ጋር በጽኑ የተቆራኘ ነው። የማያቋርጥ የጸሎት ፍሰት ያለበት ቦታ ሁሉ የማያቋርጥ የሪቫይቫል ፍሰት ስለሚኖር የጸሎትን አስፈላጊነት አጠንክሮ መናገር መቼም ቢሆን ማጋናን ሊሆን አይችልም።

ንፍታሌም ስሙ ከላይ እንደጠቀስነው «ትግል» ማለት ሲሆን ይህም እውነተኛ የምልጃ ጸሎት ብርቱ የሆነ ትግልና ተጋድሎ እንደሚኖርበት የሚያመለክት ነው። በርግጥ ጸሎት ማለት ተንበርክቦ በሐሳብ ባሕር ሲዋድና መንፈሳዊው ዓለም ውስጥ ላይገቡ ጊዜ ቆጥሮ መነሳት ማለት ስላልሆነ የምልጃ ሰዎች ከፍተኛ በሆነ መንፈሳዊ ተጋድሎና ግብ ግብ ውስጥ በመግባታቸው ሊጸጸቱና ሊደናገጡ አይገባቸውም።

ከዚህ እውነት እንጻር መጽሐፍን ስንመረምር ለሪቫይቫል መምጣት ምክንያት የሆኑ የምልጃ ሰዎችን በብዛት እናያለን ከእነዚህም መካከል ነብዩ ዳንኤል የመጀመሪያው ተጠቃሽ ይሆናል። በዳንኤል ምዕ.9 ውስጥ እንደምንመለከተው እስራኤል ከምርኮ የምትመለስበትን የትንቢቱ የተስፋ ቃል የሚፈጸምበትን ዘመን በማስተዋል በእግዚአብሔር ፊት የምልጃ ጸሎት በሚያደርግበት ወቅት ነቢዩ ዳንኤል ከፋርስ አለቃ ጽኑ የሆነ ተቃውሞ ደርሶበት እንደ ነበር ይታወሳል። የዚህ ጽኑ ተቃውሞ ዓላማ ዳንኤልን ከጀመረው የምልጃ አገልግሎት ተስፋ በማስቆረጥ ወደጊላ እንዲል ማድረግ ሲሆን ይህንንም ዓላማ ለማስፈጸም ጠላት የተጠቀመው ስልት የዳንኤል የጸሎቱ መልስ እንዲያገኝ በማድረግ ነበር። ይሁን እንጂ ዳንኤል በፊት ለፊቱ የቆመውን ይህንን የጠላት ተግዳሮት በጽናት ተቋቁሞ ምልጃውን ቀጥሎ ስለ ነበር አቅርቦት ለነበረው የምልጃ ጸሎት መመለስ ከመለከት ዘንድ ቀጥተኛ የሆነ እርዳታን እንደተቀበለ እናያለን።

እዚህ ላይ እንደ ልናስተውለው የሚገባ እውነት ቢኖር እነዚህ በንፍታሌም ነገድ የተመሰሉት የጸሎት ተጋዳዮች የሚያደርጉት የምልጃ ጸሎት ከፍተኛ የሆነ አጋንንታዊ ተግዳሮት እንደሚገጥመው በመገንዘብ እነርሱም ልክ እንደ ነብዩ ዳንኤል በጽናት የምልጃ ጦርነታቸውን መቀጠላቸው ሪቫይቫሉ እንዲነሳና እንዲቀጥል ከፍተኛውን ሚና የሚጫወቱ የእንቅስቃሴው ዋነኛ ሰዎች እንደሚያደርጋቸው ነው።

ከዳንኤልና ከእነዚህ ሰዎች የጸሎት ልምምድ የምንማረው አስገራሚ እውነት አጋንንቶች ጸሎትን መቋቋምና ብሎም መከላከል የሚችሉ ሆነው መገኘታቸው ነው። የሚጠቀሙበት ዓይነተኛ መሣሪያቸው አለማመንንና ፍርሀትን በመርጨት ነው። በዳንኤል የጸሎት ተጋድሎ ውስጥ በተለይ የሚያስገርመው መልእክት ገብርኤልን የመሰለ እጅግ ታላቅ ፍጡር ወደ ምድር ክልል የጸሎቱን መልስ ይዞ እንዳይገባ ለሃያ አንድ ቀናት መከላከል መቻሉ ነው። መልእክት ገብርኤል ያንን አጋንንታዊ ተግዳሮት ጥሶ ለመግባት የመላእክት አለቃ የሆነው ሚካኤል እርዳታ አስፈልጎት ነበር፤ በመሆኑም እርዳታውን ባገኘ ጊዜ የዳንኤልን የጸሎት መልስ ይዞ መግባት ችሏል። ይህ የሚያሳየን ሰው የጸሎቱን መልስ ለመቀበል ከፍተኛ የሆነ ተቃውሞና ተግዳሮት እንደሚገጥመው ሲሆን እንደ የምልጃ ጸሎት የሚያቀርብ ሰው ይህን እውነት በመገንዘብ የጸሎቱ መልስ እስኪመጣ ድረስ ባለማቋረጥ መጸለይ እንደሚጠበቅበት ነው። እንደ የጸሎት ሰው የተሰጠውን ኃላፊነት በሚገባ ካልተገነዘበ ግን አጋንንቶች የጸሎት መልሱን እንዳያገኝ በትክክል ሊከለክሉት ይችላሉ። በመሆኑም እንደ የጸሎት ጦረኛ በመንፈሱ ላይ ድል እንደጨበጠ ላይሰማው ተስፋ ቆርጦ ጸሎቱን ማቋረጥ ወይም መተው የለበትም፤ ነገር ግን በቀላሉ ተስፋ ቆራጭ ከሆነ ግን የጸሎቱን መልስ ፈጽሞ መቀበል አይችልም። ከዚህ የተነሳ ጉበኛ ሆኖ እንዲጠብቀው በተሰጠው የኃላፊነት ቦታ ላይ ታማኝ ሆኖ ባለመገኘቱ በዚያ ስፍራ ላይ ከፍተኛ ጥቃትና ጉዳት ይደርሳል። በመሆኑም በንፍታሌም ነገድ የተመሰሉት ሰዎች ለመንፈሳዊው ዓለም ጦርነት ወላኞች መሆናቸው የተረጋገጠ እውነት መሆኑ ሊሰመርበት ይገባል።

አሁን ባለንበት ዘመን እንዳንድ ለጸሎት ስፍራ የማይለጡ ሰዎች ሊኖሩ ቢችሉም እንኳ፤ ከላይ ስለ ጸሎት ካነሳነው ሐሳብ እንጻር፤ በመጽሐፍ ቅዱሳም ሆነ በታሪክ ለአብነት ያነሳናቸው ሰዎች በሙሉ አጥብቀው በመጸለይ ለራሳቸውም ሆነ ለትውልዳቸው ታላቅ ድል ማስገኘታቸው የጸሎትና የምልጃ አገልግሎት በቀላሉ የማይታይ እንደሆነ ሊያስተውሉት የሚገባ እውነት ነው።

በተለይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከምናገኛቸው ብርቱ የጸሎት ሰዎች መካከል ጥቂቶቹን ለእብነት ብንጠቅስ እብርሃም፤ ያዕቆብ፤ ሙሴ፤ ኤልያስ፤ ኤልሳና ዳዊት ሁሉም የጸሎት ጦረኞች እንደነበሩ ከብሉይ ኪዳን የምናይ ሲሆን በአዲስ ኪዳን ደግሞ ዋና ምሳሌያችን የሆነውን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን እናያለን፤ በተለይ እርሱ ቀን ቀን ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በእገልግሎት ተጠምዶ ሞግሶ ሰይባረው ሌሊቱን ሙሉ ይጸልይ እንደነበር ከቃሉ የምንረዳው ነው። ይህም የጸሎት ሕይወቱን በቅርብ ርቀት ሲከታተሉ የነበሩት ደቀ መዛሙርት ጸሎት እንዲያስተምራቸው በአንድ ወቅት ጥያቄ ለማንላት አስገድዷቸው እንደ ነበር አይዘነጋም፤ ይህንንም ጥያቄ ለማንላት ያደፋፈራቸው በሕይወቱና በእገልግሎቱ ይገለጥ የነበረውን ጋይልና ጉልበት በማየታቸው እንደ ነበር በርግጠኝነት መናገር ይቻላል። ከዚህ በተጨማሪ ጳውሎስንና ሌሎችንም ብንመለከት እነርሱም ብርቱ የጸሎት ሰዎች እንደነበሩ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስተምረናል። ስለዚህ የጸሎትንና የጸሎት ሰዎችን አስፈላጊነት በተመለከተ ከላይ የተሰጠው ማብራሪያ ያለ ልክ ተጋኗል ማለት የማይቻለው ከዚህ እውነት በመነሳት ነው።

«መንግሥተ ሰማይ ዘወትር ተገላለጽ ገፈዋችሁ (ጋይላኖች) ይናጠቁታል።» (ማቴ.11:12)

የመንግሥተ ሰማይን አገዛዝ በምድር ላይ ለማስፈን የሚችሉት እነዚህ እውነተኛዎቹ የጸሎት ተጋዳዮች ሲሆኑ፤ የእግዚአብሔርም ፈቃድ በሰማይ እንደሆነች እንዲሁ በምድር ላይ እንድትሆንና የመንግሥቱ አገዛዝ የሚገለጥበትን መንገድ የሚጠርጉ የጸሎት ጦረኞች ናቸው። ከእነዚህ ሰዎች አገልግሎት ባህሪ የተነሳ የዲያቢሎስን ብዙ ሥራ ስለሚያፈርሱበትና እርሱም ያለማቋረጥ ስለሚታገላቸው እነዚህ የምልጃ ሰዎች ብዙውን ጊዜ ሊገባቸው በማይችሉት ህዝብ ቀስፋ መቁረጥ ሕይወታቸው ሊመታ ይችላል። ይህም ትግል የሚገለጥባቸው አቅጣጫዎች በተለያዩ በሽታዎች በመምታት፤ አለመከናወንን በትዳራቸውና በሕይወታቸው በማምጣት ...ወዘተ ሲሆን እነዚህንና ሌሎችንም በመለስሉት አታካች ፈተናዎች ዲያቢሎስ በተደጋጋሚ የሚያጠቃቸው ከትግሉ ሜዳ ሊያፈናቅላቸው በብርቱ በመፈለጉ ነው። ይህንን የውጊያ ስልቱን በጊዜ እስካለውቁበት ድረስ ከብዙ ትግል በኋላ «እኔ ምን እንዲህ ያታገለግላል» ሊያለኛቸውና ቀስፋ በማስቆረጥ ከውጊያው ሜዳ እንዲያፈገፍጉ ሊያደርጋቸው ይችላል። በእንጻሩ ግን ከነቁበትና ከተቃወሙት እንደ እነርሱ ደስተኞች ሰው በምድር ላይ አይኖርም፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔርን ህልዎት ከሌለው ሰው ሁሉ ይልቅ በቅርበት ስለሚያውቁትና ስለሚማመሩት ነው። እስቀድመን

እንዳንለነው በእግዚአብሔር ህልዎት ውስጥ ያለውን ያልተበረዘና ያልተቀላቀለ ንጹሐን ደስታ ቀምሶ ህዘንተኛ መሆን የሚችል ፍጡር ሊኖር አይችልም። ስለዚህም ነው «ንፍታሌም ጠግቦ ይኖራል የእግዚአብሔርንም በረከት ተምልኳል» የሚል ቃል ስለ ንፍታሌም ተጽፎ የምናገኘው።

ለማጠቃለል ከላይ ለማየት እንደምክርነው ንፍታሌም ትግል ማለት በመሆኑ በዚህ ነገድ ተመስለው በረቫይቫሉ ውስጥ የተገለጡት ሰዎች የጸሎት ሰዎች ናቸው፤ እነዚህ ሰዎች ለረቫይቫሉ መንገድን በመጥረግና የተቀጣጠለውም እሳት በመለዋወጥ ላይ ባለማቋርጥ እንዲነድ በማድረግ ቀጣይነቱን ስለሚያረጋግጡ በረቫይቫሉ ወቅት የሚለጠው አገልግሎት ሁሉ በየፈርጁ በእነዚህ ሰዎች አገልግሎት የሚደገፍ ይሆናል። በተጨማሪም እነዚህ ሰዎች መከሩ በትክክል የመጀመሪያውንና የኋለኛውን ዝናብ እንዲያገኝ ሲረዱት በተጨማሪም ቅድስና በቤተ መቅደሱ ውስጥ እንዲሰፍንና የእግዚአብሔርም ስም እንዲከበር ወላችን ሚና የሚጫወቱ ይሆናሉ።

ይህንን ሐላብ ሰንጠረዥ እንደ እጽንኦት ልንሰጠው የምንፈልገው የመጨረሻ ነጥብ ቢኖር እነዚህን ሰዎች በተመለከተ በእገልግሎታቸው ወቅት የሚገጥማቸው ተግዳሮት ምን እንደሆነ በሚገባ ማወቅና ራስን የማዘጋጀት ጉዳይ ነው። ይህም ጉዳይ ቀደም ብለን እንደተመለከትነው በአገልግሎታቸው ሂደት ውስጥ የሚታገላቸው በተለይ የፋርስ አለቃ እንደሆነ ስለ «ድብ» መናፋትታዊ እሠራር በተመለከተገበት ክፍል ያነሳን ሲሆን ከዚህ አንጻር እነዚህ ሰዎች ለሚነሳባቸው ተግዳሮት ራሳቸውን በበቂ ሁኔታ የማዘጋጀት ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን ማስገንዘብ ነው።

እንግዲህ እነዚህ በንፍታሌም ነገድ የተመሰሉት ሰዎች የጸሎት ተጋዳዮች ሲሆኑ ሕይወታቸው በትግል የተሞላ ቢሆንም ይሁን እንጂ ትግላቸው አየርን እንደመነሳም ፍሬቢስ አይደለም። እነዚህ ሰዎች የገዛ አሰማመናቸው ካልጣላቸው በቀር በትግላቸው ታላላቅ ድሎችን ሰቤተ ክርስቲያን ከማጎናጸፋቸውም በላይ ጸሎታቸው ምድር አቀፋ ይዘት ያለው በመሆኑ ከረቫይቫሉ በፊትም ሆነ በረቫይቫሉ ሂደት ውስጥ ወላች ሚና የሚኖራቸው እነርሱ ናቸው። በመሆኑም ካላነዚህ የጸሎት አርበኞች ረቫይቫል ሊታሰብ ስለማይችል በንፍታሌም ነገድ የተመሰሉት እነዚህ ሰዎች በመንፈሳዊ ተሃድሶ ውስጥ ወላቾች ናቸው።

መዝሙር 68 እና ኢትዮጵያ-2

በኢትዮጵያ ውስጥ ለሰላምጅምረው የመጨረሻው ዘመን ተሃድሶ በግልጽ ከሚናገሩት ትንቢታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች መካከል መዝ. 68 ዋነኛው ተጠቃሽ ነው። በዚህ ክፍል በምናነሳው ርዕሰ ጉዳይ ላይ የሪቪይቫልን ቁልፍ በመያዝ ረገድ አብይ የሆነውን ሚና የሚጫወቱትንና በቁጥር 31 ላይ የምናገኛቸውን ሰዎች ትኩረት በመስጠት እናያለን። ከላይ በዝርዝር ያየነውን ሐሳብ የበለጠ ለመረዳት የሚረዳን ይህንን ክፍል ጠጋ ብለን በመመልከት ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ «መኳንንት ከግብጽ ይመጣሉ ኢትዮጵያ ፈጥሮ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» የሚል ቃል እናገኛለን። በዚህ ክፍል በዋናነት ተጠቅሰው የሚገኙና ለጽሑፋችን መነሻ የሆኑ ሁለት ዋና ዋና ሐሳቦች ይገኛሉ፤ እነርሱም «መኳንንት ከግብጽ ይመጣሉ» የሚለውና «ኢትዮጵያ ፈጥሮ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» በማለት የተጠቀሱት ናቸው። እነዚህን ሁለት ሐሳቦች በሚገባ ለመረዳት የሚቀጥለውን ጥያቄ ማንሳት የገድ ይሆናል። ይኸውም ከግብጽ ይመጣሉ ተብለው የተነገረላቸው መኳንንት ማንን እንደሚያመለክቱና ኢትዮጵያ እጆቿን ትዘረጋለች ተብሎ የተጠቀሰው ትንቢታዊ ሐሳብ መቼና እንዴት ነው የሚፈጸመው የሚሉት ናቸው። ለእነዚህ ሁለት ጥያቄዎች መልስ በምንሰጥበት ትንታኔ ውስጥ በአማርኛው መኳንንት ተብለው የተጠሩት ሰዎች በእንግሊዘኛው ትርጓሜ «Envoys» የሚል ቃል እንደሆነ ማወቁ ጥናታችንን የበለጠ ግልጽ ያደርገዋል።

ልዩነት (Envoys) ከአንድ አገር ወደ ሌላ አገር ለተወሰነ መንግሥታዊ ተልእኮ የሚላኩ ሰዎችን የሚያመለክት ሲሆን እነዚህ መልእክተኞች ልዩነት ተብለው ይጠራሉ። ስለዚህ እነዚህ ሰዎች ተልዕኮ ተሰጥቷቸው የሚላኩ ሰዎች ናቸው ማለት ነው፤ በመሆኑም በዚህ ክፍል የምናገኛቸው ልዩነት የሚላኩት ከሰማይ መንግሥት ሲሆን ኃላፊነታቸውም፡- በኢትዮጵያ ላይ ተሃድሶን ለማምጣት የሚመጡ መሆናቸውን በርግጠኝነት የሚያመለክት ነው። በክፍሉ ላይ እንደምናሰተውሰው እነዚህ ሰዎች በሚመጡበት ቅጽበት ወዲያው ኢትዮጵያ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር እንደምትዘረጋ ይታያል። በእነዚህ ሰዎች መምጣት እጆቿን ወደ እግዚአብሔር እንደምትዘረጋ መነገሩ የሚያሳየው ኢትዮጵያ የመጨረሻውን ዘመን ተሃድሶ

¹⁵ አብዛኛው የእንግሊዘኛው ትርጉሞች ፈጥሮ የሚለውን ቃል ይጨምራሉ የአማርኛው ትርጉሞች ግን ይህን ቃል አይጨምሩም።

በተመለከተ ለእግዚአብሔር እጅዋን እንደምትለጥና እንደምትገለብት የሚያመለክት ነው። እነዚህን ጥንድ ትንቢታዊ ሐሳቦች በእንክሮ ለንመለከታቸው ይመጣሉ በተባሉት ልዩነት አማካይነት ኢትዮጵያ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር በመዘርጋት ይህን ትንቢታዊ ቃል ለማስፈጸም ቀዳሚ ወይም መነሻ መሆኗን ያረጋግጥናል።

በኢትዮጵያ ተሃድሶን የሚቀሰቅሱት ልዩነት እነዚህ «Envoys» ወይም መልእክተኞች ያልናቸው ከሆኑ የእነዚህ ሰዎች አቻዎቻቸው በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሐዋርያት እንደሚሆኑ አምናለሁ፤ ምክንያቱም ሐዋርያ የሚለው ቃል ቀጥተኛ ትርጉሙ የተላከ ወይም ልዩነት ስለሆነ ነው። ሐዋርያ ደግሞ የሚወከለውና የሚላከው በመለከት ፈቃድና ምርጫ መሆኑን ከጌታ ሐዋርያት መረዳት እንችላለን። ጌታ ለሐዋርያቱ «እኔ መረጥኳችሁ እንጂ እናንተ አልመረጣችሁኝም» በማለት ሲናገራቸው ምርጫው የእርሱ መሆኑን የሚያስረግጥ ነው። (ዮሐ. 15:16)

በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሐዋርያትን ቅባትና ሥልጣን በእንክሮ ከተመለከትነው ተልዕኮአቸውን የሚያስፈጽሙበት ክሌላው ለየት ያለ ቅባትና ሥልጣን እንዳላቸው ግልጽ ነው። ታዲያ እነዚህ ሰዎች በተለጣቸው ቅባትና ሥልጣን የሰማዩን መንግሥት አጀንዳ በሙላት ማስፈጸም ይጠበቅባቸዋል። ይህም በመለከት ለመመረጣቸውና ለመላካቸው ዓይነተኛ መለያቸው ሲሆን ተልዕኮአቸውን በማስፈጸም ሂደት ውስጥ ይህንን ሁኔታ አሟልተው መገኘታቸው ሐዋርያቱ መለከት የመረጣቸው እንጂ ራሳቸውን የመረጡና የሾሙ ሰዎች አለመሆናቸውን በግልጽ ይመለከራል። የሐዋርያነት፣ የነቢይነት፣ እንዲሁም የእረኝነት፣ የአለተማሪነት ደግሞም የወንጌላዊነት ቅባትና ሥልጣን ሁሉ የበው ዝንባሌና ምርጫ ጉዳይ አይደለም። በኤፌ. 4:7-11 ላይ በትክክል እንደ ተቀመጠው እነዚህን ስጦታዎች ለቤተ ክርስቲያን የሚሰጠው ጌታ ኢየሱስ መሆኑን ጳውሎስ ስለ እነዚህ ስጦታዎች በጻፈበት ክፍል እንዲህ በማለት ገልጾታል፡-«...ወደ ላይ በወጣ ጊዜ ምርኮን ማረክ ስጦታንም ሰሰው ልጆች ሰጡ...እርሱም አንዳንዶቹ ሐዋርያት ሌሎችም ነቢያት ሌሎችም ወንጌል ሰባኪዎች ሌሎችም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ሰጡ...» ይላል። በዚህ ክፍል በግልጽ እንደሚሰተዋለው እነዚህን የጌታ የሆኑትን ስጦታዎች ቤተ ክርስቲያን ዕውቅና በመስጠት ተቀብላለች እንጂ መሾምም መሻርም አትችልም። ሐዋርያው ጳውሎስም ለገላትያ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ መጠራቱ «በኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታንም ባሰነሳው በእግዚአብሔር አብ እንጂ ከሰዎች ወይም ከሰው» እንዳልሆነ

ተናገረ።(ገላ.1:1) ይህ ማለት ግን እነዚህ ሰዎች ራሳቸውን ለቤተ ክርስቲያን ማስገዛት የሰባቸውም ማለት አይደለም፤ በአንጻሩ እነዚህ ሰዎች አገልጋዮች ሆነው የተሰጡት ለአካሉ መታነጽ መሆኑን መዘንጋት የሰባቸውም።

ጌታችን ኢየሱስ ከዲያቢሱስ መንግሥት ነጻ ያወጣቸውና ለቤተ ክርስቲያንም በሐዋርያነት ቅባት ቀብቶ ስጦታ አድርጎ የሰጣቸው እነዚህ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የሚገኙት ሰዎች ሐዋርያት ብለን የጠራናቸው ናቸው።

ይህን ሐሳብ የበለጠ ለማብራራት ካስፈለገ:- የጸጋ ስጦታዎችን በተመለከተ ለእያንዳንዱ ሰው ጸጋን (ካሪስማታን) እንደወደደ የሚያካፍለው መንፈስ ቅዱስ እንደሆነ ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች በ1ኛ ቆሮ ምዕ.12:7 ላይ በጻፈው መልእክት ላይ አስፍሯል። ከላይ ያነሳነውን ስጦታዎች፣ ማለትም ቤተ ክርስቲያንን የሚያስታጥቀውንና የሚያንጸውን ቅባት ለአካሉ የሚያድለው ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ «...አገልግሎት ልዩ ልዩ ነው ጌታ ግን አንድ ነው...» የሚለውን ሐሳብ ከኤፌሶኑ መልእክት ሐሳብ ጋር በማገናዘብ መረዳት እንችላለን። አንዳንድ ሰው በዚህ ክፍል ውስጥ አገልግሎት የሚለው ቃል ከላይ ካነሳናቸውና የኢየሱስ ክርስቶስ ስጦታዎች ናቸው ካልናቸው ሰዎች ጋር በምን መንገድ ሊገናኝ ይችላል? የሚል ጥያቄ ሊያነሳ ይችላል። የጥያቄውን መልስ ለማግኘት አገልግሎት የሚለውን ቃል በእንግሊዘኛው ትርጉም ስንመለከተው ministries (ሚኒስትሪስ) የሚለውን ቃል ስለሚሰጠን ክፍሉ የሚናገረው ለቤተ ክርስቲያን ስለተሰጡት አገልጋዮች እንደሆነ ርግጠኞች መሆን እንችላለን። (አገልጋዮች ላይኖሩ አገልግሎት እንደማይኖር ግልጽ ነው)

በእጠቃላይ እስካሁን ድረስ ለማየት እንደሞከርነው ሐዋርያት ከተሰጣቸው ተልእኮ የተነሳ በላያቸው ላይ የሚፈሰሰው ቅባትና የሚሰጣቸውም ሥልጣን ከሌላው ጋር ሲነጻጸር በቀላሉ የሚገመት እንዳልሆነ ማስተዋል ይቻላል። ሰዎች ራሳቸውን ሐዋርያት እንደሆኑ ሊያስቡና ሊቀበሉ አብረው የሚቀበሉት ታላቅ ሥልጣን ብቻ ላይሆን አገልግሎታቸውን በተመለከተ እጅግ ብርቱ የሆነ ኃላፊነትም እንደሚጠበቃቸው ማስተዋል ይኖርባቸዋል። ጌታ ኢየሱስ ብዙ ከተቀበለው ብዙ ይፈለግበታል ብሎ የተናገረው ቃል፣ ሰው በተቀበለው መጠንና ልክ የመስጠት ብሎም የተሰጠውንም በጥንቃቄ የመያዝ ግዴታ እንዳለበት ለማሳሰብ ነው። አለያ እያወቁ ማጥፋት ግርፋቱ ብዙ ነው በማለት ጌታ ጨምሮ ያስጠነቅቀናል።«ብዙም ከተሰጠው

ሰው ሁሉ ከእርሱ ብዙ ይፈለግበታል ብዙ አደራም ከተሰጠው ከእርሱ አብዝተው ይሾብታል።» (ሉቃ. 12:48)

እንግዲህ ከላይ ባነሳነው ሐሳብ መሰረት በአዲስ ኪዳን ውስጥ የምናገኛቸው ሐዋርያት በብሉይ ኪዳን የአማልክት ሥልጣን ነበራቸው ብለን ካነሳናቸው ሰዎች ጋር ተመሳሳይነት እንዳላቸው ማወቅ እንችላለን። ይህን የማምገበት ዋነኛ ምክንያት ሐዋርያቱ በላያቸው ላይ ከተቀመጠው ሥልጣንና በተጨማሪም ሐዋርያ የሚለው ቃል «የተላከ» ማለት በመሆኑ ነው።

በመቀጠልም እነዚህ ልኩካን ከግብጽ ይመጣሉ የሚለው ትንቢታዊ ቃል ምን ማለት እንደሆነ ለማብራራት ያህል፤ ግብጽ የመንፈሳዊ ባርነት ምሳሌ እንደሆነች አይተናል፤ ስለዚህ እነዚህ መኳንንት ተብለው የተጠሩት ልኩካን (ሐዋርያት) እነርሱ ራሳቸው ከባርነት መንፈስና አእምሮ ተላቀው የሚነሱ የሰማይ አምባሳደሮች ሊሆኑ፤ ከባርነት ቀንበር በታች የሚማቅቀውንና ያለ ስፍራው የተቀመጠውን መለኮታዊ ሠራዊት ከፈርሶን የጭቆና አገዛዝ ነጻ የማውጣቱ ሥራ በእነርሱ ላይ የተጣለ አደራ ነው። በመሆኑም እነዚህ ልኩካን ተብለው የተጠሩት ሐዋርያት ልክ እንደ ሙሴ ሕዝቡን ከባርነት ቀንበር በማላቀቅና ጣያታትን ጠርጎ የሚያስወግደውን ሠራዊት ማስነሳት ዋነኛ ተልዕኳቸው ይሆናል ማለት ነው።

ስለዚህ የእነዚህ ሰዎች ከግብጽ መውጣት ዋነኛ ዓላማ በኩሽ ዘር ላይ ማለትም በጥቁር ዘር ላይ ታላቅ የሆነ መንፈሳዊ መነቃቃትን ወይም ሪቫይቫልን ለማስነሳት ይሆናል። «ኢትዮጵያ (ኩሽ) እጃቿን ፈጥኖ ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» የሚለውም ሐሳብ የሚያሳየን በጥቁር ዘር አማካይነት ሊቀሰቀስ ያለውን ታላቅ ሪቫይቫል ነው። ስለዚህ ያለ ምንም ጥርጥር የሪቫይቫል መከፈቻ ቁልፍ የሚገኘው በሐዋርያት እጅ ነው ማለት ነው። እነርሱ በከፈቁት በር መግባት ግን ለእያንዳንዱ ሰው የግሉ ምርጫ ይሆናል።

እነዚህ ከግብጽ ይመጣሉ ተብሎ ትንቢት የተነገረላቸው ልኩካን መነሻቸው በእግዚአብሔር ቃል እንዳየነው ከኢትዮጵያ ቢሆንም እንኳ፤ የተሰጣቸው ተልዕኮ ግን ምድር አቀፍ በመሆኑ ከምድሪቱ ጀምረው በአህጉሪቱ ላይ ያሉትንና የተንጣለሉትን የተግዳሮት ባሕሮች የሚከፍሉ ናቸው፤ በአፍሪካ ውስጥ የሚገኙ የትየላሌ ተግዳሮቶችን ከመለከታዊ እጅ በቀር ማንም ሊቀርፋቸው የሚችል እንደሌለ አሙን ነው። ስለዚህ እነዚህ ሰዎች በተግዳሮቶቹ ሁሉ ላይ በተሰጣቸው ሥልጣን ሊዘምቱ አጋንንታዊ ዘሆኑት ውስብስብ የችግር መረቦች ሁሉ

ላይ ደግሞ መፍትሄን ከሰማይ ማውረድ ይችላሉ። በተጨማሪ በዚህ አሠራራቸው በነፍስም ይሁን በሥጋ የሞቱትን ለማስላት ሥልጣናቸውን ይጠቀማሉ። ይህንን መለኮታዊ ተልዕኮ ሊወጡ እነርሱና በእነርሱ ምክንያት የሚቀሰቀሰው ሠራዊት በዚህ ዘመን ምድርን ሞልተው ያሉትን እምልክተ ጣዖታትንና ግልሙትን በየፈርጁ ከምድረ ገጽ ያለ ፍርሀት ጠርገው ያስወግዷቸዋል። እምልክተ ጣዖታት፡ የጥንቆላን፣ የመተትን፣ የእስማትንና የምዋርትን አጋንንታዊ አሠራር ሁሉ ያጠቃልላል። ቀደም ባሉ ክፍሎች እንደ ተመስክትነውም ገዝዘና ትምህርት ዋነኞቹ ጣዖታት ሆነው በምድር ዙሪያ ተተክለዋል። ሂዩማኒዝም ደግሞ ኢቮሊዩሺንና(እዝጋሚ ለውጥ) ሥጋ ለባሹን ፍጡር እምላክ እድርጎ አቁሟል። ባጠቃላይ ጥንታዊ እምልክተ ጣዖታት ሁሉ ከመተት፣ ከእስማት፣ ከጥንቆላና ከርኩሶት አሠራር ሁሉ ጋር በጽኑ የተቆራኙ ነበሩ፤ ዛሬም እንዲሁ ነው፤ የተለወጠ ነገር የለም። ሰው መሠልጠኑ የበለጠ አሰየጠነው እንጂ አላሻሻለውም!

ወደ ሐዋርያቱ አስደናቂ ሥልጣን ስንመለስ በቤቱ ውስጥ እየኖሩ መንፈስ ቅዱስን በሚዋሹና የእውነትን መንገድ በሚያጣምሙ ላይ ፍርድን መበየን ይችላሉ። ይህንንም ተግባራቸውን ሊያከናውኑ የሞቱትን ማስላት ብቻ ሳይሆን በእንጻሩ እንዳንዶችን በሞት የመቅጣትና የተለያዩ የፍርድ ውሳኔዎችን ማስተላለፍ የማያስችል ሥልጣን አላቸው። ይህን ሁሉ የሚያደርጉት ከተቀበሉት ተልዕኮና ኃላፊነት አንጻር ሊሆን ይህም ዋነኛ መልእክታቸውና አዋጃቸው እውነተኛው እምላክ እንድ ብቻ እንደሆነ በድፍረት ማወጃ ይሆናል። አስቀድመን እንዳየነው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በድፍረት ኃጢአት ተዘፍቀው የሚመላለሱትን ለዎች በነፍሳቸው ላይ ሥልጣን አይኑራቸው እንጂ ሥጋቸውን ለሰይጣን አሳልፈው መስጠትም ጭምር ይችላሉ (1ኛ ቆሮ.5:5)።

እነዚህ በታላቅ ሥልጣን የሚገለጡት ሐዋርያት ሌላው ዋነኛ መልእክታቸው «ኢየሱስ ክርስቶስ ትናትናም ዛሬም እስከ ዘመናዊው ያው መሆኑን» በድንቆችና በታምራቶች በማስደገፍ አስረግጠው ማወጃ ይሆናል። ሐዋርያቱ የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስን የትንሳኤውን ብለራት ማንም ሊቋቋመው በማይችለው ጉልዘትና ሥልጣን ስለሚገልጡት የዚያኔ የምድር ጣዖታትና አማልክት ሁሉ ስሙን ከሚያውቁለት ታላቅና ኃይለኛ እምላክ ጋር ሊለካኩ ከተውኑም በዚህ ተርታ መሰለፍ የማይችሉ ተራና ሐሰተኞች መሆናቸው በገሀድ የሚታይ ይሆናል!

እንግዲህ እነዚህ ልኩካን ወይም ሐዋርያት በኢትዮጵያ ላይ ያለውን አጋንንታዊ ሥልጣን በመስበር ለታላቅ ሠራዊት መቀስቀስ ምክንያት ይሆናሉ ማለት ነው። ይህም በመዝ. 68 እና በሌሎችም ክፍሎች የተተነበየ ጉዳይ ሲሆን ስለ እነዚህ ለዎች በሌላ ክፍል የተነገረውን ትንቢታዊ ቃል ወደ ኋላ የምንመለስበት ይሆናል።

ከዚህ ከምንለው ትንቢት የተነሳ በኩሽ ዘር ላይ ብርቱ የሆነ ጉብኝት መምጣቱ የማይቀር ጉዳይ እንደሆነ የተረጋገጠ ነው። ዓመጽ በኩሽ ዘር እንደ ጀመረ ሁሉ ጉብኝትም በዚሁ ዘር እንደሚሆን የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ ሙሉ እምነት ነው። ይህም ለዋዊ የሆነ ምኞትና ከንቱ ቅዠት ሳይሆን ከብዙ ሺህ ዓመታት በፊት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተተነበየና በመለኮት አጀንዳ ውስጥ የተመዘገበ የማይቀር ጉዳይ ነው ብዬ እምናለሁኝ።

እምነትንና ፍርሀትን በተመለከተ ይህን እንድ አስፈላጊ ቁምነገር ማስተዋል ያስፈልጋል! ይኸውም ከነዓን መግባት የመንፈሳዊ መነቃቃት ወይም የሪቫይቫል ተምሳሌትን የሚያሳይ መሆኑን እንደተነጋገርን ሁሉ ከነዓን መግባት በእስራኤል ታሪክ ውስጥ የመጀመሪያው ሪቫይቫል ነበር ማለት ይቻላል። በሙሴ መሪነት ከግብጽ የወጣው ሕዝብ ወደተባለለት ምድር ያለመግባቱ ዋነኛው ምክንያት እለማመን እንደነበር የዕብራውያን መጽሐፍ ጸሐፊ በግልጽ ይነግረናል። ከዚህም የምናስተውለው ቁምነገር እምነት ከሌለ ሪቫይቫል ውስጥ መግባትም ሆነ የመጨረሻው ዘመን ተሃድሶ የሚያመጣቸውን በረከቶች መካከል ጨርሶ የማይቻል መሆኑን ነው። ለዚህ ነው እምነት ለሪቫይቫል ወላኝ ነው በእንጻሩ ደግሞ ፍርሀት ደግሞ ጸር ነው የምንለው። ይህን በኢትዮጵያ ውስጥ የሚነሳውን ታላቅ ሪቫይቫል በተመለከተ የተነገረው ትንቢታዊ ቃል እንዳይፈጸም የሚከለክለው እንደም ኃይል ባይኖርም፤ እምነት የሌላቸው ለዎች ግን የዚህ በረከት ተቋሾች ሲሆኑ በፍጹም እይቸሉም።

በመቀጠል በኢትዮጵያ ውስጥ ይነሳል ስለተባለው ሪቫይቫል ዘለት ብለን በመመልከት የበለጠ ግንዛቤን መጨበጥ እንሞክራለን።

መዝሙር 68 እና ኢትዮጵያ-3

«መኳንንት ከግብጽ ይመጣሉ ኢትዮጵያ እጆቻን ፈጥና ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋላች» (መዝ. 68:31)

ስለመጨረሱ ዘመን ሪቨይቫል የምናደርገውን ጥናት በመቀጠል ይህ ሪቨይቫል ከኢትዮጵያ ጋር ስላለው ግንኙነት በዚህ ትንቢታዊ ዝማራ ውስጥ የተጠቀሰውን ሐሳብ መሰረት በማድረግ ከላይ ባነሳነው ሐሳብ ላይ ጨምረን ለማየት እንሞክራለን።

ከላይ ባነሳነው ጥቅስ መሰረት መኳንንት ተብለው የተጠቀሱትን ሰዎች በተመለከተ ስለ ማንነታቸውና ስለ እገልግሎታቸው ምንነት እስቀድመን እይተናል። የሥልጣን በትራቸውን በማንሳት በጠላት የጭቆና እዝዝ ላይ ፍርድን ሲያስተላልፉ በግብጽ ውስጥ በባርነት ቀንበር ስር እየማቀቀ ነጻነቱን እጥቶ የነበረው ሠራዊት እርሱን መውጣት ይሆንለታል። በቁ.30 ላይ የሚገኘውን ጥቅስ ስንመለከተው «..... ሰለፍን የሚወዱትን አሕዛብ በትናቸው» የሚል ሐረግ ሲገኝ፤ እነዚህን ሪቨይቫል እንዳይነሳ የሚዋጉትን ጦሪዎች በመምታት ሐዋርያቱ ለሠራዊቱ መንገድ ይጠርጋሉ ማለት ነው።

ወዲያው ወረድ ብሎ የሚገኘው «ኢትዮጵያ እጆቻን ፈጥና ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋላች» የሚለው ትንቢታዊ ስንኝ እንደተመለከትነው በመጨረሻው ዘመን ከኢትዮጵያ ስለሚጀምረው ነገር ግን በዚያ ብቻ የማይቆመውና ዓለምን የሚያዳርሰው ታላቅ መለኮታዊ ጉብኝት ሲተነበይ ነው። ይህ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚጀምረው ተሃድሶ ዓለምአዳዊ ይዘት የሚኖረው በመሆኑ ነው ከ3000 ዓመታት በፊት ስለዚህ ሪቨይቫል ትንቢት የተነገረው። ዓለማቀፋዊ ይዘት እንደሚኖረው የሚያረጋግጥልን ደግሞ ከቁ.32 በኋላ የምናገኘው ሐረግ ሲሆን ይኸውም፡- «የምድር ነገሥታት ሁሉ ለእግዚአብሔር ተቀኙ ለጌታም ዘምሩ» የሚል ትንቢታዊ ጥሪ ይገኛል። ይህ እጅግ አስገራሚ የሆነውንና በድጋሚ በትንቢት ኢሳያስ 18 ላይ የምናገኘው ስለ ኢትዮጵያ የተጻፈ ሌላ ትንቢታዊ ቃል ሲሆን በመቀጠል ኢሳ.18ን ስንመለከት የምናነሳው ጉዳይ ይሆናል።

እንግዲህ ለማጠቃለል ያህል ሪቨይቫል በመጨረሻው ዘመን በኢትዮጵያ ውስጥ እንደሚጀምርና ዓለማቀፋዊ ይዘት እንደሚኖረው ከጥንት የተተነበየና የተረጋገጠ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ሲሆን፤ ይህን ሪቨይቫል ተሸክሞ ወደ ዓለም ሁሉ የሚሄድ ሠራዊት እግዚአብሔር እንደሚያስነሳ ከትንቢቱ ቃል ማየት ይቻላል። ይህን የሚነሳውን ታላቅ ሠራዊት ዓለም አቀፉ የዓመጽ ሚስጥር አጥብቆ ሲቋቋመው ቢጣጣርም

ነገር ግን በመረጣቸውና በጠራቸው እምላክ ላይ መታመናቸውን አስከፋፍረው ድረስ ፈጽሞ ሊያሸንፋቸውና ሊበግራቸው እንደማይችል የተረጋገጠ እውነት ነው። ይህ ታላቅ ሠራዊት በዋነኝነት የሚፈተንበት መንገድ የፍርሀት መናፍስት በሚወረውሩበት የተለያዩና የማያቋርጡ የፍርሀት ፍላጻዎች ይሆናል።

ከፍል-9

ኢሳያስ 18 እና ኢትዮጵያ

(አስደናቂው ትንቢት)

«በኢትዮጵያ ወንዞች ዳር ለምትገኝ ፋር ፋር የሚሉ ከንፎች ላሉባት ምድር ወዋላት! ይህችውም መልእክተኞችን በባሕር ከወንዞች ማዶ በደንገል ጀልባ የምትልክ ናት። እናንተ ፈጣን መልእክተኞች ረጃጅም ቆዳው ለሰላሳ ከቅርብም ከሩቅም ወደሚፈራ ሕዝብ ኃያልና ቋንቋው ወደማይገባ ወንዞችም ምድርን ወደሚከፋፍሉት መንግሥት ሂዱ። እናንተም የዓለም ሕዝቦች በምድርም የምትኖሩ ሁሉ በተራሮች ላይ ምልክት ሲባቀል ታይታላችሁ መለኮትም ሲነፋ ትለሙታላችሁ። እግዚአብሔርም እንዲህ ብሎኛል ጸጥ ብዬ አቀመጣለሁ ከማደሪያዬም ጸሐይ ሐሩር እንደሚያብረቀርቅ ትኩሳት በመከርም ሙቀት እንደ ደመና ጠል ሆኜ እመለከታለሁ። ከመከር በፊት አበባው ወቅት ሲያልፍ አበባው የትመራ የወይን ፍሬ ሲሆን የወይን ሀረጉን ተቀጥላ በመግረዝ ይገርዘዋል የተንሰራፋውንም ቅርንጫፍ ቆራርጦ ያስወግደዋልና። ሁሉም በተራራ ላይ ለሚኖሩ ነጣቂ አሞሮች ለዱርም አራዊት ይተዋሉ። አሞሮች በጋውን ሁሉ ሲበሉት ይበጃሉ የዱር አራዊትም ከረምቱን ሁሉ ሲበሉት ይከርማሉ። በዚያን ጊዜ ለሠራዊት ጌታ ለእግዚአብሔር ረጃጅምና ቆዳው ከሰላሳ ከቅርብም ከሩቅም ከሚፈራ ሕዝብ ኃያልና ቋንቋው ከማይገባ ወንዞችም ምድርን ከማከፋፍሉት መንግሥት ገጸ በረከት ይመጣለታል ገጸ በረከቱም የሚመጣለት የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ስም ወዳለበት ወደ ጸዮን ተራራ ነው። (ኢሳ. 18:1-7 አ.መ.ት)

ይህ ሪቨይቫል በኢትዮጵያ ውስጥ ለመጀመሩ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምን አሳማኝ ማስረጃ ማግኘት ይቻላል? ብለው ጥያቄ ለሚያነሱና ለሚጠራጠሩት ወገኖች ማስረጃው በተለይ ኢሳያስ 18 ላይ በሉ ኢትዮጵያ የተነገረው እጅግ አስገራሚና አስደናቂ የሆነውን የትንቢት ቃል በማጥናት ማረጋገጥ ይቻላል። ይህ ትንቢታዊ

መልእክት እጅግ አስገራሚ ከመሆኑ የተነሳ እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ትንቢቱ የተነገረው ለአሜሪካ ነው ማለታቸው ይታወቃል። በርግጥ ቀጥሎን እንደምንመለከተው ክፍሉ በርግጠኝነት የሚናገረው ስለ ኢትዮጵያ መሆኑ ግልጽ ሆኖ እያለ በትንቢቱ «...ይህ ሕዝብ ከመጀመሪያ ጀምሮ አስፈሪና አስደንጋጭ ነው...» የሚል መልእክት ስላዘለ ከአሜሪካ በቀር ይህ ክፍል ማንን ሊያመለክት ይችላል በማለት ቢገምቱም እምብዛም የሚያስደንቅ አይሆንም! በነገራችን ላይ ይህ «ሕዝብ ከመጀመሪያ ጀምሮ አስፈሪና አስደንጋጭ ነው» የሚለው ቃል ስለ ናምሩድ ከተነገረውና «ኃያል አዳኝ (hunter) እንደ ናምሩድ» ከሚለው ቃል ጋር ተወራራሽ መሆኑን ልብ ይሏል! በመሆኑም ይህ ሕዝብ ከጥንት ጀምሮ ጨቋኝና ጦረኛ እንደሆኑ ያረጋግጣል።

ይህ ትንቢታዊ ቃል በነበዩ ኢሳያስ እማካይነት ከተነገረ ከ2700 ዓመታት በፊት እካባቢ ይሆናል። የዚህ ትንቢታዊ መልእክት ጸሐፊ የሆነው ታላቁን ነቢይ ኢሳያስን በተመለከተ፣ ከጻፈው መጽሐፍ መረዳት እንደሚቻለው፣ በኢትዮጵያ ውስጥ ለሦስት ዓመታት ራቁቱንና ባዶ እግሩን መመለሱን ተናግሯል፤ ስለዚህ ይህን ታላቅ የሆነውን የትንቢት ቃል የተቀበለው ምናልባት በዚያ ወቅት ሊሆን ይችላል የሚል ግምት አለኝ።

በኢሳያስ 18 ውስጥ ለፍሮ የምናገኘው ትንቢታዊ ቃል፣ ከዐውዱ በትክክል መረዳት እንደሚቻለው፣ የኢትዮጵያ ሕዝብ መከራን በብዛት እንደሚጋትና ከዚሁ ሕዝብና ምድር ዓለምን የሚያዳርስ እጅግ ታላቅ የሆነ ሪቫይቫል በዚሁ ሕዝብ እማካይነት እንደሚቀሰቀስ ነው የሚተነብየው። ይህም ብቻ ሳይሆን ኢሳያስ በትንቢቱ የዚህን ሕዝብ አስቸጋሪ ባሕሪውንና የማይበገር መሆኑንም ይተነትናል። በተጨማሪ ትንቢቱ የተነገረው ለዚህች ምድር እንደሆነ ለማረጋገጥ የምድሪቱ መልክዓ ምድር ምን እንደሚመስል ሳይቀር በቁ.2 ላይ ይናገራል። ይህን ትንቢታዊ መልእክት ሚስጥሩን የበለጠ የምንረዳው እንዳንዱን ሐሳብ ትንቢቱ መጀመሪያ በተጻፈበት ቋንቋ በዕብራይስጡ ለናጠናው ነው።

ኢሳ.18ን ከቁ.1 ጀምረን ስናነበው «በኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ ላለች» በሚል ዐረፍተ ነገር ይጀምራል። ማዶ የሚለው ቃል በአማርኛ ወንዞችን ተሻግሮ የሚል ትርጓሜ ስለሚሰጠን ዐውዱ የሚተነብየው ወንዞችን ተሻግሮ የሚሸፍነውን ምድር እንደሆነ ግልጽ ነው። ይህ ቃል የተገኘው ከዕብራይስጡ «አ.በር» ሲሆን ይህም ቃል መሻገርን ወይም መሸፈንን ሊያመለክት በተጨማሪም በምስራቅ በኩል ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። ከዚህ በመነሳት ክፍሉ የሚናገረው ወንዙን ተሻግሮ ስላለች

ምድር ወይም ከወንዙ በስተማዶ ያለውን ክልል የምትሸፍን ምድር ማለት ሊሆን ይህም ምናልባት ሪቫይቫሉ የሚጀምረው በኢትዮጵያ በምስራቁ ክፍል ወይም በሌላ መልኩ ደግሞ በአፍሪካ (በኩሽ) በስተምስራቅ ባለው ክልል ውስጥ ይጀምራል ማለት ሊሆን ይችላል። ሁለተኛው ትርጉም የበለጠ አሳማኝ የሚሆንበት ምክንያት ትንቢቱ በተጻፈበት በመጀመሪያው ቋንቋ በዕብራይስጥ ዐረፍተ ነገሩ «ከኩሽ ወንዞች ማዶ (ዳር)» የምትገኘው እገር...ስለሚል ይህ አባባል ከአፍሪካ በስተምስራቅ በኩል የምትገኝ ምድር ተብሎ ቢተረጎም የበለጠ ትክክል ስለሚሆን ነው። በዚህም ሆነ በዚያ ለማለት የተፈለገው ሪቫይቫሉ የሚጀምረው በርግጠኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ መሆኑን ነው።

በዚህ ክፍል «ወንዞች» የተባለው ቃል በዕብራይስጡ «ናዛር» ነው፤ ይህም ቃል እንደ እባይ ያለውን ትልቅ ወንዝ የሚያመለክት ሲሆን በምሳሌያዊ አነጋገር ደግሞ ብልጽግናንም ጨምሮ ይገልጣል።

ነቢዩ ኢሳያስ ይህን ዐረፍተ ነገር በማስከተል በመንፈስ ሆኖ በትንቢታዊ ዕይታ በምድሪቱ ላይ ሊፈራረቅ ስላለው የመከራ ናዳ በመለቀቅ ወደው! በሚል የለቆቃና የጣር ቃል በማሰማት ትንቢቱን ይጀምራል። ወደው የሚለው ቃል በአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ ወደ ጌላ ተጠቀሰ እንጂ በእንግሊዘኛው ትርጉም የዐረፍተ ነገሩ መክፈቻ ቃል ነው።

ኢሳያስ ስለዚህች ምድር የጀመረውን ወድታ በማስከተል በቀድሞ ትርጉም «...ከንፍ ያላቸው መርከቦች...» ላሉባት ይላል አዲሱ መደበኛ ትርጉም ደግሞ «...ፋር ፋር የሚሉ ከንፎች ላሉባት...» ይላል። የእንግሊዘኛው ትርጉም (buzzing, whirring)፣ አዲሱ መደበኛ ትርጉምና «ጸላጻል» የሚለው የዕብራይስጡ ቃል ሁሉም በእንደነት ፋር ፋር በሚለው ሐሳብ ስለሚሰማው በአዲሱ መደበኛ ትርጉም መሰረት ሐሳቡን መተርጎማችን የበለጠ ገላጭ ያደርገዋል። በመጀመሪያ ከንፎች የሚለው ቃል በዕብራይስጡ «ካናፍ» ትክክለኛ ትርጉሙን በመመልከት በዚህ ክፍል ለማለት የተፈለገውን ማግኘት ይቻላል። ካናፍ በርከት ያለ ትርጓሜ ያለው ቃል ሲሆን ይኸውም የወፍ ወይም የሠራዊት ከንፍ፤ በሌላ በኩል የልብስ ጠርዝ ወይም የአልጋ ልብስ ዘርፍ፤ በተጨማሪም የምድርን መጨረሻ እና የሕንጻን ከፍተኛ ጫፍ ጨምሮ እነዚህን ሁሉ እንደ የዐውዱ ሊያመለክት የሚችል ቃል ነው። በመሆኑም ፋር ፋር የሚሉ ከንፎች የሚሰውን ቃል በእንደ ላይ በማጣመር ስናነበው፡- በእንደ በኩል ከመከራ ጽናት የተነሳ ይህ ሕዝብ ለማምለጥ የሚያደርገውን ከንቱ መንፈራፈር

ሊያሳይ ሊችል፤ በእንጻሩ ደግሞ እንደ ሠራዊት በመነሳት እስከ ምድር ጫፍ ለመብረር ያከበከበን ሠራዊት ያሳያል!

ስለዚህ ይህ ክፍል በመከራ ብዛት የሚንፈራፈረውን የዚህችን ምድር ሕዝብና ኋላ ግን እንደ ንብር ለመብረር የሚያከበከበውን ሠራዊት ሊያመለክት ይችላል ማለት ነው! ከዚህ የተነሳ «ከናፍ» በኢትዮጵያ ውስጥ የሚነሳውንና እስከ ምድር ጫፍ የሚሄደውን ታላቅ የወንጌል ሠራዊት እንደሚያመለክት እምናለሁ። ይህን ሐሳብ የበለጠ ሰማረጋገጥ ከተፈለገ ከቁ.1 እስከ ቁ.3 ያለውን የዐውዱን አጠቃላይ መልእክት በመመልከት ማረጋገጥ የሚቻል ነው። ይህ ሠራዊት በኢትዮጵያ ብቻ የሚቀር ሳይሆን እስከ ምድር ጫፍ የሚዘምት መሆኑን ቀጣይ የሆኑትን ቁጥሮች በማጥናት ይበልጥ ማረጋገጥ ይቻላል።

ስለ ኢትዮጵያ ከ2700 ዓመታት በፊት የተነገረውን ይህንን ታላቅ ትንቢታዊ ቃል እያነበብን ስንቀጥል ይህች ምድር የደንገል መርከቦችን ወይም ታንኳዎችን በመጠቀም በባሕር ላይ መልእክተኞችን የምትልክ ምድር እንደሆነች ይነግረናል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ሐሳብ ፈጣን መልእክተኞች ተብለው የተጠሩ ሰዎች ሊያጋጥሙን፤ እነርሱም ረጅምና ቆዳው ለስላሳ ወደ ሆነ ከመጀመሪያው አስደንጋጭ፤ ኃይሰኛና የሚረግጥ ወደ ሆነ ሕዝብ እንዲሄዱ ይታዘዛሉ። ይህን ክፍል በእንግሊዘኛው ቋንቋ ጨምረን የተጻፈውን ብንመለከተው ስለ ሕዝቡ የተነገረውን ጠንከር ያለ መግለጫ የበለጠ ያከረዋል። "Woe to the land of whirring wings along the rivers of Cush, which sends Envoys(ambassadors) by sea in papyrus boats over the water. Go, swift messengers, to a nation tall and smooth, To a people feared far and wide, A powerful and oppressive nation..." (NIV-Isa 18:2).

እስተውላችሁ ከሆነ በቁ.2 ላይ ሁለት ጊዜ መልእክተኞች የሚል ቃል ተጠቅሷል። ይህ መልእክተኞች የሚለው ሁለት ጊዜ የተጠቀሰው ቃል በዕብራይስጡና በእንግሊዘኛው የተለያዩ ቃላቶች መሆናቸውን ልብ ብላችኋል? በዕብራይስጡ «ዲር» የሚለው ቃል በእንግሊዘኛ «እምባሳደሮች» ተብሎ ሊተረጎም ዲር ከብዙ ትርጉሞች መካከል ልኡክ (envoy) ማለት ነው። በመሆኑም እነዚህ መልእክተኞች ልኡካኖች በማለት ቀደም ስንል ያነሳናቸው ሰዎችን ያመለክቱናል። በሁለተኛው ላይ ፈጣን መልእክተኞች ተብለው የተጠሩት ደግሞ በዕብራይስጡ «መልእክ» በሚል ቃል ተተርጉሞ እናገኘዋለን። ከዚህ በመነሳት በእማርኛው መልእክ የሚለው ቃል የተገኘው ከዕብራይስጡ

መሆኑ ይታወቃል ይሁን እንጂ እኛ እንደምንጠቀምበት ይህን ቃል ለመላእክት መግለጫ ብቻ የተወሰነ ሳይሆን ማንኛውንም የተላከ ሰው ማለትም ነቢይ፤ ካህንና እስተማሪን የሚያጠቃልል ቃል ነው። ስለዚህ ይህ ክፍል በሪቫይቫል እሳት ተለኩሶና ተሰናስሎ በእገር ውስጥና ከእገር ውጭ ስለሚዘምተው ታላቅ መለኮታዊ ሠራዊት የሚያወሳ እስገራሚ ክፍል ነው! እስተውሉ እስቀድመን ያነሳናቸው ልኡካን ሊነሱ ሠራዊቱ በፍጥነት ይነሳል፤ በመሆኑም ኢትዮጵያ ፈጥና እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች የተባለው ቃል ይፈጸማል!

እነዚህ የመጀመሪያዎቹ እምባሳደሮች (ልኡካን) ያልናቸው መልእክተኞች የሚላኩት በደንገል በተሠራ መርከብ እማካይነት በባሕር ላይ እንደሚሆን ከክፍሉ መረዳት ይቻላል። ባሕር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በምሳሌያዊ መንገድ ከተነገረ የሚያመለክተው ሕዝቦችን፤ ቋንቋዎችን፤ ነገዶችን በአጠቃላይ እሕዛብን ነው። መርከብ ተብሎ የተጠቀሰው ቃል በዕብራይስጡ «ኪሊ» የሚለው ቃል ሲሆን ትርጓሜው አንድ የተሰናዳ ዕቃን ያመለክታል፤ ይኸውም ለምሳሌ ልብስን፤ መንከራኩርን ወይም የጦር መሣሪያንም ጭምር ሲሆን ይችላል። በጣም የሚያስገርመው መርከቡ የተሠራበት ቁስ ወይም ማቲሪያል «ደንገል» ወይም በእንግሊዘኛው «ፓፒርስ» ሆኖ መጠቀሱ ነው። ለመሆኑ ይህ ትንቢታዊ ቃል ምን መልእክት ያስተላልፋልናል?

ደንገል እንዳሁን ጊዜ ወረቀት ሳይፈለለፍ በጥንት ዘመን ለጽሑፍ ይጠቀሙበት የነበረ ብራና እንደሆነ ይታወቃል። ይህ የደንገል ወረቀት ለመጀመሪያ ጊዜ ተመርቶ በጥቅም ላይ የዋለው በጥንታዊት ፊንቃ ውስጥ «ቢብሉስ» ተብላ በምትታወቀው ከተማ ውስጥ ነበር። የእንግሊዘኛው ባይብል (መጽሐፍ ቅዱስ) የሚለው ቃል «ቢብሊያ» ከተሰኘው ጥሬ ቃል የተገኘ ሲሆን ቢብሊያ ደግሞ የተገኘው ቢብሉስ ከተሰኘው የቃል ግንድ ነው። ይህ የሚያሳየን እዚህ ስፍራ ላይ ደንገል ተብሎ የተጠራው ቃል የሚናገረው ስለ ባብይል ወይም መጽሐፍ ቅዱስ በመሆኑ ይህን ክፍል እጅግ እስገራሚ የሆነ ትንቢታዊ ቃል ያደርገዋል! ስለዚህ በዚህ ክፍል ውስጥ ኢሳያስ እየተነበየ ያለው ከኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ያነገቡና የተዘጋጁ መልእክተኞች ወደ ሕዝቦች፤ ነገዶችና ቋንቋዎች ሁሉ እንደሚላኩ ነው ማለት ነው!

በአሁኑም ወቅት እንኳ ኢትዮጵያውያን በዓለም ዙሪያ በተሰየዩ ምክንያት በመበተናቸው የወንጌልን ሥራ በስፋት እያስፋፉ ካሉት ጥቂት አገሮች መካከል መመደባቸው ልብ ልንለው የሚገባ ጉዳይ ነው። በመሆኑም ከምድራቸው ውጪ የተበተኑት ኢትዮጵያውያን ዓላማ ቢስነትና ጊዜያቸውን በከንቱ እያባከኑ እንዳሉ ሊሰማቸው

አይገባም ማለት ነው። (ይህ አባባል ኢትዮጵያዊ የተባለውን ሁሉ የሚመለከት ሳይሆን ከእግዚአብሔር ዓላማና ዕቅድ ጋር የተገናኙትን ለማለት ነው። ዘመኑንና ዕድሜውን እንደ ፈለገ ለሚጠቀም ለው ስለ ዘላለማዊው የመለኮት ዓላማ መናገር ምን ይፈይደዋል?)

በአሁኑ ዘመን በዓለም ዙሪያ የሚገኙ ሰዎች ኢትዮጵያውያንን እንደ ሰደተኞችና ችግሮች ቢመለከቷቸውም እንኳ! የእግዚአብሔር ሐሳብ ግን ለው እንደሚያስበው ሳይሆን፤ ይህ ታላቅ መከራና ብሉም ፍልሰት በደረሰበት በዚህ ሕዝብና በፈጠረሰት እመቺ ሁኔታ በመጠቀም በተለደደበት አገር ሁሉ ክብሩን ሊሸክም እንደ መረጠው የለደትን ጽዋ የቀመሰ ሁሉ አለበት ሊጽናናበት የሚገባ ጉዳይ ነው።

የትንቢቱ አለገራሚና እቅጭ የሆነ መልእክቱ ግን በዚህ ላይ ብቻ የሚያቆም አይደለም። ስለዚህ ሕዝብ በዚህ ትንቢታዊ መልእክት ውስጥ የተነገረውና አለገራሚ የሆነው ሌላ ሐሳብ ይህ ሕዝብ «ረጅምና ቆዳውም ለሰላሳ» እንደሆነ መገለጹ ነው። ይህ ክፍል በርግጥ ስለ ቁመናና ስለ ቆዳ ልሰላሳ ነው እየተናገረ ያለው ወይስ ሌላ ሚስጥር አለው? ብሉይ ኪዳን በተጻፈበት የመጀመሪያ ቋንቋ ወደ ሆነው የዕብራይስጥ ቋንቋ ተመልሰን ክፍሉን በጥንቃቄ ለንመረምረው ትክክለኛ ትርጉሙን ማግኘት እንችላለን። «ረጅም» ተብሎ ስለዚህ ሕዝብ የተጠቀሰው ቃል ቁመናንና የሚያመለክት ሳይሆን «ሩም» የሚለው የዕብራይስጥ ቃል ከፍ ማለትን፤ ኩራትን ወይም ትእቢትን የሚያመለክት ቃል ነው። ለሰላሳ የሚለው ቃል ደግሞ «ሞራት» የሚለው የዕብራይስጥ ቃል ሲሆን ይህም ቃል በአንዳንድ የዕብራይስጥ ቋንቋ ትርጉሞች ውስጥ ግትርና ራስ በራስ የሚተማመን ተብሎ ተተርጉሟል! በመሆኑም ሁለቱም ቃላት የሚያሳዩት የሕዝቡ ባህሪ ምን እንደሚመስል ሲሆን ማለትም ሕዝቡ ሐሳብ ግትር፤ ኩሩና በራሱ መተማመን የሚወድ ደግሞም እጅ መለጠት የማይወድ ሕዝብ እንደሆነ ነው የሚያሳየው። ሁላችንም እንደምናውቀው ኢትዮጵያዊ ከሌሎች የአፍሪካ አገሮች ተለይቶ ቅኝ አልገዛም እምቢ አሻፈረኝ በማለት ነጻነቱን ጠብቆ የኖረው ሕዝቡ አልሸኛና ከቶ መረገጥን የማይወድ በመሆኑ ነው። ቅኝ መገዛትን በተመለከተ አሜሪካ እንኳ በቅኝ ግዛት ስር አልፋለች!

ይህ ሕዝብ ባሕሪውን በተመለከተ የተነገረለት ግን ይህ ብቻ አይደለም፤ በትንቢቱ ውስጥ የሕዝቡን ማንነት በተጨማሪ ሲገልጽ፡- ከመጀመሪያው አስደንጋጭ፡-ኃይልና የሚረግጥ ነው የሚል ዐረፍተ ነገር ይገኛል። «ከመጀመሪያ» የሚለው ቃል በዕብራይስጥ መነሻ ወይም ምንጭ ማለት ሲሆን ስለዚህ በዚህ ትንቢታዊ ቃል መለረት

ቀደም ብለን እንደ ተመለከትነው ይህ ሕዝብ ገዥ እንደ ነበረ ያሳያል። ስለዚህ ስለ ናምሩድ ባጠናገበት ክፍል እንዳየነው ኩሽ መንግሥታዊ መዋቅሮችን በመዘርጋትና ከተሞችን በመከተም የታወቀ ሲሆን፤ በአሉታዊ ገጽታው ደግሞ ይህ ሕዝብ ለዓመጽ ሥራ ሁሉ መነሻና ጀማሪ እንደሆነ ማየት ይቻላል። አለያ ሕዝቡን ለምን ከመጀመሪያው አስደንጋጭ ነበር ይለዋል? አስደንጋጭ የሚለው የዕብራይስጥ ቃል «ያሬ» የሚል ቃል ሲሆን ይህም መፈራትንና መከበርን የሚያመለክት ቃል ነው። ይህን ሐሳብ በማስከተል «የሚረግጥ» የሚለው ቃል ሕዝቡ ለልፈኛና ጦርነትን የሚወድ መሆኑን ያሳያል። እነዚህ ሁለቱንም ሐሳቦች ከላይ አስቀድመን ከተረጎምነው «የደንገል መርከብ» ከሚለው ቃል ጋር ሐሳቡን በማያያዝ ለንመለከተው ይህ ሕዝብ በፍጻሜ ዘመን መጽሐፍ ቅዱስን መሣሪያ እድርጎ ያነገጠና አስደንጋጭ የሆነ ሠራዊት ሆኖ እንደሚነሳ የሚናገር ትንቢታዊ ቃል ሆኖ እናገኘዋለን። ማለደንገጥን በተመለከተ ከእግዚአብሔር ቃል ውጪ በርግጥም አጋንንቶችን የሚያለደነግጥ ምን መሣሪያ ይኖራል? በተጨማሪ «በቅርብም በሩቅም ወደሚፈራው» ተብሎ መነገሩ የሠራዊቱ አገልግሎት አገር አቀፍ ብቻ ሳይሆን ዓለም አቀፍ ይዘት እንደሚኖረው አላማኝ ማስረጃ ይሆናል።

በዚህ ትንቢታዊ መልእክት ውስጥ የምናገኘው ሌላው የተነገረው አለገራሚ ቃል ምድሪቱን ወንዞች እንደሚከፋፍሏት መነገሩ ሲሆን ይህም ሐሳብ ይህ ትንቢት ስለ ኢትዮጵያ መሆኑን ለሚጠራጠሩ ተጨማሪ ማለረጃ ሊሆን ይችላል የሚል ግምት አለኝ። ይህ የምድሪቱን መልክዓ ምድር በተመለከተ የተነገረው ቃል ትክክለኛ መግለጫ መሆኑን ማንኛውም የጂኦግራፊ ተማሪ የሚያውቀው ጉዳይ ነው። ይህንን ጉዳይ በተመለከተ ኤንሳይክሎፒካዊዎችን ብንመረምር ኢትዮጵያ ታላላቅ ወንዞችና ለምጥ ሽለቆዎች የሚከፋፍሏት አገር መሆንዋን ይነግሩናል። በመሆኑም ትንቢቱ ምድራቸውን ወንዞች ይከፋፍሉታል በማለቱ በማያሻማ መንገድ ስለዚህች ምድር እየተናገረ እንዳለ ያረጋግጣልናል።

እንግዲህ ኢሳያስ 18 የሚተነብየው ስለዚህች ምድር መሆኑን ርግጠኖች ከሆንን በዚሁ ክፍል ውስጥ በዚህ ሕዝብ አማካይነት ሪቪዩቫል እንደሚነሳ የተነገረውን ክፍል ቀጥለን እንመለከታለን። ከላይ የተመለከተናቸውና ፈጣን መልእክተኞች በመባል የተጠሩት ሰዎች ወደዚህ ሕዝብ እንዲሄዱ ትእዛዝ ከተሰጠ በኋላ ወዲያው በማስከተል በዓለም ለሚኖሩት ሕዝቦች ሁሉ ታላቅ አዋጅ ይነገራል፤ አዋጁም፡- በተራሮች ላይ ምልክት ሲሰቀል እንደሚያዩና መለከትም ሊነፋ

ድምጹን እንደሚለውት ነው። በዚህ ትንቢት ውስጥ በግልጽ እንደ ተነገረው የዓለም ሕዝቦች ሁሉና በምድር የሚቀመጡት ሁሉ የሚያዩትን ምልክት የሚሰቅለውና መለክቱንም የሚነፋው ይኸው ሕዝብ ነው። ይህ በተራሮች ላይ የሚሰቀለው ምልክትና የሚነፋውም መለክት የሚያገለግለው የመጨረሻው ዘመን በምድር ላይ መቃረቡን ለማሳየትና ለማስጠንቀቅ ነው። በተጨማሪ ሪቫይቫሉ የሚታይና እስከ ምድር ዳርቻም የሚለማ ድምጽ እንደሚኖረው የሚናገር ክፍል ነው። ስለዚህ ይህ ክፍል በርግጠኝነት የሚናገረው ከዚህች ምድር ስለሚነሳው ታላቅ ዓለም አቀፍ ሪቫይቫል መሆኑን ማየት ይቻላል። ኢላ.18 ላይ የሚገኘው ትንቢታዊ ቃል በኢትዮጵያ ላይ ስለሚነሳው ታላቅ ሪቫይቫል መሆኑን የሚጠራጠሩ ሰዎች አሁንም ቢኖሩ፤ ከዚህ ሕዝብ እግዚአብሔር አምላክ ገጽ በረከትን እንደሚቀበል ኢላያስ ጨምሮ ይተነብያል።

«በዚያን ዘመን ሰሠራዊት ጌታ ለእግዚአብሔር ካረጅምና ካለሰላሳ ሕዝብ ከመጀመሪያው አሰደንጋጭ ከሆነ ወገን ከሚሰፍርና ከሚረገጥ ወንዞችም ምድራቸውን ከሚከፍሉት ሕዝብ ዘንድ እጅ መንሻ የሠራዊት ጌታ ወደሚገኝበት ሰፍራ ወደ ጸዮን ተራራ ይቀርባል» (ኢላ. 18:7) ይላል። ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ትንቢታዊ ቃል ደግሞ በሶፎንያስ 3:10 ላይ የምናገኝ ሊሆን ይኸውም፡- «በዚያን ጊዜም አሕዛብ ሁሉ አንድ ሆነው እግዚአብሔርን ያገለግሉት ዘንድ ስሙን እንዲጠሩ ንጹሕን ልሳን¹⁶ አመልሰላቸዋለሁ። ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ የሚማልዱኝ የተበተኑት ሴቶች ልጆቼ ቁርባኔን ያመጡልኛል» የሚለው ቃል ነው። የሶፎንያስን ትንቢት በተለይ በእንግሊዘኛው ትርጉም በመመልከት የተሻለ ስዕል ማግኘት ይቻላል። "Then will I purify the lips of the peoples, that all of them will call on the name of the LORD and serve him shoulder to shoulder. From beyond the rivers of Cush my worshipers, my scattered people, will bring me offerings" (NIV-Zephania 3:10) በሁለቱም ትንቢቶች ውስጥ በትክክል የተቀመጠው ሐሳብ ከዚህ ሕዝብ ለእግዚአብሔር ስጦታ ወይም ገጽ በረከት የሚበረከትበት ዘመን እንደሚመጣ ነው። ይህ ስለ ሪቫይቫል የተነገረ የተስፋ ቃል ካልሆነ ሌላ ስለ ምን የተነገረ ቃል ሊሆን ይችላል?

ከላይ ያነሳነውን የሶፎንያስን ትንቢት በማስተዋል ስታነቡት፡- በቁ.9 ላይ በዓለም ላይ ስለሚነሳው ሪቫይቫል ይተነብያል፤ በቁ. 10

ላይ ደግሞ እግዚአብሔር ከኢትዮጵያውያን ስጦታ እንደሚቀርብለት ይናገራል፤ ከቁ.11 በኋላ በሚገኙት ቁጥሮች ደግሞ እግዚአብሔር እስራኤልን እንዴት እንደሚያጠራትና በመጨረሻም ስለ ሺሁ ዓመት መንግሥት ይተነብያል። ስለዚህ ኢትዮጵያ በእነዚህ ሁለት ታላላቅ ትንቢቶች መካከል ላይ መገኘቷ ያለ ምክንያት አይደለም።

ይህ ሪቫይቫል መቼ እንደሚጀምር ጥያቄ የሚያነሳ ሰው ቢኖር፤ ኢላ. 18:46 ያለው ሐሳብ መልስ ሊሆን ይችላል ብዬ እምናለሁ። በዚህ ክፍል በግልጽ እንደሚታየው ክፍሉ የሚናገረው ስለ መከርና ልጩ ሊሆን በተጨማሪም እምሮችና የዱር አራዊትም ግብዣ ሲጠሩ ይታያል። ይህ ትንቢት ስለ መጨረሻው ዘመን እንደሚናገር የሚያረጋግጥልን በዮሐ. ራእይ 14:15 ላይ የምናገኘው ቃል ነው። ቃሉም «...የአጫጭ ሰዓት ስለ ደረሰ ማጭደህን ይዘህ እጩ የምድር መከር ደርሷልና...» (እ.መ.ት) በማለት ስለ መጨረሻው ዘመን ይተነብያል። ከዚህ ሐሳብ በመነሳት በኢትዮጵያ ውስጥ የሚቀሰቀሰው ሪቫይቫል ከመጨረሻው ዘመን ምልክቶች እንደኛው እንደሆነ በርግጠኝነት መናገር ይቻላል። በተጨማሪ በመጨረሻው ዘመን ለወፎች ስለሚደረገው ግብዣ በዮሐ. ራእይ 19:17 ላይ እንዲህ የሚል ቃል ይገኛል፡-

«ተጥሉም አንድ መልአክ ቆሞ አየሁ፤ እርሱም በሰማይ መካከል ሰሚበሩ ወፎች ሁሉ እንዲህ ሲል በታላቅ ድምጽ ጮኸ፤ ኑ ወደ ታላቁ የእግዚአብሔር እራት ተሰብስቡ፤ የምትሰበሰቡትም የነገሥታትን ሥጋ፣ የጦር አዛዦችን ሥጋ፣ የብርቱ ሰዎችን ሥጋ፣ የፈረሶችንና የፈረሶችን ሥጋ እንዲሁም የሰዎችን ሁሉ ይኸውም የጌቶችንና የባሮችን ፣ የታናናሾችንና የታላላቆችን ሥጋ እንድትበሉ ነው»። (እ.መ.ት)

ይህን የሐንሰ ያየውን ራእይና በኢላያስ 18 ላይ የተነገረውን ትንቢት በማመሳከር ሁለቱ ትንቢቶች ተመሳሳይ መሆናቸውን ማየት ስለምንችል ይህ ጉዳይ የሚያመለክተን ሪቫይቫሉ የሚነሳው በመጨረሻው ዘመን እንደሆነ መረዳት ይቻላል። ቀደም ባሉ ምዕራፎች ውስጥ በጥቂቱ ለማየት እንደሞከርነው ደግሞ የመጨረሻው ዘመን ውስጥ ለመግባታችን አሳማኝ የሆኑ ማስረጃዎችና በዙሪያችን እየተፈጸሙ ያሉ በርካታ ክስተቶች ለመኖራቸው አያጠያይቅም።

እንግዲህ በዚህ ጽሑፍ እማካይነት በዝርዝር ለማየት እንደሞከርነው መጽሐፍ ቅዱሳችን በፍጻሜ ዘመን ላይ በኢትዮጵያ ውስጥ ዓለም አቀፍ ይዘት ያለው ሪቫይቫል እንደሚቀሰቀስና ይህንንም

¹⁶ ሰው በመንፈስ ቅዱስ ተሳታፊ ከሚናገረው ልሳን ንጹህ የሆነ ምን አለ?

የሪቫይቫል አላት ይዞ እሳክ ምድር ጫፍ የሚዘምት ሠራዊት እንደሚነሳ ለመመልከት ሞክረናል። በለፊ ሐተታችን የመንፈሱን ዓለም መጋረጃዎች ገለጥ አድረገን ለመመልከት እንደሞክርነው ከዚህ ከሚነሳው የእምነት ሠራዊት ጋር የሚገጥሙት ፍርሀትን የሚረጩ የገሃነም ኃይላት እንደሚሆኑ ምንም ጥርጥር የለውም። በመሆኑም የመንፈስ ለይፍ የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል በመምዘዝና የኃይል ሁሉ ምንጭ ከሆነው ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በጽኑ በመቆራኘት «መልካሙን የእምነት ገድል» እንድንጋደል ይጠበቅብናል።

«መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ» (የሐዋርያት ሥራ 1:8)

ይህን ክፍል ለንደመድም አንድ ነገር ደግሜ መጻፍ አይታክ ተችሞ። የዚህ ታላቅ ሪቫይቫል ተቋሚ የሚሆኑት የእምነት ሰዎች ብቻ ሲሆኑ በእንጻፋ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር ሥጋ ለብሶ በመጣበት ወቅት መገለጡን በከፍተኛ ጉጉት ይጠባባቁ የነበሩት የገዛ ወገኖቹ እያዩት እንደላቱት ሁሉ፤ በዚህም ዘመን ያለንና ይህን ታላቅ ተሃድሶ ለንጠባበቅ የነበርን ሰዎች ምናልባት የሪቫይቫሉ በረከት ተቋላሾች ከመሆን እንዳንከሰከል በፍጹም ትህትና የእግዚአብሔርን ፊት ዘወትር መፈለግ ይኖርብናል።

የግል ምስክርነት

(የፍርሀት መንፈስ)

ወቅቱ ጌታን የተቀበልኩበት ከዚህም የተነሳ ይህ ነው በማይባልና በሚያንሳፍፍ ደስታ ውስጥ የገባሁበት ጊዜ ነበር። ይህን ሳስብ እንደ እኔ አብዛኛው ሰው ዓይኖቹ ተከፍተውለት ጌታን ያየበትንና የተለወጠበትን የእፍላ ፍቅር ወቅት እንዲህ በቀላሉ ይረሳል ብዬ አልገምትም። እኔም በወቅቱ ስለ መጻኔ ብዙም የገባኝ ነገር ባይኖርም ነገር ግን ድንገት በልቤና በሕይወቴ ውስጥ ፏ! ፍንትው ብሉ ስለ በራው ብርሃን አድንቄ የማልጨርስበት ወቅት ነበር። ጭም ልደትን የተለማመደ ሁሉ ሐሳቤን ይጋራኛል ብዬ እንደምገምተው በዚህ ዓይነት አስደናቂ ወቅት ስለ ኢየሱስ ተናግራችሁ አትጠግቡም! ደግሞም ለእናንተ የበራላችሁ ብርሃን ሰው ሁሉ ዚበራለት ደስታችሁ ልክ የለውም።

እንግዲህ ይህን በመለለው አስደናቂ የደስታና የዕረፍት ለዓት ውስጥ ነበር ጨርሶ በሕልሜም በውኔም ያልጠበቅሁት እንድ ታላቅ ፈተና የገጠመች። ይህ ጽኑና ሞቱንም እስክመኝ ድረስ ያደረሰኝ ፈተና በሕይወቴ የተከሰተው በቀጠና ሁለት ሙሉ ወንጌል ቤተ ክርስቲያን ሕንጻ ውስጥ ለጉባኤው ኦርጋን በመጫወት ላይ እያለሁ ነበር።

ሙዚቃ መሳሪያውን እየደረደርኩ ሳለሁ ከአዳራሹ ውጭ በድንገት እንዲትን በጣም የምታስፈራ ሴት እምጥተው ሰዎች በመድረኩ ሥር ሲያስቀምጧት እየሁ። ይህች ሴት ፊቷ በአጠቃላይ የተበላና ያለቀ ከመሆኑም በላይ እፍንጫዋ በበታው ሰላልነበረ ስትተነፍስ የሚዘገንን ድምጽ ታወጣ ነበር። ይህ ብቻ ሳይሆን ይህች ሴት በቁሟ እያለች በከፍተኛ የቁስል ደዌ የተመታች በመሆኗ ክፉ የሆነ ጠረን ከእርሷ ይወጣ ነበር። ሴቲቱን በታላቅ ሐዘኔታና መገረም እየተመለከትኳት በነበረበት ወቅት ዓይኔን ለማመን ያዳገተኝ ነገር ተፈጠረ፤ ይኸውም አንድ ጠባ የሚመስል ፍጥረት ከዚህች ሴት ላይ በመነሳት በያዘው ጨቤ መለል ነገር ጎጂ ላይ ሲወጋኝ ተለማኝ። ወዲያውኑ በሕይወቴ ውስጥ አይቼውና ተለማምጀው የማላውቀው ታላቅ ፍርሀት ወደቀብኝ፤ በቅጽበትም የነበረኝ ያ ሁሉ ደስታ ተሟጦ የት እንደ ገባ እስከማላውቅ ድረስ በመንፈላዊ ጨለማ ውስጥ ወደቅኩ። ከዚያን ለዓት ጀምሮ ሕይወቴ በድንገት የሰጋትና የለቀቀን ሆኖ ተቀየረ።

ረጅሙን ታሪክ ለማሳጠር ያህል፤ ይህ በዚያ ወቅት ከሌቲቱ ላይ ተነስቶ ወግቶኝ የነበረው የፍርሀት መንፈስ ለብዙ ዘመናት ያህል በጽኑ ተገዳደረኝ፤ የዚህ ክፉ መንፈስ ጥቃቱ እጅግ ብርቱ ከመሆኑም የተነሳ አሁን እንደማደርገው በብዙ ሺ ሰው ፊት ቆሞ መናገር ቀርቶ በጥቂት ሰዎች ፊት እንኳ ሐሳቤን በትክክል ለመግለጥ ያዳገተኝ ነበር። ችግሩም ከምገምተው በላይ ጸንቶኝ ስለነበር ማንም ሰው ቤት ለመግባት እስከሚላኝ ድረስ በላዬ ላይ ያደረገውን ተጽእኖ መቼም ቢሆን የማልረሳው እጅግ ክፉ ትዝታዬ ነው። ነገር ግን ጌታ በምሕረቱ ባለጸጋ ስለሆነ በሕይወቴ መቀጠል እንደምችል እንኳ ጥርጥር ውስጥ ከትቶኝና እደጋ ላይ ጥሎኝ የነበረውን ተግዳሮት በድል እንድወጣና ፈጽሞ እንድረገጠው፤ እልፎም እንዳሸንፈው ረድቶኛል።

እንግዲህ ከዚህ የግል ልምምድ በመነሳት ነው ፍርሀት መንፈስ እንደሆነ በርግጠኝነት መናገር የቻልኩት። የፍርሀት መንፈስ ባሪ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚገኙትን ወገኖች በውስጣቸው የተቀመጠውን የጌታን ጸጋ በእምነት እንዳይገልጡት አፍኖ እንደያዘባቸው የሚስተዋል ሲሆን በውጪ ያሉትን ስፍር ቁጥር የሌላቸውን ሰዎች ደግሞ «ጌታን ብቀበል ሰው ምን ይለኛል?» በሚል ስንኩል የፍርሀት ሰበዛ በማለር

ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዳይመጡና የኃጢአታቸውን ይቅርታ እንዳይቀበሉ በመከልከል በዚህ ክፉ መንፈስ መሪነት ወደ ዘላለማዊ ጥፋት እየተነዱ ይገኛሉ። በፍርሀት ምክንያት ለዘላለም ቅጣት አልፈው የሚሰጡትን ሰዎች በተመለከተ ዮሐንስ በራእዩ እንዲህ ይላል፡-

«ዳሩ ግን የሚፈሩና የማያማኑ፣ የርኩሳንም፣ የነፍስ ገጭችም፣ የሴሳኖችም፣ የእስማተኛዎችም፣ ጣዖትን የሚያመልኩ፣ የሐሰተኛዎችም ሁሉ ዕድላቸው በዲንና በእሳት በሚቃጠል ባሕር ነው ይኸውም ሁለተኛ ሞት ነው።» (ዮሐ.ራእይ 21:8)

ከዚህ ከላይ ካሳየነው ከፍል በትክክል እንደምንረዳው የዘላለም ፍርድ ከሚጠበቃቸው ሰዎች መካከል የሚፈሩ ሰዎች አብረው መጠቀላቸው የፍርሀትን መንፈስ በተመለከተ በጽኑ ሊታሰብበት የሚገባ ጉዳይ ነው። በመሆኑም ፍርሀት መንፈስ እንደሆነ አውቀን በኢየሱስ ክርስቶስ ስምና ሥልጣን በመታመን ይህን ክፉ መንፈስ አሠራሩን ማፍረስና ደግሞም ከፍርሀት ቀንበር ባርነት ተገላግሎ በነጻነት መኖር እንዳለ አውቀን ጸጋን ሳይሰስት ወደሚሰጠው ቸር ጌታ በፍጥነት እንቅረብ! ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የፍርሀትን ኃይላት በአንድነት በመስቀሉ ጉልበት ድል በመንላቱ ከእኛ የሚጠበቀው ያንን ታላቅ ድል በእምነት ማጣጣም ብቻ ነው!

«በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዛት የተጻፈውን የዕጻ ጽሕፈት ደመሰሰው፤ እርሱንም በመስቀል ጠርቆ ከመንገድ አሰወግደታል፤ አባቶችንና ሥልጣናትን ገራ ድል በመንላት በሕርሱ እያዞራቸው በግልጽ አሳያቸው።» (ቆላስይስ 2:14-15)

በኢትዮጵያ ውስጥ ስለሚነሳው ታላቅ ሪቫይሽል የመጣ

ትንቢታዊ መልእክት

በኢትዮጵያ ውስጥ የሚነሳውን መለኮታዊ ጉብኝት በተመለከተ ከጥቂት ወገኖች ጋር በመሆን በአንድ ስፍራ በምንጸልይበት ወቅት በአንዲት ነቢይት በኩል ስለዚህች ምድር አስገራሚ የሆነ ትንቢታዊ መልእክት ሲተላለፍ የመስማት ዕድሉን አግኝተን ነበር። የትንቢቱን መልእክት ሳይጨመርና ሳይቀነስ እንዳለ ከዚህ በታች አስፍራለሁ።

...እግዚአብሔርን እየመሰሰ ለመኖር የሚወድ ሁሉ ይለደዳል እርሱ አያሰደንቅም በጽድቅ ለመኖር የሚወድ እነርሱ መመሳለል የማይወዱ በቃ የቀረጡ የጨክኑ ይገፉ ይጠላሉ ትክክል ነው በመጨረሻው ግን

ይህ ጥሩ ምሳሌ ነው አብራ ሁለት ሆነው የተስፋይቱን ምድር ሊሰልሉ የተላኩ የሚያዩት አንድ ነገር፣ ግን ዕይታቸው ሁለት። አስሩ በራሳቸው ዐይን በምድር ዐይን የሚያዩት የነበረው፤ እግዚአብሔር ያለውን ያዩት የነበረው ሁለቱ ግን በመንፈስ ዐይን፤ በለማያዊ ዐይን እግዚአብሔር እንደሚያይ፤ ትልቅ ልዩነት ተፈጠረ በመካከላቸው። አገልግሎታቸው አንድ፤ ነገሩ ግን ተለየ። እግዚአብሔር ግን ከአስሮቹ ጋር አይደለም ከሁለቱ ጋር እንዲ። ሕዝቡ ግን የተቀበሉት አስሩን፤ የሚመቻቸውን ነው፤ እግዚአብሔር ጣልቃ ባይገባ ቀኝ ጋላ ዙር ወደ ግብጽ እንዲህ ነበር መንገድ የሚያስቀይሱት። ሁለቱ ግን መግባት የሚገባቸውን ይዘው ገቡ ወደ ተስፋይቱ ምድር። ሌሎቹ ግን በበረሐ ቀሩ። ዘመኑ ነው እውነተኛው እውነተኛ የሚሆንበት፤ ሐሰተኛው ሐሰተኛ የሚሆንበት፤ ኃጢአተኛው ኃጢአተኛ የሚሆንበት፤ ያ ዘመን በብርሃን ስለሚገለጥ፤ አሁን ግን ጨለማ ስለሆነ እንዲህ የተግበበበ ነገር ነው፤ በዚያ በብርሃን ዘመን ግን አ፤ ለምድ መልበስ የለም፤ ጌታ ይገፋል። አቤት! ተኩላ! የበግ ለምድ ለብሶ በግ ነኝ ብሎ በጥንቃቄ ተቀምጦ ብዙ ብዙ ሥራን ይሠራል በበግ ቋንቋ እየተናገረ። በፊትለፊታችን ባለው በዚያ ዘመን ግን እጁ መጥታ ግፍፍ ስታደርገው ወይ ውርደት! ተኩላ! በግ ነው በግ ነው ሲባል የክረመ ተኩላ! በቃ አቤት ውርደት እንዲህ ነው የሚሆነው...ጌታ ከፊታችን ባለው ዘመን ይናገራል ስለሚሆነው፤ ሁሉን የሚችለው አምላክ እንዲህ ይላል አሠራለሁ የሚከለክለኝ ማነው? አደርጋለሁ አታደርግ የሚለኝ ማነው? ተናግራለሁ፤ አደርጋለሁ፤ አስቤለሁ እፈጽመዋለሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። ያልሁትን ሳደርግ የተናገርኩትን ልፈጽም ዘመን መጣ። ለቤቴ የገባሁትን ተስፋ ልፈጽም ዘመን መጣ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። ያከበሩኝን አክብራለሁ የሚንቁኝ ይናቃሉ፤ ራሳቸውን ከፍ ከፍ ያደረጉ ዝቅ ዝቅ ይላሉ ራሳቸውን ዝቅ ያደረጉ ከፍ ይላሉ፤ ራሳቸውን በራሳቸው የሾሙትን አነሳለሁ የሾምኳቸውን አስቀምጣለሁ። ኤሊን እቀጣለሁ ሳሙኤልን አገልጣለሁ። በቤቴ ያሉትን ሞያተኛ እረኞችን ለበጎቼ ግድ የማይላቸውን በጎቼን በተኩላ ያስነጠቁትን ያስበሉትን በጎቼን ደም ከእጃቸው አበቀላለሁ፤ ለበጎቼ ታማኝ እረኞችን አስነሳለሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። በቤቴ ያሉትን በሰሜ የሚነግዱትን የለማዩን ክብር በምድር ክብር የሚለውጡትን ቤቴን እያፈረሱ የራሳቸውን ቤት የሚሠሩትን አፈርሳቸዋለሁ ይላል እግዚአብሔር፤ እቀጣቸዋለሁ ይላል ጆራፍ አዘጋጅቼአለሁ ይላል እግዚአብሔር። በይሁዳ እንደሆነው ይሆናል በደሜ ሊነግድ በደሜ ባለጸጋ ሊሆን በደሜ ባለርስት ሊሆን ወደደ ፈለገ ምኞቱን ተከተለ በምኞቱ ተቀበረ አልሆነለትም ይላል እግዚአብሔር። እንዲሁ ይሆናል አሁንም ይላል፤ ያለ ዋጋ ተቀብለው ዋጋ የሚያስከፍሉትን

ግያዞችን እቀጣለሁ፤ ቅጣትን አመጣጣቸዋለሁ ይላል። ታላቅ ቀን ይመጣል እንደ ምድጃ እሳት የሚነድድ ቀን ይመጣል፤ ተለቢተኞች ዓመጸኞችን የሚያቃጥል፤ ሰሜን የሚፈሩ ገንዘቢ ይሆናሉ በእነርሱም አተርፋለሁ። የመበለቲቱን ፍርድ ያጣመመባትን ያን ዓመጸኛ ጃኛ እቀጣለሁ ለመበለቲቱ አኔ በጽድቅ እፈርዳለሁ ይላል እግዚአብሔር። ለሁሉም መልካም ዘመን አይሆንም ለሚፈሩ እንጂ፤ ለሚፈሩን ለሚያብሩን ክብሪን አሳያቸዋለሁ ክብሪን ያያሉ ይጠግባሉም። በፊትም እንደ ሰባ እንደሰባ ይፈነጫሉ ለእነርሱ እመጣቸዋለሁ ለዓመጸኞች እመጣቸዋለሁ ለሚፈሩን እፈርዳቸዋለሁ ለዓመጸኞች እፈርዳቸዋለሁ ይላል። ታላቅ ዘመን ነው ለአያንዳንዱ እንደ ሥራው ልከፍል በምድር ላይ የምገለጽበት ዘመን ነው። ይቀደስ ዘንድ ያልፈለገ አያየኝም ይላል፤ በከንቱ ማሸባሸብና መዘመር ይቀራል ይላል፤ በከንቱ ዝማራና ሽብሽባ የማልሸነገልበት የማልታለልበት ዝምም የማልልበት ዘመን ነው ይላል፤ ያልተቀደሱ ከናፍርቶች አይዘምሩልኝም ያልተቀደሱ እጆች አያጨበጩልኝም ያልተቀደሱ እግሮች በጤቱ አይቆሙም፤ ያልኖረውን የሚያገለግል የሚያገለግለውን የማይኖር እርሱ በመድረኬ አይቆምም የኖሩትን የሚያገለግሉ ያገለገሉትን የሚኖሩ እውነተኞችን አቆማለሁ። ለልታዝም ለይዘበትብኝም ለላውቅም ያለ ቅድስና ክርስትናን ለላውቅም ያለ ቅድስና አገልግሎትን። ሰው በሠራልኝ አልኖርም እጆ በሠራው እንጂ ይላል፤ ሕዝቤ ግን በከንፈሩ ብቻ ያመልከኛል ልቡ ግን ከእኔ በጣም የራቀ ነው። የሰው ሥርዓት እያደረጉ በከንቱ ያመልከኛል ናቅሁት ተጸያፍኩት መስዋእታቸውን ይላል፤ አንካባ እውር ከሊታ መስዋእትን ያቀርቡልኛል። አይሆንልኝም ተጸይፍኩት የሕዝቤ ከንቱ ጩኸት ነው፤ የድል ነጂም የድል ተነጂም አይደለም፤ ከእኔ ጋር ነው እያለ ይፎክራል፤ የለሁም፤ አልሆንም ቅዱስ ነኝና ክርስቲስ ጋር አልሆንም ኃጢአተኛውን ብወድም ከኃጢአቱ ጋር አልተባበርም ሕዝቤ ግን ከኃጢአቱ ጋር የተሰማማሁ አድርገኛል። ነገርኩት ነገርኩት አይለማም ዓመጸኛ እልኸኛ ሕዝብ ነው ድምጹን እየለማ ልቡን እልኸኛ አድርጓል። ነገርኩት አልለየም የከበረውንና የተዋረደውን፤ እኔን አይፈልግም ከእኔ የሚገኘውን እንጂ። ካልተመለሰ አያይም፤ ድብልቅ ነው የለበሰው፤ ቡራቡራ ነው፤ ድብልቅ ዘር ሆኗል በማሳ ላይ፤ አሮጌ አቆማዳ ነው በሰዚህ አዲሱን የወይን ጠጅ መያዝ አይችልም ይፈነዳል ይላል እግዚአብሔር። አዲሱን ክብሪን መሸከም አይችልም፤ ሊገለጥ ያለውን ክብሪን ነገርኩት ተዘጋጅ አልኩት እኔን ፈልግ ሁሉ ይሆንልሁል አልኩት የሚያስፈልግ ጥቂት ወይም አንድ ነገር ነው አልኩት እኔን ፈልግ የሚያስፈልግህ ወደ አንተ ይመጣል አልኩት በከንቱ ይደክማል አልተዘጋጀም። በዚህ ዘመን ይላል በፊት ባለው ዘመን ታላቁን ሠራዊት

የምገልጥበት ዘመን ነው በዚህ ታላቅ ሠራዊት የቤቴና የምድሪቱ ተስፋ ይፈጸማል ይላል። ታላቅ ሠራዊት፤ ጨካኝ ሠራዊት፤ ኃይለኛ ሠራዊት፤ ዓላማ ይዞ የተሰለፈ ወደ ግራ ወደ ቀኝ የማይል፤ ቀጥ ብሎ ወደ ፊት ብቻ የሚሄድ የሚያስፈራ ታላቅ ሠራዊትን እስካለሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። ሌላ ዓላማ የለውም እኔን ዓላማው ያደረገ ክብሪን የሚራብ ክብሪን የሚጠማ መለያው ቅድስናና ጽድቅ የሆነ እስደንጋጭ ለጠላት አስፈሪ፤ ለጠላት በመቃወሙ አይደለም በመኖር ጠላትን የሚረብሽ፤ ከምድሪቱ ላይ ቁሻሻ ሁሉ ተጠርጎ እንደሚወጣ እንዲሁ የሚጠርግ ሠራዊት ይነሳል፤ ጣቦታትን የሚሰባብር አጸደን የሚቆራርጥ። ከዚህ ሠራዊት ውስጥ ባሙኤሎች ኤልሳዎች ይነሳሉ ኤልያሶች ይነሳሉ ኢዶዎች ይነሳሉ ጳውሎሶች ይነሳሉ ብዙ ብዙ የተቀቡ ባሪያዎች ይነሳሉ እኔ እለማራቸዋለሁ ይላል ጌታ። በእነርሱ ታላቅና ኃይለኛ ነገር ይሆናል፤ በዐይን ያልታየ በጆሮ ያልተለማ በልብም ያልታለበ አዲስ እንግዳ ነገር ይሆናል። ታላቅ ድንቅና ታምራት በእነርሱ ይገለጣል ይላል እግዚአብሔር። የተፈወሱ ናቸው ለፈወሱ ይሆናሉ፤ የተለወጡ ናቸው የምድሪቱ ታሪክ በእነርሱ ይለወጣል ይላል ጌታ። እነዚህም ታላቅ ሠራዊቶች ጥቂቶቹ ቀድመው የተገለጡ እሱ መንገድ ጠራጊዎች ሆነው የተገለጡ፤ ሌሎች ደግሞ ማንም የማያውቃቸው የማያስተውላቸው በንዳ የሸሸግጋቸው ናቸው ይላል። በጊዜው የምገልጣቸው፤ በታላቅ ቅባት የምገልጣቸው፤ በታላቅ ምግስ የምገልጣቸው ናቸው ይላል። ከዚህም መሀል ኤልያሶቹ ከዓመጸና ካለመታዘዝ የተነሳ የተዘጋውን ለማይ የሚከፍቱበት ቁልፍ ይዘው ይነሳሉ ለማይንም ይከፍታሉ። የሚመጣውም ውሽንፍር ታላቅ ይሆናል የደረቀቸውም ምድር ተረባርባለች ተለመልማለች ታብባለች ታፈራለች ይላል። አሮጌውን ስርዓት ሁሉ እሳልፋለሁ ሁሉን አዲስ በማድረግ እገለጣለሁ፤ ሁሉን አዲስ አደርጋለሁ የጥንቱን ነገር አታስቡ የቀድሞውንም ነገር አታስተውሉ እነዞ አዲስ ነገር ይበቅላል እርሱም ባልኩበት ቀን ይበቅላል ይላል ጌታ እግዚአብሔር። ከዚህም በምድሪቱ ላይ ከሚገለጠው ታላቅ ክብር የተነሳ የኢትዮጵያ ታሪክ ይለወጣል መታወቂያ ይለወጣል። ስምን እስጢታለሁ መታወቂያን እስጢታለሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። በምድር ሁሉ ጎረቤት ተብላለች ለምድር ሁሉ ፈውስ ተብላለች፤ የተወደደች የተባረከች ተብላለች ይላል እግዚአብሔር። ቀድሞ በእስራኤል ማንንነቱ እንደ ተገለጠ ከምድር ሁሉ እርሱዋ እንደ ተመረጠች አሁን በዚህ ዘመን ኢትዮጵያን መርጫለሁ ይላል ለምድር ሁሉ እንድታበራ ለምድር ሁሉ ፈውስ እንድትሆን ለምድር ሁሉ በረከት እንድትሆን። ታሪክ ይገለጠዋል ተቀባይ ኢትዮጵያን ለጭ እንጂ። በለላሞን ዘመን ለእርሱ ከሰጠሁት ጥበብና ለእርሱ ካደረግሁት የተነሳ እስራኤል

ገናና መንግሥት እንደ ነበረች አሁን ከማደርገው በባሪያዎቹ ከምገልጠው ከብር የተነሳ ኢትዮጵያ ገናና መንግሥት ትሆናለች ይላል እግዚአብሔር። እኔ አምላክዋ እሆናለሁ እኔ ንጉሥዋ እሆናለሁ እኔ ጌታዋ እሆናለሁ እኔ ገዢዋ እሆናለሁ። እኔ ነኝ የማስተዳደራት በሕጌ ትተዳደራለች በሰው ሕግና ስርዓት ሳይሆን ይላል ጌታ። እኔ ነኝ በዙፋን ላይ የምቀመጠው ከምድር ሁሉ የተመረጠች የክብራ መገለጫ ምድር ናት። ከዓመጽ የተነሳ ብቀጣትም እንኳን ብብትናትም እንኳን በምሕረት እሰበስባታለሁ ይላል እግዚአብሔር። አባት የሚወደውን ልጁን ይገሰጻል ብቆጣም ለዘላለም አልቆጣም በምሕረት ራራለሁ ይላል ጌታ። ራራሁላት ይላል ተነሳሁ ነቀፌታዋን ላስወግድ ልጆችዋን ልሰበስብ ይላል ጌታ። እንጂራ ብቻ አትጠግብም ክብራን ደግሞ እንጂ። አሁን ከደዋታል ነገ የእርሰዋ ያልሆኑ ልጆችዋ የእርሰዋ መባልን የሚመርጡበት ዘመን ይመጣል። የእርሰዋ የሆኑት ካድዋት የእርሰዋ ያልሆኑት የአንቺ እንሁን የሚሉበት ዘመን ይመጣል ይላል እግዚአብሔር። ለምድር ሁሉ የሚተርፍ በረከት ይዘንባል ይላል። ወንጌላዊት ነች ኢትዮጵያ ወንጌልን ይዛ ትወጣለች በምድር በአራቱም ማእዘናት እየዘረች ትሰብካለች ማዳኔን ታውጃለች ይላል። እስከ ምድር ዳር በአሀጉር ብቻ አይደለም እስከ ምድር ዳር በሮች ሁሉ ለእርሷ የተከፈቱ ይሆናሉ። አሰቸጋሪ ጠንካራና ከባድ ነገር ከፊትዋ አይሆንም ሁሉ ቀላል ይሆናል ከእኔ የተነሳ በተከበበች ከተማ ያለች ምድር በሚያስደንቅ ምሕረቱ ያቆያት አሁንም የሚያስደንቅ ምሕረቱን በእርሷ አገልጣለሁ በዙሪያዋ ሁሉ ታበራለች ትወርሳለች አትወረስም ይላል ጌታ። አሁንም የሚወርደው እሳት በሐዋርያት ዘመን እንደነበረው አይደለም እጥፍ ነው የሚወርደው። ያ ቤተ ክርስቲያንን የመሰረተ ነው አሁን ደግሞ ቤተ ክርስቲያንን የሚጠቀልላት የሚያዘጋጃት የሚያስወባት ነውርንና ነቀፋን ሁሉ የሚያስወግድ ለዳግም ምጽአት የሚያዘጋጅ ሰለሆነ እጥፍ እንደሚሆን ነው። የሚደረገው ድንቅና ታምር የተጻፈው ብቻ አይደለም አዲስም ነገር እንደሚሆን ነው ጌታ የሚናገረኝ። በኢየሩሳሌም የተነሳው እሳት ነው ወደ ይሁዳ ለማሪያ እስከ ምድር ዳር የወጣው አሁን ደግሞ ከኢትዮጵያ የሚነሳው እሳቱ ወደ አፍሪካ እያለ ወደ ዓለም ሁሉ ይወጣል ይላል እግዚአብሔር።